

వృత్తి దిన ముద్రక టిం వ ర బ డు ను
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ నవంబరు నెల 9-వ తేది శనివారము
Vol. 17 } MADRAS, SATURDAY, 9th NOVEMBER 1929.
శ్రీ శుక్ల నామ సంవత్సర కార్తీకమాస శుద్ధ అష్టమి } సంచిక ౧౮౨
No. 182

గొప్పగొప్ప వారిచే
శలకుశలు యోగ్యత
వశములు పొందియున్నది
తలనొప్పల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. జెఱుకులు. భేదించును.
బావుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పల తగ్గించును. విదేశము
లలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పలకు
సంజీవివంటిది
వంచభావ చీటీ చూచి కొనిన
జానము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుంచదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
8, 7 తంబు శెట్టిపేట, మద్రాసు.
109, ప్రెసిడెన్సీ, భాట్ట, బాంబాయి.

QUILO BANK LTD., క్విలన్ బ్యాంకు లిమిటెడ్.,

(తిరువాంకూరులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

స్థాపితము సం॥ 1919

మొదటి 10000 బ్యాంకు వాటాలు ప్రస్తుతము వాటా 1-కి రు 2-0-0 చొప్పున ప్రిమియం
చెల్లించిన యివ్వబడును. ప్రొఫైట్లను ప్రభులు ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, దీనికి సంబం
ధించిన కార్యాలయములందును, బ్యాంకు ఆఫ్ మైసూరు లిమిటెడ్ నందు దొరకును.

16-11-29 తేదీతో వాటాలన్నియు ముగించబడును. ఇదివరకు
ఈబ్యాంకు 100 సం॥ 1-కి రు 12 లు వంతున డివిడెండు
చెల్లించుచున్నది. ఇదే ప్రకారము ఇకమునుపుకూడ యివ్వ
బడును.

C. P. MATHEN B. A., B. L.,
Managing Director.

1 కేర రూ 1-12-0
5 కేర రూ 7-8-0

సాలా త్రి సంజీవి

24 కేరల పిడుగులు ఆపునేయి కలిగిన శాస్త్రము. మేహపాదలకు పవాడ, శ్రీల కుసుమవ్యాధులకు అమృతము.
దీర్ఘ జీవులకు, కుష్ఠ వస్త్రము, చర్మవ్యాధులకు, శ్రీల ఋతువ్యాధులకు గాఢరంజి.
జి. యస్. శ్రీరావు, ఆంధ్ర మెడికల్ స్టూడెంట్స్, రామానాయుడుపేట, మచిలీపట్నం, కృష్ణాజిల్లా.

ఇది వ ర లో మా లో లావా దే వి
చేసినవారి అభిప్రాయమును గమనించితిరా?

మేము తయారుచేయుచున్న పుణకముల పవ్వకమెట్లు విదేశీయులకు
నిందినవనియు, అజానుమైనవనియు, ప్రజల ఆశాదము పడనివనియు తెలిపి
పదేపదే పెద్ద ఆర్థుల నిర్భయమందుటయే మానకు శ్రేష్ఠ ప్రబల నిర్భయము.
ధరలు తగ్గించబడినవి, స్వయంభూతముగా నిర్మాణపరకముగా తయారు.

డిపో:—కరీ, బందరుపేట, మద్రాసు.

ది ఈస్టరన్ కన్ ఫెక్సనరి మార్పు, 16 అదియప్పనాయక వీధి, జి. టి. ముద్రాసు.

నేషనల్ యిండియన్ ట్రైపుయిన్స్
రెన్యుకంవెని లిమిటెడ్.

సామాన్య రేట్లతో స్థిరమైనట్టియు
అభివృద్ధిచెందునట్టి కంపెనీ
మా నేడమెంట్లు క్లుప్తముగను

తెలివిగను చేయబడును బలమైన ట్రైపుయిన్స్.

నేషనల్ యిండియన్ పాలసీచాలా కులకమైనది. ఆకం
పెనీమీను అద్యైభువులన్నిటిని యివ్వను. మిగతా ప్రీమియములు
మాత్రం కట్టుకుండవలెను. పాలసీ రీర్యాకముకాగానే మిగతా
గానీ, చనిపోయినప్పుడు మిగతావారి వారసుని ఇన్సూరెన్స్
మొత్తమును యిచ్చివేయును. కష్టమైన నిర్బంధములు లేవు రక్ష
ణము యివ్వబడును.

భీమాచేయకలవినవారున్న వీజంట్లుగావుండుటకు ప
లకుబడిగల పెద్దమనుష్యులన్నా అప్లీకేషన్లు ఈ క్రిందివాటికి
ప్రానుకొనుడు.

టి. వి. రాఘవయ్య యిన్స్-వయర్,

హైదరాబాద్ కలకత్తా చీఫ్ ఏజంట్లు
నార్తర్న్ నార్తాస్ట్రీ, బెజవాడ

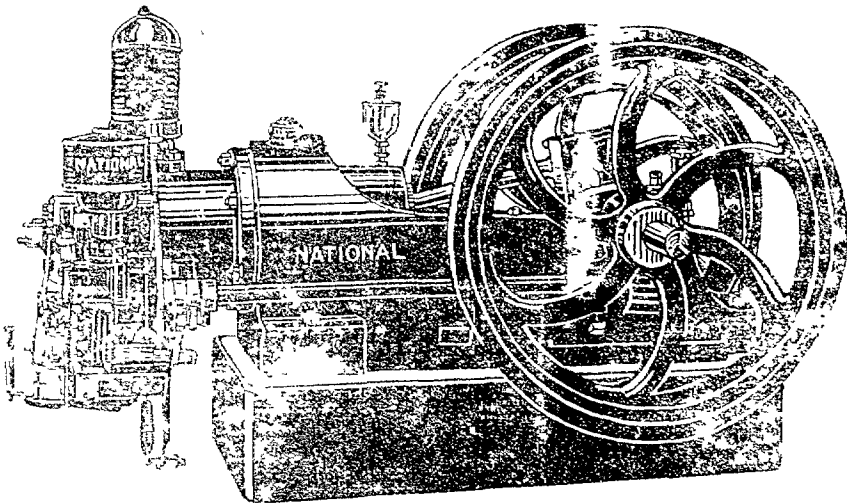
స్వామిజీ దివ్య ప్రభావము

మంచి దివ్యుడో ఎవ్వరైనా అనుకుంటున్నాడు. సులభమే
నిర్వహించి అది శ్రద్ధాంజలిగా వ్రాసినాం దీక్షాకరియోగ
సాధనముల తెల్పబడును. ఇంద్రుడు నిర్మాణ నిలవ నందంతుడు
16 ఎన్నిరమలనుండి భూతిగాంచింది. దర్శనభోగ్యమబ్బుది
వార శేకులములు యోగ్యతావ్రామిని పొందియున్నది. కృతార్థ
లను చి 1. ఇంద్రుని పుత్రులైనా సరే చెప్పబడు చి 2
రాకములకాకగా పెక్కులు చి 3. పరిమితును వ్రాయబడు
పక్షీతులను చి 4. పుత్రులైనా సరే పుట్టినవాటి చక్కచరకు
వ్రాయబడు చి 10. వివిధ వాస్తవ ప్రశ్నలకు పుట్టినదేదో లేక
వ్రాయకాలము తెలుపవలెను.

PROF. S. N. BOSE, B. A.

Swami Premanda Asramam, 8, Beadon Street
P. O. Box 11418, Calcutta

నేషనల్ గాస్ ఇంజిన్ కో., లిమిటెడ్., ఆన్టన్ - అండర్ లైన్, ఇంగ్లాండు.
నేషనల్ ట్యూబ్ స్టామింగు క్రాడ్ - ఆయిల్ ఇంజనులు

నమ్మకమైనవి
మితవ్యయమైనవి
సులభమైనవి

చౌకరకపు చమురులు
అతితక్కువగా ఖర్చుగును. పనిచేయునట్టి భాగములు కొన్ని యేకలవు.

నిర్మాణమును మిక్కిలి విలువగల వస్తువులే ఉపయోగింపబడియున్నవి.

ఆల్ వైడ్ హార్ బెర్త్ (ఇండియా), లిమిటెడ్.,

ఏజంట్లు:— పారి & కో., లిమిటెడ్.,

— ఫస్టు లైను లీచ్, మద్రాసు

Sub Agents: THE ANDHRA ENGINEERING Co., BEZWADA.
for Ganjam, Vizagapatam, Godavary, Kistna, Guntur Districts.

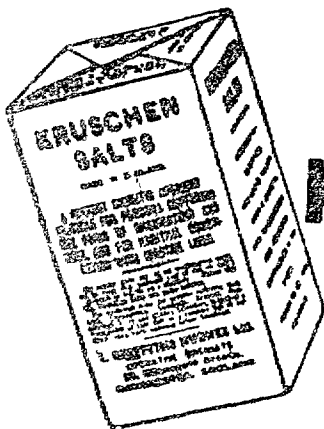
కృషన్ సాల్టులు

విరోధాభివృద్ధిలో ప్రతి సంవత్సరమునూ వేలకొలది వ్యాధిగ్రస్తులు పోయి భూమినుండి ఉద్భవించు భలమును త్రాగు ప్రదేశములు కొన్ని కలవు. ఈ జలమునందు కొన్ని అమూల్యములైన ఖనిజములనుండి రోగుల కారోగ్యము నొసగును. అమితభాగ్యవంతులు, యువరాజులు, వర్తకులు మున్నగు వారు మాత్రమే సుప్రసిద్ధములైన మూ చెలమ లున్న స్థలములకు పోగల్గుదురు.

కృషన్ సాల్టులందు గూడ యీ చెలమలందలి జలమునకువలెనే లోహసంబంధమైన ఉప్పులు కలిసియున్నవి. ప్రజారోజును ఉడయమున కృషన్ సాల్టులకు కొంచెము వేడినీరు చేర్చి త్రాగుచుండినచో విరోధాలో నట్టిజల ముందుస్థలములకు వేలకొలదిరూప్యములు ఖర్చుచేసి వెళ్లినపుడు కలుగునంత లాభమును పొందగలరు.

కృషన్ సాల్టులది దాటు విధములైన ఉప్పులు కలియును. అవి ఉదరమునకు, కాలేయమునకు, కిడ్నీలకు, పేగులకు, సరములకు మేలు కల్గించును. మలబద్ధమునకు, అశక్తతకు, తలనొప్పికి, అజీర్తికి, తిమురువాయువులకు, తుంటిలోని నొప్పులకుగూడ వానిని నేవింపవచ్చును.

మీరు వ్యాధి గలిగియున్నట్లు తోచినచో వేడినీటిలో కృషనును కొంచెముగా కలిపి త్రాగుదు. కొలదిదినములలో మీరు సుఖమును, ఆరోగ్యమును పొందగలరు.

ఎగుమతి చేయునపుడు చేతితో తాకబడదు.

KRUSCHEN SALTS

ఇ గ్రీక్స్ హ్యూగ్స్ లిమిటెడ్,
స్థాపితము 1758.
హంబుర్గు, ఇంగ్లాండు.

బరంపురం

ఖారామసాలా స్వర్ణ కేతకి

బజారులో విక్రయింపబడు అన్నిరకముల కన్న ప్రశస్తమయినది. నువాసన, రుచి, పరిశుభ్రతలకు గ్యాంజీ యివ్వబడును. పొగాకు పరిశుభ్రముగా శాస్త్రోక్తముగా శుభ్రపర్చి యున్నాము. తు 40 లు పాను 1 కి రూ 1-0-0

వక్ర-యార, నుగంధస్నానపాడి, మితామసాలా. మా వద్ద దొరుకును. వర్తకులకు మంచి కమిషన్ యివ్వబడును.

కార్ల సీతారామస్వామి.

స్వర్ణ భండారము, బరంపురం. (గంజాం)

ది గ్రేట్ ఈస్టర్న్ లైఫ్

అస్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

(ప్రెయిల్డ్ సెటిల్ మెంట్స్)

(ఇంగ్లాండులో

ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

(రిజిస్టరు చేయబడినది.)

ఇది ఆదర్శ ప్రాయముగ పోలీస్ పోలీసిరద్దు చేయుకూడదు. శాశ్వతముగా పనికి రాకుండ చేయకూడదు. అను నిబంధనలు సహజముగనే యున్నవి.

ధారాశ్రమైన పద్దులపై పనిచేయ ఏజంట్లు కావలెను.

ఆర్. వెంకటాచారి, ఛీఫ్ ఏజంట్లు,

రిటర్డెడ్ హౌస్, కేపేరి, మద్రాసు

రుక్మాంగదాచార్య,

హోమ్స్ వేలు, ప్రాద్దుటూరు.

సుందరరాజన్ అయ్యంగార్,

ఏజంట్లు, తెలుగుజిల్లాలకు గణపతిమొదలిపిడి,

తిరువల్లి క్రేజీ, మద్రాసు.

ముఖ్యగమనింపు:—శ్రీ యం త కె. సౌందర్యరాజ యయ్యంగారు ఆంధ్రజిల్లాలో సంచార మొనర్చుచున్నారు. వారికి వృత్తరము ఈదిగవ విలాసమునకు వ్రాయవలెను. C/A కిల్లామునిసిఫ్ కాకినాడ.

ఆంగ్ల భాషాపరిణయము లేనివారలకు బహుసులభముగ

నేర్చుకొనక కు తెలుగు లెర్నరులతో నందు

ఆనంద ఆంగ్ల భాషా బోధిని

అను గ్రంథము మిక్కిలి సహకారక నుండును. ఇది 800 పేజీలును, చక్కని కాల్గోవైడును, భారతకథలును, ఆకథలకు సంబంధించిన 16 ఆఫ్ టోనుపటములు గలిగియున్నది.

దీనియందు ప్రతిపదమునకు తెలుగు ఉచ్చారణ, ఇంగ్లీషు పదము, ఆర్థము చేర్చి నేర్చుకొనువారలకు బహుసులభముగ తెలియనట్లులు ముద్రించినవారు. ఇంగ్లీషు పాఠశాలలో 10 సంవత్సరములు వేలకొలదిరూపాయలు ఖర్చుచేసి సంపాదించిన జ్ఞానమును ఇంటియందుండియే సంపాదించవచ్చును. ఉపాధ్యాయుల నెదక బనిలేదు. గ్రామోద్యోగులు, కరణములు, దొరలతో సంబంధముగల బట్లర్లు, వంటవారలు, మరి యితర సిబ్బందిలు వీరలకును, ఆంగ్ల భాషాపరిణయము లేనివారలకును, మా ఆనంద ఆంగ్ల భాషాబోధిని చాల ఉపకారిక నుండును. ప్రతిటుంటుంబమునకును ఇతి ముఖ్యవశ్యకము.

ఆనంద బోధిని ఆఫీసు, (3424) పోస్టుబాక్సు నెం. 167, మద్రాసు.

ఇండియాలో కల్ల నవీన పద్ధతుల ననుసరించినది

ప్రజలకు ఎక్కువ అనుకూలమైనది

డివిడెండు గ్యారంటీగా యివ్వగలపద్ధతి—క్రొత్తవిశేషము

ప్రతి 5 వత్సరములకు నూటికి రు. 15 చొప్పున ప్రీమియములు తగ్గించబడెను

కామన్ వెల్తు అన్యూయెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్, పూనా సిటీ

అధ్యక్షుడు:—యన్. సి. కేల్కర్, బి.ఎ., ఎల్.ఎల్.బి., ఎమ్.ఎల్.ఎ., ఎడిటర్: “కేసరి,”

ఆకర్షనీయాంశములు: (1) పూర్తిగా సొమ్ము చెల్లింపలేనివారలకు కూడ లాభములు.

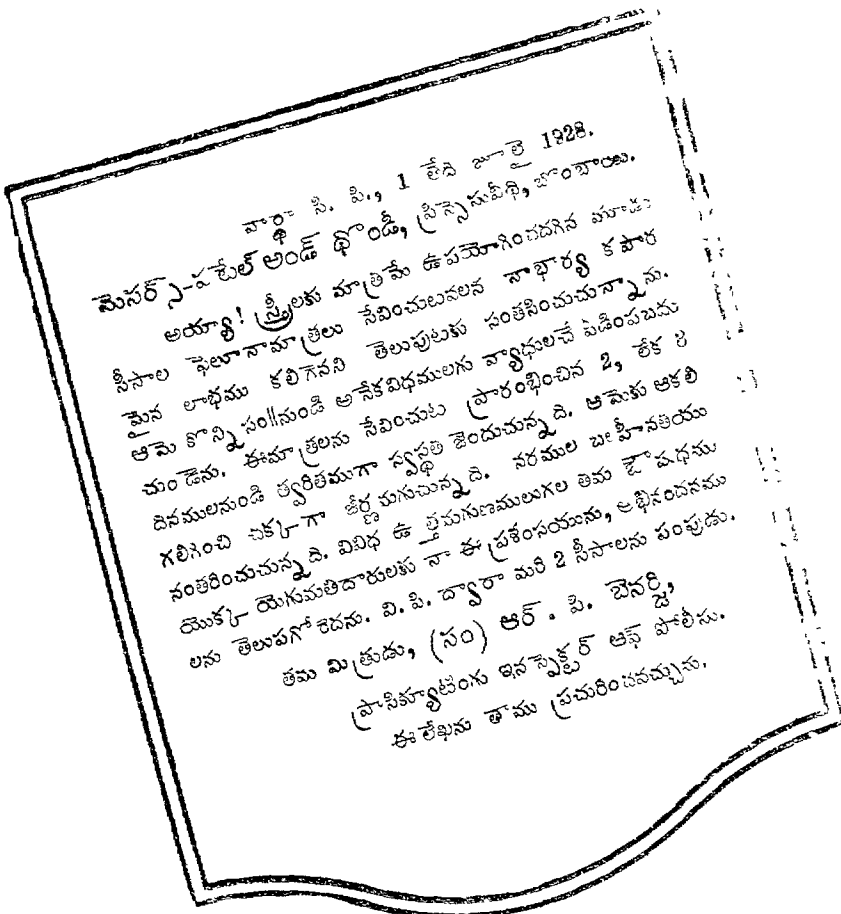
(2) అన్యూయెన్సు చెల్లింపబడు యిండ్లు కొనుక్కొనేనిమిత్తం ఆవృతీయ్యట, దక్షిణ ఇండియా యం దంతటను ఏజెంట్లు కావలెను.

ఎన్. ఆర్. రావు అండు కో.,

మద్రాసురాజధానికి తిరువాన్కూరు, కొచ్చిన్ నకు, ఛీఫ్ ఏజెంట్లు, 98, గిడ్డంగిపీథి, మద్రాసు.

ఒక గొప్ప ప్రభుత్వోద్యోగి ఫెలూనాను గురించి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు

ఫెలూనామాత్రం సేవించుటవలన గలిగిన ఫలములను వెలుపు గొప్పనిదర్శన మిచట నున్నది. ఈయత్తర మొక స్వచ్ఛందజెందిన పోలీసు ఉద్యోగి శ్రీయుత ఆర్.వి. బెనర్జీగారు ప్రాసిక్యూటరు ఇన్ స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీసు వార్డు సి.పి. తనంత తానే ఫెలూనాను తనభార్య కుపయోగించుటవలన నెంత త్వరలో ఆరోగ్యమును, సౌఖ్యమును కలిగెనో తెలుపుచున్నారు.

ఫెలూనామాత్రం ప్రకృతికి తోడ్పడును. గాని విషూలము కలిగించవు. గర్భప్రాసమునకు తోడ్పడు హానికరములగు పదార్థము లేవియు నిందు చేర్చబడలేదు.

జంతుసంపదమైన పదార్థము లిందు కలియలేదు. ఎగుమతిచేయు నపుడుచేతితో తాకబడలేదు.

ఫెలూనా యొక్క విజయమును తెలుపు హిందూదేశీయుల లేఖలు, యొగ్యతాపత్రములు మా ఏజెంట్ల కార్యాలయములందు చూడవచ్చును. ఫెలూనామాత్రం స్త్రీలయొక్క లోపలి అవయవముల పరిశుభ్రపరచి, బలముకలిగించి, జీర్ణ క్షత్తికి తోడ్పడి, రక్తము సరిగా ప్రవహించునట్లు చేయుటయేగాక ప్రకృతికిమాడ తోడ్పడును.

సంతానము వాంఛించు స్త్రీలు ఫెలూనా మాత్రములమున అపారముగ లాభము నందగలరు. మిస్ట్రెస్ బెనర్జీ హిందీనట్లుగనే మీరును ఫెలూనాను సేవించి ఆరోగ్యము నందగలరు.

హిందూదేశము, బర్మా, సిలోనులందు ప్రారంభించును. కెమిస్టు లందరివద్దను సీసారు. 2-4-0 లకు ఎర్రని ప్యాకెట్లలో నిమిషపుబడినది లభించునులేదా తిన్నగా,

పోస్ట్ ఏజెంట్లు:—పలేట్ అండ్ థోండ్ థోప్ర బాప్సు, 888, బొంబాయి.

లేక దాదా అండు కో., వై నాబబాద్ మద్రాసు.

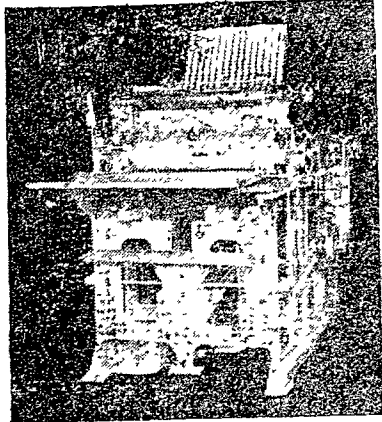
ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు ఖర్చు 1-0-0; ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0; ప్రశ్నవ్రాయు కాలమును తెలుపవలెను.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తూరి

అచ్చయంత్రములకు సుప్రసిద్ధమైన భవనము

అమెరికాలో కనిపెట్టబడినది.

జె. ఎం. సి. నూతనమాడెట్ డబుల్ రెము లీన్, ఆందు డబుల్ కాగ్ పత్రములు, పైకి ఎత్తువట్టి స్థిర నిలిండును, అమెరికాలో అచ్చయంత్రములు, గొప్పపెట్టెలు చేయు మెషినులు దినుచేసి యిచ్చి పరిశీలించు కోరెదము.

ప్రదర్శనగదులు, నెం 122/124 మూర్ వీధి

న్యూ మద్రాసు మాచ్ ఫ్యాక్టరీ, జి.టి. మద్రాస్.

ఉచితము.

ఉచితము.

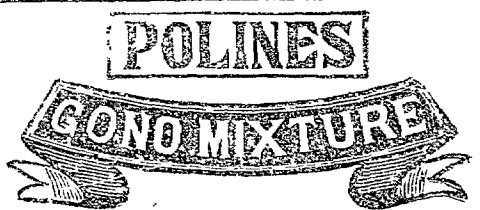
అందఱకు నుచితముగా సంపబడును

ఈ గ్రంథమునందు శరీరవ్యాధులను విషయములు పూర్తిగచర్చింపబడినవి. ఇందు నాయొక్కయు, నాశిష్యులయొక్కయు, పెక్కుపద్ధతులను దూచించు చాతుర్యములు గూడ కలవు. దీనిని సమగ్రముగ పఠించితరేని నావ్యాధులను పద్ధతి మీకు బాగుగా బోధపడ

గలదు. ప్రతిభారతీయునకును దీని జదివిన మాత్రమున నాతనో త్యాహమును శరీరవ్యాధులను పక్షియు కలిగి తీరును. కపాలాఖర్చుకు మాత్రము రు. 0-2-0 రెండుకాలు పంపితరేని యీ గ్రంథము వెంటనే పంపబడును. దీని, మిత్రవయాత్రయందు నిస్సంకోచముగ నార్చు గలిగితిరును. ఈసమయము పోగొట్టుకొనకుడి. ఈవిషయము మీవిత్తమునందుండగనే లేఖను వ్రాయుదు. దీనిని జదివి ఆయురారోగ్యబలముల ననుభవించుచుగాక

ప్రాఫెసర్ యం. వి. కృష్ణారావు, అఖిల భారతీయ శరీర వ్యాధులనుమార్గదర్శి, పోనుబునికాగుడి, బెంగుళూరు సిటీ

“పాలిసీస్ గనోమిక్చర్”

గనోమిక్చర్, లెకోరియాకు ఆమోఘమైన శాస్త్రీయవరిశోధనము. 5 దినములలో వ్యాధిని నమూనముగా నాశనమొనర్చును. వైద్యులందరిచే శ్లాఘింపబడి అనేకులచే వాడబడుచున్నది.

1. మొదటి థోస్తోవెంటనే విముక్తిగలుగును.
2. 12 గంటలలో నవించుట ఆగిపోవును.
3. 5 దినములలో పూర్తిగా నయమొనర్చుటను.

ఒకమారు వాడిచూచిన, దాని అద్భుతగుణమునుమీరే కనుగొనెదరు.

16 షోసులకు సరిపోవు సీసా 1 కి రు 8; పోస్టేజ్ ప్రత్యేకం రు 0-7-0

ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

D. POLINES & Co.

Manufacturing Chemist

8, Hariharan Roy Lane

Chellaguda, CALCUTTA

YOUR EYE

DOES IT TROUBLE YOU? If so Try Sellers' Lotus. Honey, the safest, sure and most highly-praised Nature's Cure for Eye-diseases. Cures even Cataract Literature free. SPENCER & Co. Ltd., Madras.

అమృతమునకు నిద్రముగానున్నవి

అమృతమునకు నిద్రముగానున్నవి...
అమృతమునకు నిద్రముగానున్నవి...
అమృతమునకు నిద్రముగానున్నవి...

TEXACO

మేలైన రకము

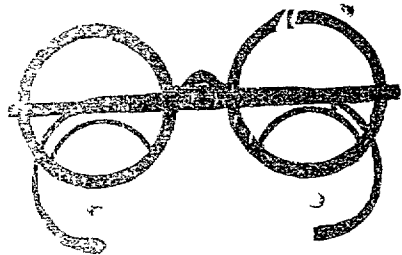
మేలైన రకము...
మేలైన రకము...
మేలైన రకము...

మేలైన రకము...
మేలైన రకము...
మేలైన రకము...

THE TEXAS COMPANY (INDIA) Ltd.,
Bombay, Madras, Etc.,

మేలైన రకము...
మేలైన రకము...
మేలైన రకము...

ఆంధ్రకంఠానికి ప్రోత్సహింపుడు

ప్రశస్తమయిన కండ్లజోళ్లు

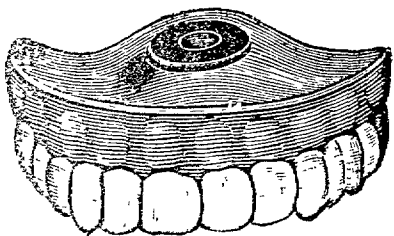
చవుకైన ధరలు.

రాధాబ్రదర్స్,

174 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

పండ్ల డాక్టరు

హెచ్. యం. రావుగారి దంత వైద్యాలయం

గుంటూరు (బాంబి)

చెజవాడ

శాసనములు

(హైదరాబాద్)

రామమండ్రావుగారి మేడలో

పెద్దబజారు

ఇచ్చటచేయు ముఖ్య చికిత్సలు

1. ఏమైనా బాధగాని రక్తము కారుటగాని లేకుండా పండ్లు తీయుట.
2. పైన పేర్కొనబడిన బంగారుపనిగల దంతముల కట్టుట, ఏటిని బయటకు తీసివేయ నవసరముండదు.
3. భోజన పదార్థములను బాగుగా నమలుటకు అనుకూలముగా నుండు ఆర్థిఫిషియల్ దంతములు కట్టబడును.
4. Pyorrhoea (పయోరియా) పండ్లనుండి నెత్తురు, చీముకాకుట మొదలగు వ్యాధులను నవీనపద్ధతులచే చికిత్స చేయుట.

Antipyr (అంటిపయర్) ఇది వైద్యుని వ్యాధికి మంచిమందు యెరు. 0-8-0.

క్వీ నెక్స్ పండ్లపాడి. పం. వ్యాధులకు బహుమంచిది. యెరు. 0-4-0.

పండ్లనొప్పికిమందు బాధ పంటనే తగ్గిపోవును యెరు 1-4-0

మారిషనులోని ఆంధ్రులు

ఎస్. కె. ఆర్. వైద్యగారిజవాబు

"ఇరువురు మతప్రచారకులు కావలెను"

మారిషను ద్వీపముయొక్క వివరములు

మారిషను ద్వీపమున ఆంధ్రులను స్థిరపరచుట వారిజీవిత వివరములనుగూర్చియు ఆదేశమున ఆంధ్రులకు మతబోధ గలవుటకు ఆంధ్రమతప్రచారకులు కావలెననియు నిదివరకు మారిషను నుండి మాకు క్రియత రామస్వామి వైద్యగారు వ్రాసిన లేఖను ఆంధ్రపత్రికలో కొంతకాలము క్రిందట ప్రచురించినట్టిది. ఆ లేఖను చూచినప్పటికి ఆంధ్రులను వివరములను తెలియగోరుచు వైద్యగారికి జాబులను వ్రాసియుండిరి. ఆ జాబులకు అన్నిటికి జవాబుగా ఈ క్రిందిలేఖను మా పత్రికలో ప్రచురింపవలెనని కొరచు రామస్వామి వైద్యగారు మాకు గత నెల 28 తేదీన జాబువ్రాసిరి. వైద్యగారి జాబు యీ క్రింది విధముగా నున్నది.

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు

అయ్యా,
మీ పత్రికారాజమున నేను గతపర్యాయము వ్రాసిన లేఖను ప్రకటింపబడుటకు మనఃపూర్వకములగు వందనముల నర్పించుచున్నాను. నా లేఖ విచదువలలో నత్యంత-ఆత్మహమున కలిగించినందులకు నేనెంతయు సంతసించుచున్నాను. మీ పత్రికా పాఠకులలో ననేకులు నాకు ఉత్తరములను వ్రాసిరి. అవి అన్నియును నాకు చేరెను. అందు కొందరు కాంగ్రెసువాదులు వ్రాసినయుత్తరములు కూడ కలవు. కొందరు తమ ఖర్చులను తామే భరించుకొని మారిషను ద్వీపమునకు మతప్రచారకులుగ వచ్చెదమని తమ యభిప్రాయమును తెలిపిరి. కాని వారందరును మా ద్వీపమును గూర్చి పూర్తియగు వివరములను తెలుపవలసినదని నన్ను కోరిరి. మరికొందరు విలేఖలు మాకిచ్చటకు అవసరములను గురించియు, మావృత్తులను గురించియు వివరములను మతప్రచారముల కెట్టి వేతనము మిచ్చెదరో అవిషయమునుగూర్చియు తెలుపవలసినదని నాకు వ్రాసిరి. విలేఖకులకందరికిని వ్యక్తిపరముగా జవాబునొసగ జాలనందులకు నేను చాలచింతించుచున్నాను. క్రావున వారడిగిన విషయముల నన్నిటిని మీ పత్రికవ్యాసా వారి కెఱిగింప దలచినందులకు నన్ను మన్నింపవలెను.

మారిషను ద్వీపచరిత్ర

మారిషను ద్వీపముక బ్రిటిషుకాలనీ. ఇది హిందూమతా సమద్రమున కేవల కామరినునకును కేవల ఆఫ్ గడ్డ హోవునకును మధ్యనున్న దని చెప్పవచ్చును. బానిసలుగ పనిచేయువృత్తిని శాసనములమున నిర్మూలించిన పిదప 1834 సంవత్సరమున భారతీయులు యీ ద్వీపమునకే మొట్టమొదట వలసపోయిరి. ఈ ద్వీపమునకు మొట్టమొదట 75 గురు భారతీయులు గొంపోబడిరి. అప్పటినుండియు అప్పుడప్పుడు భారతీయులు యీ ద్వీపమునకు వచ్చుచునేయున్నారు. 1924 సంవత్సరమున కలకత్తానుండి నాగపురమునుండియు సుమారు 400 మంది భారతీయు లివటకు ఎచ్చటయే యిప్పటికి కట్టకడపటిసాగి. మారిషనుకు ఆంధ్రులెప్పుడు మొట్టమొదటిసారి వచ్చిరో నేను చెప్పజాలను. దీనిని గురించి యిచ్చట తగిన ఆధారములేదు. మద్రాసు ఇమిగ్రేషను కార్యాలయమునా రీవిషయమును తెలుపగల రని నేను తలంచెదను.

పరిపాలనా విధానము

1810 సంవత్సరమునకును ఈ ద్వీపము ఫ్రెంచివారి యాధీనముననుండెను. నెపోలియను అవజయము గాంచిన పిదప నొక ఒడంబడికవలన నీ ద్వీపము బ్రిటిషువారి కొనగిజయబడెను. ఈ ద్వీప వైశాల్యము 716 చదరపు మైళ్లు ఈ ద్వీపమున నొక కొననుండి యింకొక కొనకు రైలుబండిలో 5 గంటలలోపున చేరవచ్చును. బ్రిటిషు కలలోనియత్ అఫీసువారిచే నియమింపబడిన గవర్నరు యీ ద్వీపమును పరిపాలించుచుండును. ఒక్కొక్క గవర్నరు రి వీండ్లు తన పదవియందుండును. గవర్నరుగారి కొక కార్యనిర్వాహకసంఘము కలదు. ఆ సంఘమునందు 5 గురు ఉద్యోగసభ్యులుండురు. ఇచ్చట నొక కాసనసభగూడ గలదు. అందు 10 మంది ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులును; 8 గురు ఉద్యోగ సభ్యులును; 8 గురు నామినేటెడ్ సభ్యులును ఉండురు. ప్రస్తుతము గల కాసనసభలో ఇరువురు ఎన్నుకొనబడిన భారతీయ సభ్యులను నామినేటు చేయబడిన ఒక భారతీయ సభ్యుడును కలరు. ఈ కాలనీ అత్యంత శిల్పాలుగా భాగింపబడెను. ఆంధ్రులు ఈజిప్టు లిట్లోను అచ్చటవచ్చుటకలరు. 50 మంది ఆంధ్రులకు పై దానొకసలమం దుండుట కలదు. ఆంధ్రులకు నేను 10 ఏండ్లకు పైగా ద్వీపమున నున్న వాడనందు యీ ద్వీపమును వీడి మాతృదేశమున కేగుట కిచ్చగించుచు.

"మారిషను ఒక చిన్న భారత దేశమే"

ఈ ద్వీపమున నూడువంతులకు పై భాగము చెరుకుపంటకు వినియోగింపబడుచున్నది. ఇచ్చట చెరుకుపంటయే జీవనాధారముగనున్నది. ఆంధ్రులలో నధికసంఖ్యాకులు కార్మికులుగానే యున్నారు. 1920 సంవత్సరమునుండియు కొందరు ఆంధ్రులు భోములను కొనుటకు ప్రారంభించిరి. ఇచ్చట శేవులము పోట్ల లాయి. మద్రాసునుండి మారిషనుకు సరాసరిగ వచ్చువీ మరు 11 లేక 12 దినములలో చేరును. వీరు ఖర్చు రూ 75 లు మాత్రముండును. ఆఫ్రికా, కెన్యా, ఫిజీ దీవులలోవలె ఈ ద్వీపమున అన్యాయములగుకాసనములు గావింపబడుటలేదు. ప్రజలందరను సమానముగ పరిగణింపబడుచున్నారు. భారతదేశమందైనను రైలుబండ్లలో సమానించునపుడు జాతివిభేదములు పరిగణింపబడుచున్నవి. ఇచ్చట నట్టి భేదములు ముందుకెనలేవు. మారిషను ద్వీపముక చిన్న భారతదేశమే యని యనేక భారతీయ ప్రముఖులే యిదివరకు నుడివియుండిరి. ఈ ద్వీపమున గల భారతీయులలో ఆంధ్రులెప్పుడు తదితర రాష్ట్రీయులు సర్వవిధముల నభివృద్ధి చెందుచున్నారని ఇదివరకు నా లేఖలో వ్రాసియుంటిని.

ఆంధ్రులనీతి

ఈ ద్వీపమున గల 55000 ఆంధ్రులలోను సుమారు నూరు మంది మాత్రము ఆంగ్ల ఫ్రెంచి భాషలలో ప్రవేశము గలరు. ఇట్టి వాళ్ళ ప్రభుత్వ వ్యవస్థ గమనకు అర్హులు. ఆంధ్రులలో చాలమంది ఇటీవల ఆర్యసమాజము లగుచున్నారు. ఇచ్చట తెలుగువారిలో నాయుడులు, మున్నగుజాతుల వారశీకులు గలరు. కాని వారిలో వర్ణ భేదములు ఇసుమంతయు గాన్పింపవు. అదియునుగాక భారతీయులందరును ఇచ్చట సోదర భావముతో మెలగుచున్నారు. ఆంధ్రులు తమయిండ్లలోగూడ వచ్చిరాని హిందీ భాష నే మాట్లాడుట అలవాటైనది.

మతప్రచారకుల అర్హతలు

ఆంధ్రదేశమునుండి యీ ద్వీపమునకు వచ్చెడి మతప్రచారకులకు తెలుగు, ఇంగ్లీషు, హిందీ భాషలు ముఖ్యముగా తెలిసియుండవలెను. ఆంధ్రులలో ముఖ్యముగా కావలసిన దేవనాగరి, మతప్రబోధము. ఇచ్చటి ఆంధ్రులకు తమవాణ్ణయమునుగూర్చియు, నేదాంతము, మతము మున్నగువానిగురించియు నేమి తెలియదు. 20 మంది పైగను 50 మందికి తక్కువగను గల ఫలములందు ఆంధ్రులు గరుడాచల నాటకము, చెంచునాటకము, వీరభద్ర నాటకము, రామనాటకము మున్నగువానిని ప్రదర్శించుటకు ఏర్పాట్లు చేయుచుండురు. ఇదియే వీరికి గొప్ప ఉత్సవములుగా పరిగణింపబడుచున్నవి. ఇచ్చట ఆంధ్రుల సాంఘిక జీవిత దుస్థితినిగూర్చి మరలవిపులముగా తెలుప నవసరములేదు. ఈ ద్వీపమునందంతటనుగల ఆంధ్రులందరును నొకమతావసరము నేర్పాటు చేయవలసినదని కొందరు విలేఖరులు నాకు ఆంధ్రదేశము నుండి వ్రాసిరి. కాని ఇది నాకు కష్టసాధ్యమైనపని యని నేను తలంచుచున్నాను.

కొన్ని స్థలములందు పలుకుబడిగల ఆంధ్రులు సంఘములను నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని వారు విఫలమవోరధులైరి. తమవిద్య లేకయే యిచ్చట ఆంధ్రులు ఇట్టి దుస్థితిలోనున్నారని చెప్పుట నిజము. వైవభీతి కలుషపుడే విద్యయు జ్ఞానమును ప్రారంభమున నని చెప్పబడెను. అటులనే మతవిద్య యిచ్చటి ఆంధ్రులకు గలపబడిననో వీరిదుస్థితి దొలగగలదు.

మతప్రచారకుల విషయమున విలేఖరులు వ్రాసినయుత్తరములు నాకు చేరినతోడనే నేను అవిషయమునుగూర్చి ఇచ్చట గొప్పవర్తకులగు కోటప్ప నరసింహులు గారి తోడను నింకను పలువురు ప్రముఖులతోడను సంప్రతించితిని. ఇచ్చట అధికారపూర్వకముగ ఆంధ్రసంస్థయొకటి లేనందున ఆంధ్రమతప్రచారకులను తమ స్వంతఖర్చులు పెట్టుకొని తామే యిచ్చటకు రావలసినదనిగాని లేక ఆంధ్రదేశమునగల యేదైన యొక సంస్థ మతప్రచారకులను పంపవలసినదనిగాని నన్ను మీ పత్రికకు వ్రాయమని సలహానొసగిరి. అట్టి మతప్రచారకులు ఇచ్చటకువచ్చినయెడల వారికి భోజనవసతులు మున్నగు సర్వసౌకర్యములను మేము కడు జాగ్రత్తతోగా వినించెదము. తిరిగి మాతృదేశమునకు పోవుటకు ఖర్చులను; ఒక ధనసంచిని (పర్సును) బహుమానముగా నొసగెదము. ఇచ్చటకు మతప్రచారకులు వచ్చినప్పటికి అపుడప్పుడు మతసభలుగావించి మతప్రబోధమును చేయవలెను. ప్రజల కర్తవ్యమునుగూర్చి యుపన్యాసము లొసగవలెను. సంఘముల నేర్పాటుచేయవలెను. ప్రతి

హాటను వివాహాదికృత్యములు బ్రాహ్మణపురోహితులచే గావించుట పరిమితమైనది. బోధచేయవలెను. వైకార్యములను విర్యహితులకు లోమత ప్రచారకులకు మేమెల్ల విధముల తోడ్పడదు. అట్టికార్యములను అంగ్రులు ఇతరజాతులలో వైకార్యమొనరించుట తమవ్యక్తిత్వమును కాపాడుకొనగలరు. ప్రస్తుతము అంగ్రుల ప్రచారకులగు వారు మిప్పటికి వచ్చినచో చాలను.

ఇమ్మిగ్రేంట్ అనుపత్రిక సంపాదకులగు జె. కె. పాస్టరు చాథర్ గారు 1918 సంవత్సరమునందే ఈ ద్వీపమును గురించి యీక్రిందివిధమున వ్రాసిరి. "మామిడు ద్వీపమునందు గల ఆకర్షణకర భారతీయులకు మరియు బ్రిటిషుకాలనీజు కనుపింపదు. ఈ ద్వీపమునందలి భారతీయులకు విద్యగలపుటకు అనేకమంది భారతీయులకు భారతదేశమునందుండి పోయి యీ ద్వీపమున పాఠశాలలను నెలకొల్పివలసి యున్నది." హిందీమత ప్రచారకులు కలకత్తా మున్సిపల్ కలెక్షరునుండి యీ ద్వీపమునకు ప్రతివత్సరము వచ్చుచు పోవుచుందురు. ఆకారణముననే హిందు సాన్స్ క్రెజ్ లిటింగు చాల అభివృద్ధిగాంచుచున్నది. అంగ్రమత ప్రచారకులగు అటులనే జరుపవలెననియు, ఇప్పటి అంగ్రుల యభివృద్ధికి తోడ్పడవలెననియు కోరుచున్నాను. ఇచ్చటికి రాగోరు అంగ్రమత ప్రచారకుల కెట్టియిబ్బందులను లేకుండ సర్వసౌఖ్యములను గావించు బాధ్యతను మేము విహించెదము.

ఎస్. కె. రామస్వామి వైడ్యు

26-10-29

కోట్ జెల్లి పోస్టాఫీసు, మారిషస్

కృష్ణార్చన-బెజవాడ

ఇందు చాట్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే పనుస్తాయుక్త్య దానములు తయారుచేయబడుచున్నది. అతి చాక. కోరినచో పి. పి. గ పంపబడును. కేటలాగ్ ఆచితము

25 6

ముందుకు జాగ్రత్తపడవలెను

ప్రతి కుటుంబమునకి భవిష్యత్తునకు కావలసిన ఏర్పాటును గురించి యోచనయుండును. ఇన్నూరెన్సు పాలిసి ముసలితనము నకు అమాల్వమైన ఏర్పాటుగానున్నది. మతీయు అకాలమరణము సంభవించినప్పుడు కుటుంబమునకు దివ్యమైన రక్షణ నొసగుచున్నది.

మి జీ వి త ము ను

ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అన్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్ తో

భీమా చేయుదు

తక్కువ ప్రీమియం రేట్లతో ఉపయోగకరమైన సేవ నొసరుచున్నది. పూర్తి వివరములకు ఈ దినపత్రికా సమాచారము ప్రాయోగ్యము.

Mysore Branch.
152, Commercial St.,
Bangalore.

Madras Branch.
Post No. Box 237,
Madras.

ముప్పది సంవత్సరముల యుద్ధము

రక్తము, ఇనుములయొక్క అవశ్యకత

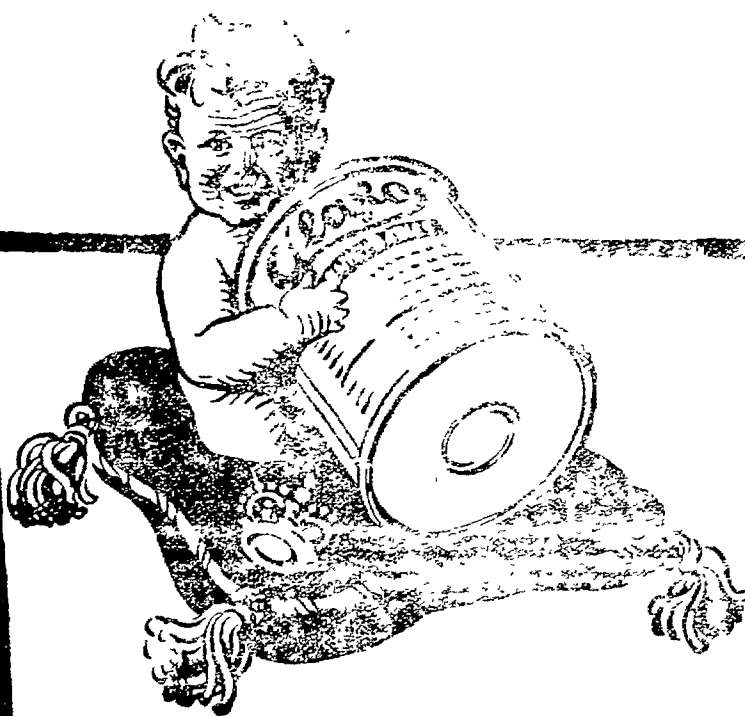
ముప్పది సంవత్సరములవరకు ఐన్ జేలాయి దుక్కును, హిందూదేశములో రక్తములో ఇరము లేక పోవుటచే కలిగియు నగనునకువైగా బాధలు కలిగించు రక్తసంబంధములగు వ్యాధులకును నీరసస్థితికిని యాధము జరిగినది.

ఉష్ణదేశ జీవిగతులందరి ప్రయాసము రక్తములో ఇనుమును చాలు భాము హరించును ఆర్యమును మిగిలిన జాతులకు రక్తములో సులభముగా జీర్ణముగు మాంస తోమండు ఇనుముగల ఐన్ జేలాయి దుక్కును నేర్పించి దీనిని తీర్చి చేయుట అవసరము.

నానుగరికిమలుగా ప్రతివోడు విక్రయింపబడుచున్నది. నెం. 1. బాలురకు, నుకుమారులకు స్త్రీలకు. నెం. 2. వయసు పూర్వినవారికి. నెం. 2 (ఏ.) పురుషులకు ప్రత్యేక బలవర్ధకము నెం. 3. విశేషబలవర్ధకము. 14 దినములకు సరిపడునది రూ. 1. 40 దినములకు సరిపావునది రూ. 2-12-0. నేడే ఒక సీసా నుపయోగించి వ్యాధితో యుద్ధము చేయుటకవసరమైన రక్తము, ఇనుములనుమీ శరీరమునకు లభింపజేయుదు

మద్రాసులో నరకుగలవారు

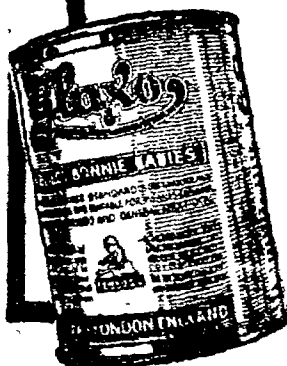
మార్టిన్ అండ్ హార్నిస్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.

మీ చిన్ని బాలుడు.

రాజు. అతడు బలముగాను, ఆరోగ్యముగాను పెరుగునట్లునర్పవలెను. అందువలన మీకు పేరు ప్రతిష్ఠలు గలుగును. రాజాహారమైన - గ్లాక్సో యీవిషయములో మీకు చాల సాహాయ్యమొనర్చును. ఇతర ములెవ్వియు చేయజాలవు.

2

Glaxo

గ్లాక్సో, ఆరోగ్యవంతమైన పదార్థములు చేరిన హాహారము.

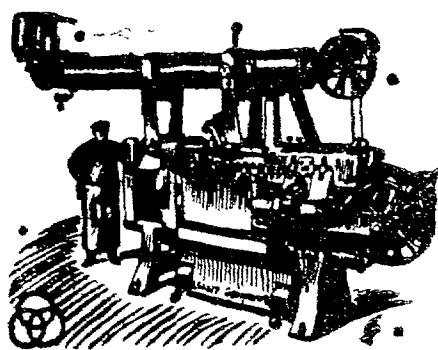
ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు అండు కో., లిమిటెడ్
(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)
తపాలపెట్ట నెం. 40 మదరాసు.

7306

KRUPP AUTOMATIC OIL EXPELLER

జగత్ ప్రఖ్యాతిగాంచిన

క్రుప్ప్ ఆయిల్ యక్సు వెల్లరు

ప్రపంచము దంతలలోను గొప్పది యగు క్రుప్ప్ ఫ్యాక్రీలో తయారుచేయబడినది. దీనితో సమాన మున్నది యిచ్చునది రెండవదిలేదు.

హిందూదేశములో పని చేయు 600 యక్సు వెల్లరులో 500 క్రుప్ప్ యక్సు వెల్లరులు అయివున్నవి. అనలు యా యక్సు వెల్లరు నూతనమైన పని చేస్తున్నది.

పల్లెచక్రములు, వరము, కోనులు మొదలగు సామానులు అరగకుండునట్లుగా స్పెషల్ క్రోముస్టీలుతో తయారుచేయబడినవి. వేరుకనగ, కొబ్బరి, నువ్వులు, ఆముదము, అవిళి, ఆవాలు, గానుగ మొదలైన అన్ని నూనెలు తీయవచ్చును. ఆముదమును, నువ్వులు ఆడుటకు యీ యక్సు వెల్లరు గాక యితర మేకర్సు పనికిరావు. విడిభాగములు సిద్ధముగా దొరకును.

ప్రాప్తెటరు
సి. వి. రెడ్డి బి. ఎ.

సోల్ ఏజెంట్లు:—ఆంధ్ర యింజనీరింగు కంపెనీ,
యింజనీర్లు, బెజవాడ

ఆటం ఆదిమాంధ్ర సభ

జెజివాడ, నవంబరు 8-ఆరవ ఆదిమాంధ్ర సభలో
ఈ మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు దుర్గాకళామందిరమున సమావేశమయ్యెను. జగత్ సారాంశాలు, వాగ్దేవతారావు, రామ దాసుపంతులు, కాశీశర్మారావు, న్యాయతి సుబ్బారావు, గార్లు మొదలగు ప్రముఖులు పాల్గొనిరి.

కాశీశర్మారావుగారు

ప్రారంభ అయ్యుండేసరి కాశీశర్మారావుగారు సభను ప్రారంభించుచు, ఈ క్రిందివిధమున ప్రసంగించిరి:—ఈ ప్రారంభోత్సవము నాచే జరిపబడుచున్నది ఆదిమాంధ్రయువకులు తలచినట్లు వారికోరికకు నేను చెన్నపురిలోనుండగనే. పత్రికల మూలముగ తెలిపితిని. ఆదిమాంధ్ర క్రైస్తవ లీ సభను ప్రారంభించుట నవసరము. మీ ఆత్మనిశ్చయము, సంఘాభివృద్ధి, మీ ఆభ్యుదయము మీ సంఘీయులమీదనే ఆధారపడియున్నది. నన్ను మీ లీ సభను ప్రారంభించుటకై కోరుట మొదటి కారణము, హిందూసంఘమున 5 వ సంవత్సరము ఆదిమాంధ్రజాతి కలదు. అట్టిజాతిని బహిష్కరించి వారిని కష్టపరచిన మహాపాపమున యమాపణ కోరుటకును, ప్రాయశ్చిత్తము కోరుటకును నన్నవైన దినము నేను సూత్రాప్తమైనది. అట్టితరుణమున మొదటినుండి అన్యాయమునకును పైజాతులకు ప్రతినిధిగా నుండవలయుననుట రెండవ కారణము. కేముల కూర్మయ్యగారు కాశీవల్లి హిందూ విశ్వవిద్యాలయములో ఉద్యమమును శ్రీమహాత్మా గాంధీ, మాలవ్యగారు వీరికి సంఘాత్మ సహాయ మొనరించి వీరి కా విశ్వవిద్యాలయములో ప్రవేశమొసంగిరి. ఈ విషయమున నాంగ్లశైలిగ ను సంతరింపవలసిన విషయము. ఈవిషయమున ఆంగ్లము పరికించుట నవసరము. ఈవిషయములో నాకు కొంత సంబంధ ముండినందున నై యుండచున్నను. మూడవ విషయము. కాసనాథిలో బహిరంగబావుల విషయములో ముఠియైతర నీటి పై నరు విషయములో శ్రీ సర్దారాగారు తెచ్చిన కాశీ సముము నిసి పాటిటిల కే సంబంధించుండెను. దీనిననుసరించి అట్టిది పట్టాభిలాషగూడా నుండిన బాగుండుమని పరిచి నేనొక కాసనమును దెచ్చియుండిని. పట్టాభిలాషనులయందు నీటిని దీసికొనుట కడ్డంకు కలిగించినరు 100 అంజుమానా వేయుట కుద్దేశము కూడా యీ కాసనమునగలదు. అది విచారణగోరున్నది. ఈ ప్రకారముల చే నన్నీ సభను ప్రారంభింపవలసివదిగ గోరియుందురు.

(1) ఇది మహాసమస్య. ఒకరికే సంబంధించినది కాదు. లేక రి భాగములు గలజనసంఖ్యకు సంబంధించిన మహాసమస్య. ఇందులో మనసంబంధమున్నది. ఉపనిషత్తులలో సర్వమాన సమానత్వావ్యక్తమును ప్రపంచముననున్న సర్వజీవులయందు నీశ్వరాంశికలదని చెప్పియున్నది. అహంబ్రహ్మాస్మి, అనితేష్య మహామతము శ్రీ హిందూ యము పరమనీచమును జరుపుచున్నారు. ప్రవర్తించుచున్నారు. అందరికిని హక్కులను బాధ్యతలను సరి సమానముగ నుండవలయును. ఒకరు ఎక్కువలేదు. అందువలన ఆదివ్యాధివ్యవస్థ. ఇది ఆర్థిక సమస్య. ఆదిమాంధ్రుడు వీడ కాదు కొంత లేదు, ఎక్కువ లేదు, తిండి తిండి లేదు. అట్టివాని ఆర్థికస్థితి సరియైనది విషయము యున్నది. కాని యీ ఆర్థిక సమస్య, భారతీయ సమస్యను కోరట లోకుల మత వివక్షతలేదు. హెచ్చిస్తానని అందరను సరిసమానముగ నుండుటకై ప్రయత్నము. పరిశ్రమలులేవు. పరిశ్రమలు నేడు వెనుకబడియున్నవి, పరిశ్రమలు అభివృద్ధి పొందవలెను. అవి ఆదిమాంధ్రుల వలననే జరుగవలయును.

స్వరాజ్యము కావలసినది తిండి తేనీహారకే. తిండి తేనీహారకే. త్రాగుడునీరు చెడిపోవుచున్నది! స్వరాజ్యము కావలయును. స్వరాజ్యము జమీందారులకుకాదు. సంస్థానాధీశులకు గాదు ప్రజాస్వామ్యమునకు స్వరాజ్యము. కృషికిని స్వరాజ్యము.

ఈ సభను జరిగిన ఇంగ్లండు పబ్లికల్స్ పరికింపుదు? లాయరు జార్జి వన్ రాల విషయములు పరికింపుదు. ఆచటకృషి కులు పైకివచ్చిరి. వారిదే రాజ్యముని గ్రహపరిచిరి. వారు రాజ్యమునకే వచ్చి నిరుద్యోగ సమస్య విషయము తీర్చుకొనవచ్చును. పరిష్కరింపబ్రయత్నించు రి యమకృషి కలదని చెప్పుచున్నారు. అందఱకును పోలింగు హక్కు గావలయును. నేడు స్వరాజ్య విషయమున గాంధీగారు ఈ విషయమును రాజకీయమున నొక భాగముజేసిరి. బాలిషివిజము రాకుండాచూడవలెనంటే సంఘములకు అన్ని హక్కులు యివ్వవలెను. రాజకీయ సాంఘిక ప్రయత్నములతోడే డేవ సంఘ సహకృత్యమునకు రావలసిగాను. తాము తాము చేయవలెను. ముఖ్యముగా ముఖ్యముగా గలిగి ప్రస్థావించునది. ముఖ్యముగా ముఖ్యముగా చేయవలెను. తో సభ ప్రారంభించుచున్నారు.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు, ఆధ్యక్షోపన్యాసము పిమ్మట నీ క్రింది తీర్మానము లొనర్పబడెను.

తీర్మానములు

బందరు నిమ్మజాతుల సర్కారు సనతిగృహము

బందరు నిమ్మజాతుల వసతి గృహములో పంచమేతరులకు పంచములకు భోజనవిషయములో వేరువేరు ప్రదేశముల

సేర్పించియు, నీచముగా ఓరి, ఆరి, అని పిలుచుటయు అందలి విద్యార్థులు సహింపలేక కట్టుకట్టి వెలుపలకు వెళ్లుటయు తటస్థించినది. ఈ వసతిగృహ నూపరింపబడుటగాదు ఆపరి స్థితులు చక్కచేయక 10 మంది విద్యార్థులను తొలగించుటయు లేదు కమిషనరుగారు నిజపరిస్థితుల నరయకయే నూపర్చుటగారి నిర్ణయ సమర్థించుటయు అక్రమము, అధర్మముగాన పీరిద్దరి చర్యకు ఈ సభనారు పూర్తిగా ఖండించుచున్నారు.

(2) ఆదిమాంధ్రుల ప్రాతినిధ్యమును గురించి లెజిస్లేటివు కాన్సిలు లగాయకు మునిసిపాలిటీ జిల్లా తాలూకా బోర్డులపలకు మనయొక్క జనసంఖ్యనుబట్టి స్థానముల సేర్పాటుజేసియొక్క సేర్పాటు చేయగలందులకు యీ సభవారు ప్రభుత్వము వారిని హెచ్చరించుచున్నారు.

ఉ॥ శ్రీ దాసరి వెంకట్రామయ్యగారు.

ఆ॥ నరాలపెట్టి దేవేంద్రుడుగారు.

(3) ఆంధ్రదేశమున దేశోపకారమునకై కృషిచేయుచున్న బాలికా వసతిగృహములలోను, విద్యాలయములలోను ఇతర జాతి బాలికలతోపాటు ఆది ఆంధ్ర బాలికలకు గూడ విద్య సేర్పగలందులకును ఇప్పుడు ఆంధ్రదేశమున పని చేయుచున్న ఉన్న ప లక్ష్మీబాయిమ్మగారి వసతి గృహములను, రాజు రుహేంద్రవరములో స్థాపించిన దేశబంధవి దువ్వారి సుబ్బ

మ్మగారి వసతి గృహములను, ఏలూరు మాగంటి అన్నపూర్ణాదేవి పాఠశాలలను, ఆగ్రహారి బాలికలతోపాటు నూ ఆది మాంధ్ర బాలికలకు గూడ విద్యావిధులు సేర్పగలందులకు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉ॥ కేముల కూర్మయ్యగారు.

ఆ॥ నక్కా వెంకయ్యగారు.

(4) వదుకు నేతపరిశ్రమల పునరుద్ధరింపవలెనని ఆదిమాంధ్రులను ఈ సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

ఉ॥—కేముల కూర్మయ్య

ఆ॥—నక్కా వెంకయ్య

(5) మనభారతదేశములో ఆది హిందువులు దేవాలయ ప్రవేశమునకు అఖండప్రబోధము సల్పుచు హిందూదేవాలయములలో అస్పృశ్యతా పితృవమును పారద్రోలుచుండ ఏలూరు లోగల జనార్దనస్వామి దేవాలయ ధర్మకర్తలు పంచములు క్రైస్తవులు, మహమ్మదీయులు దేవాలయములలోనికి ప్రవేశింపగూడదని కాసనమునాసి గోడపైన ప్రకటించుట మనజాతికి చాలా అవమానకరమనియు వెంటనే ఈ దేవాలయ ప్రవేశమునకు సత్కారము ప్రకటించుటకు ఈ క్రిందివారిని ఉపసంఘముగా పనిచేయుటకు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. శ్రీయుతులు ఆత్మహరి గోవిందాచార్యులు, ఎత్తిలి సూర్యనారాయణ, గు. రామచంద్రారావు, చెంచుదామా, ఆ. కాశీశర్మారావు, న. దేవేంద్రుడుగారు.

రుచికరమైన “ఓవల్ టైనును” త్రాగుటచే నిశ్చయముగా చనుబాలువృద్ధియగును.

పసిపిల్లలకు యితర ఆహారములు తల్లిపాలకంటెను శ్రేష్ఠమైనది కాదని భారత దేశపు తల్లులకు చక్కగా తెలియును. కొందరు తల్లులకు చనుబాలు బొత్తిగా లేకపోవడము, మరి కొందరికి చాలినంత లేకుండడము మిక్కిలి విచారకరము. తల్లులు కాశీపునట్టివారు గర్భము ప్రారంభించినది మొదలు, బిడ్డలు పాలుకుడుచునంతవరకు రుచికరమైన “ఓవల్ టైనును” రసాయనసంబంధమైన పానీయహారమును క్రమముగా త్రాగుటచే అమితముగా చనుబాలు వృద్ధియగును. “ఓవల్ టైను” నందుండునదియంతయు బలమైన. అమోఘమైన ప్రకృతిసంబంధమైన ఆహారములకు మేలైన బార్లీ కూట్లు, మిగడపాలు, మేలైన కోకోమిశ్రితముచేసి, తయారుచేయబడినది. “ఓవల్ టైను” తల్లి బిడ్డకుపాలుబాగుగానిచ్చుటకు తోడ్పడుట మాత్రమే గాక, ఆమెను మంచి ఆరోగ్యకరముగాను, దృఢముగాను నుంచుచున్నది. ప్రకృతిసంబంధమైన ఆహారముచే పోషించబడిన ఆనందముతో ఆరోగ్యకరముగా నున్న బిడ్డ ప్రతిరోజును రుచికరమైన “ఓవల్ టైను” పానీయమును పుచ్చుకొనుచున్నట్టి తల్లికి బహుమానము. “ఓవల్ టైను” అరినిర్మలమైనది; తయారుచేయబడునప్పుడు చేతితో తాకబడుటలేదు.

OVALTINE

తల్లులు తమ బిడ్డలకు చనుబాలుచే పోషించు తోడ్పడుచున్నది. కెమిస్టులందరియొద్దను, అన్నిస్థానముల, బజారులందును దొరకును. ఏ. వాండర్ లిమిటెడ్., లండను, ఇంగ్లాండువారిచే తయారుచేయబడినది.

6. ఆదిమాంధ్రులలోగల భిన్న శాఖలవా రెల్లరును, భేద భావములనుమాని ఒకే భావిలోని నీళ్లు తోడుకొనటకు యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉ॥ మంగళగిరి పరవస్తుదాసుగారు.
అ॥ కుసుమ ధర్మన్నగారు.

7. ఆదిమాంధ్ర జాత్యభివృద్ధికై రాజమండ్రి పట్టణమున శ్రీయుత దిష్ట పుల్లయ్యగారివలన నిర్వహింపబడుచున్న ఆది ఆంధ్ర పత్రికను గుడివాడయందు యోగి శ్రీగూడూరి రామచంద్రరావుగారివలన ప్రకటింపఁ బడుచున్న ఆహింస పత్రికను ఆంధ్రదేశమునం దెల్లడ విరివిగా వ్యాపింపజేయుటకై యీ సభ వారు ఆదిమాంధ్ర నాయకులను కోరుచున్నారు.

ఉ॥ కుసుమ ధర్మన్నగారు.
ప్ర॥ ఎత్తిల సూర్యవారాయణగారు.

8. శ్రీ వెంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాల ప్రిన్సిపాలు గారైన నోరి రాఘవాస్త్రిగారు కాంగ్రెస్ సభ్యులై యుం డియు ఆదిమాంధ్ర విద్యార్థులను కళాశాలలో చేర్చుకొనుటకు అంగీకరిం చ క యుం డిన పూ డు రామమోహన ఆయుర్వేద అధికారలైన శ్రీ బొడ్డపాటి వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు మన ఆదిమాంధ్రులను కళాశాలలో చేర్చుకొనుటకు ఎక్కువ ఆదరణను చూపినందుకుగాను ఈ సభ వారు కృతజ్ఞతను తెలియజేయుచున్నారు.

ఉ॥ మంగళగిరి అరుణాచలదాసుగారు.

(9) పూర్వకాలమునుంచి మనయిండ్లలో నున్నటువంటి గృహపరిశ్రమలు అనగా నూలువడుకుట నేతనేయుట మొదలగు వాటిని తిరిగి పునరుద్ధరింపవలసినదిగా కోరడమైనది.

ఉ॥ ఆ. సూర్యవారాయణగారు.
అ॥ తా. జియ్యరు దాసుగారు.

(10) ఆంధ్రదేశమున పశువులకు సంరక్షణలేని యీ సమయమున దేశమున ప్రచారముచేయుచు పశువుల బాధలను తొలగించుచున్న శ్రీయుత యేజెళ్ల శ్రీరామలచ్చదరిగారిని యీ సభవారు రభసించియుచు దేశీయులను పశుచికిత్సాలయము లను స్థాపించి వారి యుద్యమమునకు బోడ్డుడుటకు యీ సభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉ॥ సుంద్రు వెంకయ్యగారు.
అ॥ వేముల కూర్మయ్యగారు.

11 మన ఆది ఆంధ్ర సంఘములోనుంచి అన్య మతముల లో కలసిన మన సోదరులను మరల మన మతములో కలిపి ఆది ఆంధ్రులజాతి స్వావమము కాపాడవలయునని యీ సభవారు తీర్మానించు చున్నారు.

ఉ॥ రాయుడు గంగయ్యగారు
అ॥ నీలం చెంకయ్యగారు

12 ఉద్యోగము లిచ్చుటలో ప్రభుత్వమువారు తగినంత శ్రద్ధ తీసుకొనకపోవుట కడు శోచనీయము. ఆదిమాంధ్రవిద్యార్థులకు విద్య పాటించక ప్రమోదను లిచ్చుచు ఆదిమాంధ్రవిద్యార్థులను కాపాడుదురని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

13 ఆదిమాంధ్రులలో గల శాఖాభేదములు విడచిభోజన ప్రతిభోజనములు అంతః శాఖా వివాహములు జరపుటకు యీ సభవారు ఆదిమాంధ్రులను హెచ్చరించుచున్నారు.

ఉ॥ సాకేటి గురువులు (గంజాం గారు)

14 కర్నూలు మండలం లోని మహానందిశ్రేణునం దలి శివాలయములోని ఆదిమాంధ్రులను రానిచ్చినందులకు ధర్మ కర్తల నీసభవారు రభసించింపుచున్నారు.

ఇంకను కొన్ని తీర్మానములైన పిమ్మట సభ ముగింప జడెను.

కావలెను.

ఆంగ్లో-అమెరికన్ ఆయిల్ ప్రాడక్టు కంపెనీ

కావలెను:—తైలంపెనీకి సంబంధించిన అమెరి

కన్ లూలికేటింగ్ ఆయిల్సు, మోటార్ ఆయిల్స్, గ్రీస్ మొదలగు వాటి మద్రాసు రాజధానిలో పలుచోట్లయందు విక్రయించుకై ఏజన్సీల నేర్పాటు చేయుటకై సామర్థ్యము గల జిల్లాప్రతినిధులు కావలెను. నెల 1 కి రూ. 75 జీత ముండు ను. రూ. 150 వరకు హెచ్చును. సలినకు రూ. 15/-అధికము చేయబడును. ప్రయాణపు ఖర్చులకు రూ. 25 లు కమిషను వగైరా లివ్వబడును. ఈపనికి నియమింపబడువారు వాటా 1 కి రూ. 25 ధరగల 10 వాటాలు పుచ్చుకొనవలయును. ఉద్యోగ మైనవెంటనే రూ. 100 లు చెల్లించవలెను. తొలి మొత్త మును 8 దఫాలుగా 8 నెలల కొకసారి చెల్లించవలెను. ఒక సం॥ రం చక్కగా పనిచేసిన వారి 1 కి రూ. 150 లు చొప్పున డివిడెండ్ ఏజెంట్లుగా నియమింపబడుటకు దూరవలెను. వర ఖాస్తులు రెపార్ట్ కాద్దములముగా సందించు అంగీకరించవలెను. వారివారికి గల అనుభవములతో వర ఖాస్తులను సంపుకొనవలెను.

MODERN TRADING Co., Managing Agents,
P/105, Russa Road, South P. O. Kalighat, Calcutta

ఆరోగ్యముగా బెరుగు
బాలుని కెప్పుడును
ఆకలికలుగుచుం
డును.

ఆహారపదార్థములు కోకో
జములో వండుట తెలియుట
చేతనే యిందులకు కారణము.

ఆహారపదార్థములు
కోకో జములో వండిన
వాటి యొక్క సహజ
రుచ్యము చెడకయుండును.
మీ ఆహారపదార్థము
లన్నిటిని కోకోజముతోనే
వండునట్లు దృఢనిశ్చయము
చేసికొనిన లాభకరముగా
నుండును.

Cocogen

క్రేష్ మైన వెంటిక మేనకు

పుష్టికి ఆరోగ్యము
నకు అందరు దీనినే
పుచ్చుకొనును.

హార్లిక్స్ మాల్టెడ్ మిల్క్ ఇది రోష
భము కాదు.
వితే జీవము నిచ్చు ఆహారము. ప్రాణాధారక క్షిని గలిగించును.
బలహీనమైన వాస్తవముక గల పురుషులు, జబ్బుగా నున్న
స్త్రీలు స్వాభావికమైన జీవమును గలిగించునట్టి బార్లిగోడు
ములు, పాలు మొదలగువాటి సత్తునండి మంచులమును గలి
గించునట్టి దానినే ఉపయోగించుచున్నారు. అదియే హార్లిక్స్.

HORLICK'S
THE ORIGINAL
MALTED MILK

మీరు చెల్లిం చు వైకమునకు తగిన

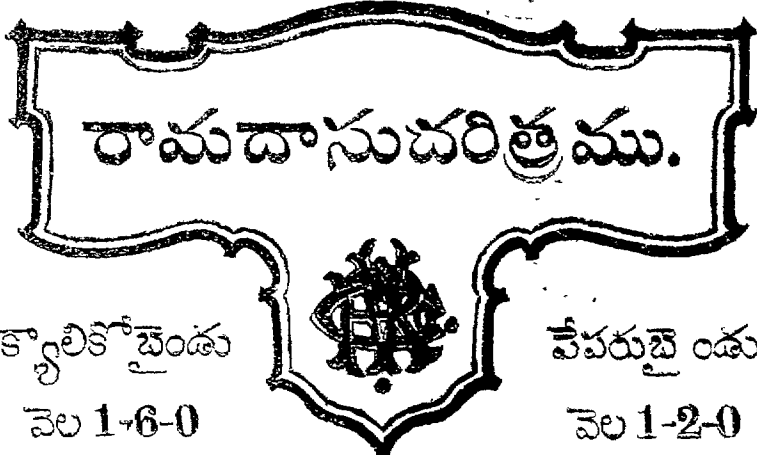
లభరణములు

కొన్నింటిని పొందిన దుకాణమేదీ? యని మీరు నగలను కొనుటకుమునుపే చక్కగా విచారించి, దీర్ఘకాలమునందు ప్రజలభావము నిమిత్తమే వ్యాపారమును సాగించుచున్నట్టి దుకాణము నంటే బేరముచేసిన, వెనుక చింతించవలసిన అవసరముండదు. గాన జగత్ప్రసిద్ధిజేందిన ఈదిగువవల మునకే దయచేయుడు.

ఉమ్మడి రాసుయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ.

నగలవర్తకులు, 25, చైన్మార్కెట్, మద్రాసు.

9

ఈ గ్రంథమునందు కీర్తనలను రాగతాళాది కములతో సరిచేసి ప్రతిపదమున విధదీపి చక్కని పీఠికయును, కీర్తనల పద్యముల అనుక్రమణికయును, శ్లోకబడి అతి సుందరమైన పటములతో మేలు కాగితములపై వచ్చుకొనింది. చక్కనిబైండు చేయించి ప్రకటించి యున్నది. సులభముగా సుండుటచే ప్రీతికూడ చదువుట కుపయుక్తము.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండు కో, ఆనందముద్రణాలయము మద్రాస్.

భిషగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల వండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు

లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలు

ఈమాత్రలు ఆశ్వినివర్షపు తదియను చేరలేదు. ఈమాత్రలు 1-2 ను తాంబూలముతోగాని విడిగానాది ప్రతిదినము ఉపయోగించితివేని ఎటువంటి కఠినకారాచరమునైనను జీర్ణి కరించి, నాతి దీర్ఘకాలము జూగుటనలన నెడుపుకానిలాగున దేహమును కాపాడును. పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు అందరి హిరణ్య, మణిబద్ధము, నడినెను, దగ్గు, నూరలు, శిశువులు చే కాల్చులాగున, కడుపుబ్బరము, కడుపుబొప్పి, కక్కాయందు బొప్పి, అనారజీర్ణకాలముందు తలబొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగ ఇత్యాయంబు ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణమునును. స్త్రీలు క్రవించినవాడు స్నానముగాడు (కస్తూరి క్రతిగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను 2-3 తులులపాటు * నమరి మింగవలెను. సాంక్రామికరోగులతో నుండవలసినవారు, వినము 1-2 మాత్రలు నేనించిన ఆరోగ్యద్యుభాంకు లు. ఈమాత్రలసీసాలతోగల అనుపానకక్రమము చూడుడు. 300 మాత్రలు Xల సీసా 1-8 ఆముంతున ప్రతిపాపులోకలను జోరమును. పొట్టుమాలకముగా 5 సీసాలు రు 1-8-8 12 సీసాలు రు 1-12-0, 25 సీసాలు రు 2-8-0.

సారస్వతానరం— మొదటకు అలమును కలిపించి, భావకళికిరి వృద్ధిచేయును గావున, మొదటకు దుప్పి లములను గలిపియుండు సమ ప్రవ్యాధులను తమిళించి నరములకు దుండ్లితాను. తర్వాత దీనిని 1 లుంగు చేయును. సరిగ్గి పుట్టుకు కంఠస్వరమునకు వృద్ధులనుధురత్వము నిచ్చును. పొడవ పొడవ వత్సానము నింపును. ఇంకొకటి క స్త్రీలకు నెత్తియందు (నెత్తి జోరు చాలా మెత్తగా వుండుటకులన) ముట్టాడను సదుపాయ కానిపిల్లలకు పంపిణింపబడినది. 5 కొమ్మల సీసా 1-8 రు 1-0-0. పొట్టుమాలకము కల్పకము.

శ్రీ సీతా రామ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఇనుప పెట్టెల వ్యాపారులలో శ్రేష్ఠత్వమును పొందినవారు

హిందూదేశమంతటను ప్రఖ్యాతి జేందినవారు

అనేకదర్శనశాలలలో లెక్కలేనన్ని బంగారుపతకములను

మోగ్యతాపత్రములను బహుమతిగ పొందినవారు

విశ్వనాథ్ అండు కో, నెం 131, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

అనేక గవర్న మెంటు ఆఫీసులకు ను, బ్యాంకింగుకు, జిల్లాలోడ్లకును, మున్సిపాలిటీలకును, సరిపానములకును చాలకాలముగ సప్లయచేసి ఖ్యాతిజేరి దికవాదు, కట్టెరకము పెట్టెలు, మంచి కరెక్టును గలిగిన పెట్టెలు, మేలైన తాళములు చేయబడిన పెట్టెలు, లాలో బెర్రమునుచున్న ఇనుప పెట్టెలు, అన్నిటికంటె శ్రేష్ఠమైనవి. బయటటిరి ఆర్డరులు వెంటనే గమనింపబడును.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ నవంబరు నెల 9-వ తేది శనివారము

1. ధాన్యములు

బియ్యము బస్తాలు		
కుమును తెనాలిని ,, ప 45 కలది రు	12 8 0	18 4 0
నెల్లూరిని ,, డిటో 42 ,,	18 8 0	14 0 0
ధిల్లి ,, డిటో 46 ,,	15 8 0	16 12 0
రాగులు రు. 164 బస్తా 1-కి ,,	11 0 0	12 0 0
శువులు ,, ,,	21 0 0	28 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,,	16 0 0	17 0 0
నెనగలు ,, డిటో ,,	16 8 0	18 0 0
పెసలు ,, డిటో ,,	18 0 0	16 8 0
మినుములు ,, డిటో ,,	17 8 0	18 0 0
జీలవలు ,, ర 195 ,,	9 8 0	10 0 0

3. నూనెవస్తువులు

చువులనూనె బా 1-కి ,,	120 0 0	125 0 0
నెయ్యి బా 1-కి ,,	14 0 0	19 0 0
జేబు నెనగపప్పు బా 1-కి ,,	46 0 0	47-0-0
జేబు నెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 115 మిమకనూనె 98		
అముదము బా 1-కి	100 0 0	102 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	108 0 0	110 0 0
మారపసుపు ,,	65 0 0	67 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరుది) బా 1-కి	105 0 0	122 0 0
ధనియాలు ,, బా 1-కి	28 0 0	88 0 0
గుంటూరుపొయకట్టు నీలముండు ములుగు 1-కి రు 40 50		
తెల్లము బా 1-కి	రు 28 0 0	49 0 0
అస్కాచక్కర బస్తా 1-కి	25 8 0	25 10 0
చింతపండు బా 1-కి	28 0 0	88 0 0

5. ఇనుము

పట్టాకం బా 1-కి	81 0 0	88 0 0
చురం	26 0 0	82 0 0
రవుండు	25 0 0	82 0 0

6. నూలు

నెం 20 కెన్ని సింహంయాలె	రు 7 12 0	
నెం 6 ,, కటారి	4 9 0	
నెం 24 ,, లాకి	5 10 0	
నెం 40 బామ్మరు 10 పా	10 4 0	
నెం 20 క్లెట్టలేడి	7 8 0	
నెం 40 రాటి	2 11 0	
నెం 4 కెన్ని మసీదు	4 8 0	
44 నాండ్	5 4 0	

7. లోహములు

నెండ్లి 100 కులం 1-కి	రు 58 4 0	56-4-0
బంగారు కులం 1-కి	21 4 0	21 12 0
సవరను 1-కి	18 7 6	
ఇక్రడి బా 1-కి	248 0 0	250-0-0
రాగి బా 1-కి	827-0-0	880-0-0

8. రంగులు

అలిమేలు క్విట్టరులందు అలిజరయిక్ సింహంయార్కు		
పిపా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు	47 0 0	
,, నీలిరంగు 1 రతి	1 10 0	
,, 14 రతులు	1 10 6	
,, 28 రతులు	1 2 0	
,, 56 రతులు	1 0 0	
,, 1 అంచు	2 2 8	
కచ్చులు పొట్టుస్కాలోలెట్ అనగా (టెర్నికెట్)	2 4 0	
కాంగో 8 8	1 0 0	
బయ 4-డి	1 2 0	

విజయవాడ కళావంతుల స్వాగతము

శ్రీమతి మత్తులమ్మిరెడ్డిగారికి విజయవాడ కళావంతుల సంఘ సంస్కరణసభ్యుల కిందిసన్మానము నర్పించిరి. "శ్రీధరతాంగనానికర జీవిత కల్పక! మస్మదీయ జాత్యాభిరతంబు! సర్వభర్త పథచ్చరితంబు! దీన సౌఖ్యాభిరతంబు! సర్వ వన ప్రయతంబు! మహాసభాసలిక వైభవ మొప్పు సేతయ్యు, వాంఛితముల్ సేసదీర్ఘగావుతక గీ! కళలమాటుజేసి కడునీచముగు వ్యభి చారజీవనంబు సాను లిపును సలపుచున్న వారు జనని! చిట్టములేక భ్యాతిగాంచజోదు గరితజాతి.

చి! ఎలమిని హైందవాన్యాయము కంఠయ్యు వేలొనగూర్చి తీవు; కా-కలసిన వెన్నియొగలవు వైశమి కాసనముల్ రచించి మాత్తులదయింబు కమ్మనిను గోరెవ మంబ! ముదంబుమీర మీ-వలనను గాక మేలు పెరవారలు గూర్చగ జాలరమ్మనో.

క! మైనగు బిడ్డల రక్షణ మైనను యీవృత్తి మాను; నమ్మో తడవే మైనను చెడుచరు బిడ్డల మైన ముంగావ చట్ట మమ్మనో! తెమ్మా. నీ! మది మెచ్చ! మద మెచ్చ! మద్రాసు కాసన సభివృత్తియాభ్యుత్థ ప్రభ ధరించి సహించ! సహించ! సహించ!గాని మా జీవనం బీనాము శేరి జేసి శ్రమలేక క్రమపాత సర్వకాలములందు శ్రీ సమాహములకు సేవజేసి అర్పించి ప్రాచించి సంతసే! మహిళాస మాజయకధ్యక్షభాగ్య మొసగి

గీ! దర్శనమొసంగ మాజన్మ ధన్యమయ్యె సప్తమంధ్రదేశ కళావంతులసంఘసభకు నాధ పనుమమ్మ! వేరు మాటాడకమ్మ ముగ్ధవరలమ్మ! దావరు మత్తులమ్మ.

* * * *

శ్రీమతి దావరు మత్తులమ్మిరెడ్డిగారి ఆంధ్రదేశ కళావంతుల సంఘసభ్యులగు శ్రీలు సమర్పించిన స్వాగతపత్రము

"ఆంధ్రరాష్ట్రములో ముఖ్యపట్టణమనందగు బెజవాడ పట్టణమునకు తమ రాకసందర్భమున ఆంధ్రదేశ కళావంతుల సంఘ సంస్కరణసభ్యులగు మేము తమకు హృదయపూర్వకము గు సుస్వాగతమునర్పించుటకు అనుజ్ఞ చేసుకొనుచున్నాము. తాము హిందూదేశపు నారీలోకమునకును ప్రత్యేకము దుష్కీరియందున్న దేవదాసీల పక్షమునను చేయుచున్న మేల నకు మేమెంతయు కృతజ్ఞతాపూర్వక సమస్కృతుల నొనర్చు చున్నాము. శ్రీ సంఘముయొక్క కష్టములను, బాధలను శ్రీరే బాగుగ గ్రహించగలరు. మా సంఘమునకు చెందిన స్త్రీల రంగనిముగ బాలికలను దురాచారకూపమున బడకుండ రక్షింప సమకట్టిన మీ ప్రయత్నములను సర్వేశ్వరుడు సంపూర్ణముగ సఫలపరుచుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. దురదృష్టవంతులగు శ్రీలనుధరింపసమకట్టిన మీ ప్రయత్నమును మహాత్మా గాంధీగారి ఆశీర్వచములు బడసినవిని తెలిసికొనుటకంతయు ముదమందుచున్నాము. మీరు శ్రీలోకమునకు సంపూర్ణముగ సేవజేసి వారిసద్ధరించుటకు భగవానుడు మీకు ఆయురారోగ్య విశ్వర్యముల ప్రసాదించుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము."

కళావంతుల సంఘసంస్కరణ సభాసభ్యులు

నూ త న మే లు ర క ము

అలలు

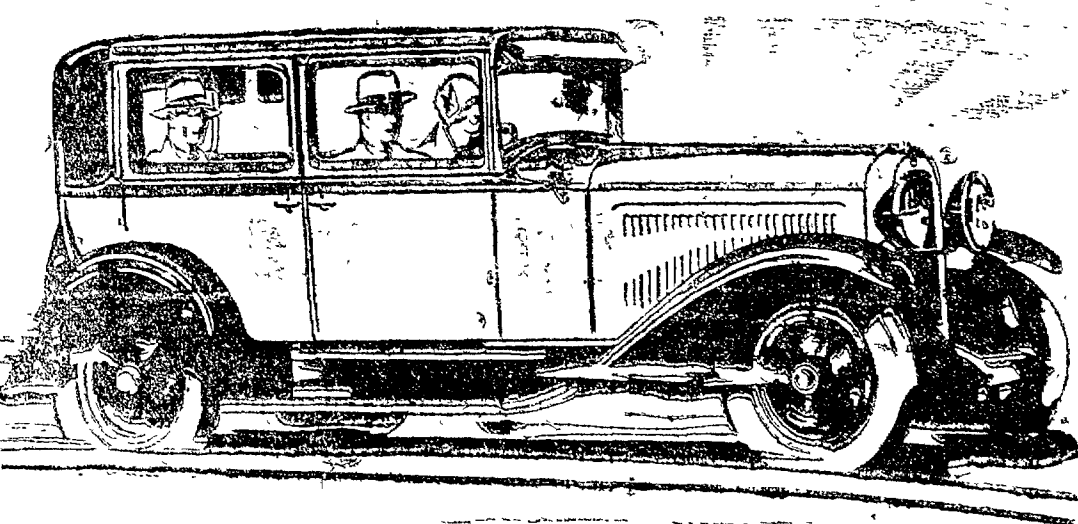
నా లు గు లు, ఆ టు లు

ఇంకను మోటారు ఎంజినిరింగునందు నాయకుడుగా నున్నది

నూతన విప్పెట్టు దానిపూర్వపు అభివృద్ధికరమైన పరిమాణములపైనను యంత్రము లచే అభివృద్ధిపరచబడినది. నూతన హెచ్చుకంప్రెషన్ శక్తిని హెచ్చించి, గమనవేగమును వృద్ధి జేయును. నూతనరకము గియరుపెట్టె, గమనవేగము, గుట్టలెక్కుటకు శక్తి, పూర్తిగా మార్చబడిన స్టీరింగు, సులభముగా లాగునట్టి శక్తి మొదలగు అభివృద్ధులు గలవు.

ఆశ్చర్యకరమైన నూతన మాదిరీలు పూర్తిగా నవీనభావనలు, ఆకర్షణ, సౌఖ్యము వగైరాలు గలిగిన తక్కువధరగల కారు.

చురుకుగాను, పొట్టిగానుండు వరుసలు వేగమును, శక్తిని, మిరుమిట్లుగొలుపు చురుకుదనమును నిర్ధారణ చేయుచున్నవి. ఈకారులు సర్వవిధముల అత్యద్భుతముగా పనిచేసినందున ఇవి నెర వేరినది.

అయ్యో, గయచేసి నూతన విప్పెట్టే షూ డ్రైవింగులను తెలుపవలెను. M2

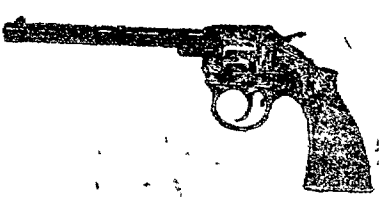
సింప్లీస్ అండ్ కో., లిమిటెడ్. మద్రాసు, ఉదకమండలం, తిరిచ్చినాపల్లి.

అతి మూత్రమునకు కాశ్వత నివారిణి

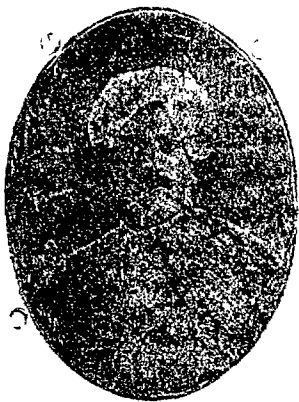
తిరునల్వే జిల్లా కృష్ణాపుర నివాసియును ప్రస్తుతము మద్రాసు ఎగ్జూరునందు, వానల్పురోడ్డు లో నెం 5 రు "ప్రాస్పెక్టుస్ కాటేజి" యందు కాపుర మున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారిచే వ్యాధులు అద్భుతముగా కుదుర్చబడి, విస్తారముగా ప్రకటించబడుచున్న వాటిని పఠింపించి, నిజము కనుగొనుటకై అతిమూత్రవ్యాధి యున్నదని ఐ. ఎమ్. ఎస్. ఆఫీసర్ల చే తెలుపబడినట్టి రోగిని వారివద్దకు చికిత్సకై పంపిరి. పండితులవారి కఠినప్రవర్తన ప్రారంభమనందు లాభకారి కాకపోయినది. అయితే వారు రోగియు ఒకరి నొకరు నాగుగా గ్రహించినంతవఱకు రోగి వైద్యుని సేవకు గుఱించి చక్కగా ప్రకటించెను. మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరమైనసంగతేమన మాత్రమనందుండిన తీసి 10 దినములలోనే పూర్తిగా నిలిచిపోయినది. తరువాత కొన్ని దినముల వరకు చికిత్సపొందిన పిమ్మట పూర్తిగా కుదిరినది. సదరు పండితులవారే కుష్టవ్యాధికి సంబంధించిన గడ్డ కఠినస్థితిలో నున్నప్పుడు అద్భుతముగా కుదుర్చుట కూడ సేమ బాగుగా నెరుగుదును. స్వామివారికి మతసంబంధమైనభక్తి గలదు. తన పూజా గృహమునందే బౌద్ధము నిర్మింపబడునది వారికి నమ్మకము గలదు. ఇందుచేతనే రోగి వారియింటివద్దకు పోవ అవసరమగుచున్నది. వారు చిక్క-వ్యాధులకు లేక కఠినవ్యాధులకు మాత్రమే చికిత్స చేయుదురు. వారు స్వలాభముకంటెను ఆయుర్వేద బౌద్ధములందు గల సుఖములను నెలబుచ్చుటయే వారి ముఖ్యోద్దేశ్యము. వారి పరుమానమును ధర్మకార్యములకై వినియోగించుచున్నాడు. వారివద్ద అపురూపమైనట్టియు మిక్కిలి విలువ గల బౌద్ధములు గలవు. ఆయుర్వేదబౌద్ధములయందు వారికి గల అపూర్వమైనట్టి, అద్భుతమైనట్టి జ్ఞానమును బాధపడుచున్నట్టి బీదలకు కూడ ఉపయోగపడునట్లు చేసిన ప్రజులకు గొప్ప మేలుగనుండును. ఈ విషయము గవర్న మెంటువారిచే యోచించబడవలెను.

సి. కృష్ణస్వామిరావు.

వానావిధములగు రివాల్వర్లు ఆరు లేక ఐదుతోటాలు యొక్కనవి. [స్థాపితము ఏ.డి. 3 ఎం.]

ధరలు సరసము కాటలాగు ఉచితము వాళ్ళము 30, 35, 38 అంగుళములలో దొరకును. చిన్నవి జేబులో పెట్టుకో గలిగినవికూడ దొరకును. యం. వి. రామానుజం శెట్టి అందు కంపెనీ, కెం. ౧౨ గ్రాడ్వే, మద్రాసు

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి లిమిటెడ్,

43. హరిన్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు,
మదరాసు.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి,
బి. ఏ. ఎమ్. బి. సి. ఎమ్.,
భిషగ్రత్న గారిచే
సాపేక్షపడినది.

చందనాది తైలము (హేరాయిల్) తలనూనె.

ఈ తైలము ప్రతిదినము తలకు రాచుకొనిన చందన, పేలుకొడుగు రోగములను బోగొట్టి చలువజేయును. తలనొప్పి, తలతిరుగుట మొదలగు రోగములను బోగొట్టును. వెంట్రుకలు రాలకుండా కుడుళ్ళకు బలమును గలిగించి కుమ్మెదలవలె నల్లగా పెరుగునట్లు జేయును. ఇది అనేకమార్తలచేత తైలమార్పావిధానముగా తయారుచేయబడినది. చందనము వాసనచేయును.
నెల 2 డొన్న రూ. 1 క్యాటలగులు ఉచితము—వీలెట్లు కావలెను. 1 పాసు రూ. 7.

అభివృద్ధియే ప్రజాభిమానమును నిరూపించునన్న విషయము

హిందూ దేశపు మిక్కిలి గొప్ప లైఫ్ అన్యూరెన్సు శంషెన్,

ఓ రి యం టు ల్

యొక్క ప్రస్తుతస్థితి వల్ల విస్ఫుటముగ ఉదహరింపబడుచున్నది.

అభివృద్ధి

సూత్రస ద్యాపారము

ప్రీమియం ఆదాయం

1925 ... రు. 296	లక్షలు	1925 ... రు. 93	లక్షలు
1926 ... రు. 391	"	1926 ... రు. 106	"
1927 ... రు. 468	"	1927 ... రు. 122	"
1928 ... రు. 585	"	1928 ... రు. 140	"

ప్రజాభిమానమే అభివృద్ధికరమైన లాభములను చేకూర్చుచున్నది.

పూర్తి జీవ భిషాపట్టాలపైన బోనములు ప్రకటించబడును.

1918 ... 1000 కి సంవత్సరము రు. 10	1924 ... 1000 కి సంవత్సరము రు. 22 1/2
1921 ... " " " 10	1927 ... " " " 25

గ ను క

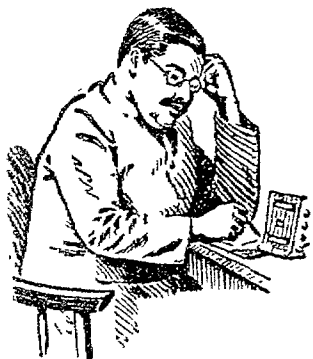
మీరు మీ జీవితమును భీమాచేయుటకై మొదటిదశా లేక మరియొకసారి ప్రయత్నించునప్పుడు ప్రజా లాభాదమును బడసినట్టియు, అభివృద్ధిలోనున్న ఈ ఆఫీసునకు వచ్చిన

మీకు లాభకర మగును.

పూర్తి వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు

T. SAMBASIVAN, ACTING BRANCH SECRETARY, ORIENTAL BUILDINGS.
Post Box No. 8, MADRAS.

Bangalore Branch: No 1 South Parade, Bangalore, Trivandrum Branch: Trivandrum
MGAZAPATIA SUB-BRANCH, VIZAGAPATAM TRICHINOPOLY SUB-BRANCH, TRICHINOPOLY

రాబోవు

30

రోజులకు

క్వేకరు ఓట్సు అధమము దినమున కొకసారి యొనను భుజించిన ఎంతబలముగ నుండురో తెలిసికొనుడు.

మీ రెంత ఎక్కువబలమును గలిగియుండురో

చూడుడు. క్వేకరు ఓట్సులో నూటికి 65 వంతులు శక్తివంతమైన కార్బోహైడ్రేటులు, 16 వంతులు కండపుక్కి కలిగించు పదార్థములును గలవు.

మతియును క్వేకరు ఓట్సునందు భేదిమందుల అవసరమును తగ్గించి జీర్ణముచేయు ఎనిమిది విధముల ముల్గుల్లోహములును, ఆరోగ్యపోషక పదార్థములును గూడ చేరియున్నవి.

క్వేకరు ఓట్సు నిజముగా అత్యంతమధురమైనది. దాని అద్వితీయమైన కమ్మ తనము ప్రతివానిని ఆకర్షించును.

బాలురకు, పెద్దలకు, వ్యాధిగ్రస్తులకు, వ్యాధి కుడిరి స్వస్థపడుచున్నవారికి మల్లులకు, పరిశ్రమ లేక మెదడుకు సంబంధించినవనులు చేయువారికి క్వేకరు ఓట్సు ప్రతిదినము అవసరమై యున్నది.

ఎల్లప్పుడు క్వేకరు ఓట్సునే ఆడుగుడు. క్వేకరు ఓట్సు అను పూర్తి పేరును క్వేకరు బొమ్మను పరిశీలింపుడు.

Quaker Oats

ఆంధ్ర మహాసభ-బెజవాడ

సన్మానసంఘాధ్యక్షుడు

రాయ నాపాటు కట్టమంచి కొళంద రెడ్డిగారి

(బి. ఏ.) స్వాగతోపన్యాససంగ్రహము

ఈసన్మాన సంఘాధ్యక్ష పదవిని వారకంటే చాల సమర్థులగు శ్రీ మునిగాల రాజానాపాటుగారు వహించుటని మొదటి నుండియు భావించబడినది గాని అనతిక్రమణీయములకు పెక్కు సంఘటనలవలన వారు దీనిని వహింప వీలుకలుగ నందున చివరకు అసమర్థుడ నగు నాతలపైనే నిర్బంధముగా మోపబడినది. ఈ స్వాగతోపన్యాసము చాల తొందరగా వ్రాయబడి లోపభూయిష్టమైయున్నది. అందులకు మీరకుమింపవలెను.

ఆంధ్రుంలు-వారి ప్రాచీన ఘనత

ప్రతిజాతిని ఉచ్చునీచ దశలు తప్పవు. ఈజిప్టు, అస్సీరియా, బేబిలోను, ఫోనిసియా దేశములీటులనే మహోన్నత దశను ప్రాపించి కొంతకాలమునకు నామానశ్చిత్తులైనవి. అటులనే ఆంధ్రులగుడ పూర్వకాలమున మహోన్నత దశను బడసిరిగాని అస్థితి క్రమముగా మరిపోయినది. ఆంధ్రులనగా వెనుదీయనివారు ద్ర అనుసంస్కృతశబ్దము ప్రాధాత్యమునండికలిగినది. ద్ర అనగా పరుగిడుటకు ఆం అనగా సమ్మతించనివారు. ఆంధ్రులనగా ప లా య న ము చెందనివారు. వీరు అజేయులని ఆంధ్రశబ్దమే స్పష్టపరుచు చున్నది. రణముఖమున నిలచి జయించుటయే లేక వీరశయ్య నోరగుటయే తప్ప ఆంధ్రులెన్నడును వెన్నిచ్చి పరుగిడువారుకారు. మహాబల సమన్వితులగు ఆర్యుల దాడుల కోపాటింపక ఆంధ్రులు నిలువగలిగిరి. కావుననే ఆర్యులాంధ్రులకు రాక్షసులని పేరుపెట్టిరి. యవములు పల్లవులు శకులు మున్నగు విదేశీయుల కోల్లలనుండి భారతదేశమును కాపాడిన వారాంధ్రులే. మహా అలగ్నాండరు సైతము మగధదేశమున నడుగిడిచాలక పోవుటయేగాక అచట తన పతాకమునైన నెలకొల్పి చాలక పోయెను. ఏలననగా అచటి రణరంగములందజేయులగు నాంధ్రుల పతాక మెగురుచుండెను. 400 సంవత్సరములపాటు నిరంతరాయముగా ఆంధ్రులు ప్రభుత్వముచేయగలిగిరి. ప్రపంచము నందంత దీర్ఘకాలము పరిపాలించిన జాతి మరేదియులేదు. ఒక పుడు అప్రతిహత ప్రతాపముతో భారతదేశమునంతనుగూడ నాంధ్రులు పరిపాలించిరి.

అటుపిమ్మట వారి ప్రభ తొలగినదిగాని మరల శ్రీకృష్ణ దేవరాయలవారు కొంతవరకు దానిని ప్రైత్త గలిగిరి. రాయల వారు గొప్ప పండితుడును మేటి నేనానియగుడ వై యుండెను.

ఇట్టివల జపాను రష్యాదేశములకు జరిగిన సమరమున జపానువారు సమకూర్చిన నేనకంటెను అధికమగు నేనను రాయచూరుయద్దమున రాయలవారు సమానేశపరచిరి. రాయలవారు ఆంధ్రులమేధాశక్తిని గుర్తించి పెంపొందించిరి. రాయలవారి కాలమునందే ఆంధ్రవాఙ్మయము మహోన్నత దశను చెందెను.

ప్రస్తుత కాలసమస్యలు

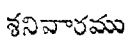
వెనుకటి విఖ్యాతిని స్మరించుచు మనమిప్పుడు మిన్నకుండ గూడదు. ఇప్పుడు జాతీయ సంఘటన మేర్పడినది. అతిమధ్య విషయములను మనము పరిష్కరింపవలసియున్నది. ఇందులకు సంశయము అలస్యము కావట్లయు మున్నగునవి పనికిరావు. సాంఘిక-రాజకీయ అధికశక్తులు చాల నీచదశయందున్నవి. దారిద్ర్యములన ప్రజలు ధైర్యహీనులైరి. పరాధీనతవలన పౌరుషహీనులైరి. సాంఘిక భారములన త్రుంగిపోయిరి. వీనిలో సాంఘికసమస్యను ధైర్యముతో సంపూర్ణముగా పరిష్కరింపవలెను.

పూర్వాచారము మనలను బంధించినది. ఇదిదేశమునకంతటికిని కాకపోయినను ఆంధ్రజాతికి అనుల్లంఘనీయముగా నేర్పడినది. ఈ ఆచారము ప్రాచీన చరిత్రయందు కనబడదు. ఇది గ్రొత్తగా వచ్చినదే. పూర్వాచార పద్ధతులలో కొన్ని అప్పటి కాలమునకు బాగుగా నుపకరించియే యుండవచ్చును. అవి సద్బాధముతోనే యేర్పరుపబడియుండవచ్చును. కాని యిప్పుడు మహానరములుగానే యున్నవి. అట్టిగో వానినెల తొలగింపగూడదు?

స్త్రీలు

స్త్రీల స్థితి చాల దుర్భరముగానున్నది. ప్రాచీనకాలమందు స్త్రీలుపురుషులకు బానిసలుగా నుండలేదు. సమానలుగానే యుండిరి. ఇప్పుడువారు శేవము సోమరులు కావలసివచ్చినది. ప్రాచీన కాలమునందలి స్త్రీల గౌరవ స్థితిని రామాయణ మహాభారతాది ప్రాచీన గ్రంథములు స్పష్టపరచుచున్నవి. అశ్వతథాలో మహమ్మదీయ స్త్రీలుగూడ నట్టి స్వేచ్ఛనే మహమ్మదు ప్రవక్తకాలమున ననుభవించిరి. మహమ్మదుప్రవక్త ధర్మపత్ని అయేషాను యువతి పవిత్ర యుద్ధములో గూడ పాల్గొనెను. ప్రవక్తకున్నతల 60 భార్యలు రాజకీయచర్యలలో

శ్రీ వైష్ణవ విజయము

బాట్టువిన గారు బర్కె-హెడ్డు ప్రభువు గారివలె నోటికి వచ్చినట్లెల్ల ముచ్చటించక, తమ యభిప్రాయమును సామ్యముగఁ దెలుపుట సమంజసముగఁ నున్నది. ఆర్యనాగరికము హిందూదేశమును పాశ్చాత్యులను గూడ ప్రేరేపించెనని, వీరంగీకరించిరి. విపాకవిషయములందు పాశ్చాత్యుల ముందుకు బోవుచుండ, ఆముష్మికవిషయములందు హిందూదేశము ముందుకు బోవుచున్నదనియు, భారతజాతి చాల ప్రాచీనమనియు, దానిముందర బ్రిటీషు జాతి చాల ఆధునికమనియు, బాట్టువిన గారు నుడివీరి. సైమను కమిషనును తృణీకరించి స్వరాజ్యప్రకటనము గావించుట, వీరికి గొప్పదోసముగ గనపించుచున్నది. ఇందుకు ఇండియామంత్రి గారు తగినజవాబిచ్చిరి. మొత్తముమీద కామన్సు నభిలోజరిగిన చర్చ, చదువుట కెంతయు ఇంపుగ నున్నది. హిందూదేశమునుగూర్చి ఇందరు బ్రిటీషు ప్రముఖు లిటీవల ముచ్చటియి యుండలేదు. బాట్టువినగారుగాని, లాయడు జార్జిగారుగాని, యామధ్య ఎన్నడును తమ దృష్టిని హిందూదేశమువంకకు తిప్పినటుల దోపదు. సైమను కమిషనును నియమించినపుడు, వివిధపక్షనాయకులును దానిని బలపరచుటకై ప్రసంగించిరి గాని, హిందూదేశసీతిని గూర్చి చర్చింపరయ్యిరి. ఈ చర్చవలన, భారతీయుల కేమయిన లాభము గలదా యని స్థిచారిశివపలయును. వెడ్జివుడ్డు బెన్నుగారు ప్రతిపక్షుల హాదమును తుత్తునియుల గావించినను, భారతీయుల కోర్కెలను సఫలపరచెదరా యను ప్రశ్న గలదు.

ఇర్విను ప్రభువు గారి ప్రకటనముపట్ల భారతదేశనాయకులు సద్భావము జూపి, సఖ్య భావమును గనబటచిరి కొన్ని పరతులకు లోబడి రాజ్యప్రతినిధిగారి ప్రకటనమును విమోచించిరి. అందలి పరతులను లేబరు ప్రభుత్వమువారు సఫలపరచెదరా, సఫలపరచెదరా? నాయకుల పరతుల గూర్చి

లాయడు జార్జిగారు ఇండియా మంత్రిగారిని స్వప్నముగ ప్రశ్నించిరి. భారతీయనాయకుల యభిప్రాయమును ఇండియామంత్రిగారు రామోదించెదరా యని, వీరు చెలికొనగోరిరి. నాయకులప్రకటనము చెల్లవలసినయెడల, దేశోపద్రవము తటస్థించు నని, లాయడు జార్జిగారు సమ్మతము. అందుచే నాయకుల ప్రకటనమును తా మోదించి మని ఇండియామంత్రిగారు ఖండితముగ చెప్పనలయు నని లాయడు జార్జిగారు అడిగిరి గాని, వారందుకొడబడక, తమను క్రానువరీక్ష జేయవల దని అడిగి యూరకుండిరి. వెజ్టివుడ్డు బెన్నుగారి ప్రసంగమందంతటను, ఇదియే సందిగ్ధముగ నున్నది. నాయకుల ప్రకటనమును వీరు నిరాకరింపకపోవుట కొంచెము మేలేయినను, భారతీయులకు గావలసివది, ఇందుకు సంబంధించిన జవాబు దప్ప వేరుగాదు. దానిపైనే భావిపరిణామ మాధారమును. ఇండియా మంత్రిగారు విషయమున వెట్టి యభిప్రాయము చెలుపుస్థితిలో వున్నాడల, ఇది తమ యాలోచనయందున్న దని జెప్పిన సరిపోయెడిది లాయడు జార్జిగారు, అడుగవలసిన ముఖ్య ప్రశ్ననే అడిగి యుండిరి.

ఇది ఎటుల క్రానువరీక్ష యగునో తెలియకున్నది. హిందూ దేశము విషయమై యొక ప్రకటన వెలువడినపుడు, దానినిగూర్చి నాయకులు తమయభిప్రాయమును చెలిపినపుడు, బాధ్యత గల ఇండియా మంత్రిగారు నాయకుల ప్రకటనమువిషయమై తమ యభిప్రాయమును తెలుపుట యవసరము గాదా? లాయడుజార్జిగారు చెలిపినటుల, డిల్లీలో సమావేశమయిన నాయకులు కడుసమర్థులు. వారు చెలిపిన యభిప్రాయమునుగూర్చి, ఇండియామంత్రిగారు వేడుకాకున్న రేషయినను ఇదమిత మని ప్రత్యుత్తరమొసగవలసినవచ్చును. వీరును రాజ్యప్రతినిధిగారును సంప్రతించుకొనుటకు కొంతసావకాశముండటం యవసరమేయైనను, త్వరలోనే సంగతిని చెలుపుట యవసర మగుచున్నది. లాహోరు కాంగ్రెసుసభ, భారతీయుల గమ్యస్థానమును, దానిని చేరుట కవలంబింపవలసిన మార్గములను నిర్ణయింపవలసియుండును. కాంగ్రెసుసభవా రొకమా రీతివిషయమును నిర్ణయించిన పిమ్మట, దానిని అక్షిక్రమించుటకు వీ లుండదు. అందుచే సాధ్యమగునంతత్వరలో నాయకులవరతుల నామోదించుటయో, నిరాకరించుటయో, యిండియామంత్రిగారు తేల్చవలయును. లేనియెడల, పార్లమెంటుసభలో వెలువడుచున్న వక్ర్యత్వమును గొంచెము, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి శుష్కవాగ్దానముల గాంచియు, భారతీయులు తృప్తి జెందజాలరు. వాగ్దానముల రోజు లిదివరకే దాటినవి. ఇప్పుడు క్రేయలు గావలయును. దేశమునందు విషమస్థితి గలదని, ఇండియా మంత్రిగారి అంగీకరించిరి. కాలయాపనవలన, నియ్యది ప్రవృద్ధి జెందునుగాని, తగ్గజాలదు. తక్షణ స్వరాజ్యసిద్ధిని భారతీయులు కోరుచున్నారు. అది గురుగనిచో, సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును దప్ప మరికలక్ష్యమును వారంగీకరింపజాలరు. అందుచే, బ్రిటీషు ప్రభుత్వములవారిని తృప్తిపరచినంత స్థూత్రాస్త్ర, ఇండియామంత్రిగారి కర్తవ్యము ముగియను. భారతీయులను తృప్తిపరచుట ప్రధానకర్తవ్యమని వారెంచవలయును. నాయకులు చూపిన సద్భావమును గౌరవించ వలయును. కామన్సు సభలోను, ప్రభు

వులసభలోను, తమమీది గండము గడచిపోయినంత మాత్రాన, లేదని ప్రభుత్వపు కర్తవ్యము ముగియలేదు. భారతదేశాభివృద్ధియును జంకులేక నెరవేర్చు సాహసించినపుడే, వీరు తమ ధర్మమును నిర్వహించినవారయ్యెదరు. భారతీయు లీ సమయమున, స్వరాజ్యసంపాదనప్రయత్నముల నే మాత్రము విరమింపక, తదేకదీక్షతో కృషి సలుపుట యవసరము. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును త్వరలో పూర్తిజేయుట లాభకరము. ఏలన, భారతీయుల కోర్కెలను ఇంగ్లండు త్వరలో సఫలపరచిన మేలే. అటుల జరుగనియెడల, అన్యసహాయములేక స్వశక్తి ద్వారా స్వరాజ్యము బడయుటకు, భారతీయులకు సుసాధ్యమగును. అట్టిస్థితి ఏర్పడునపుడు, స్వరాజ్య ప్రధానమును నిరాకరించుటకు, ఇంగ్లండులో నే పక్షమువారును సాహసించ రనుట నిశ్చయము.

లాంకుమైరు వక్ర్యములు

లాంకుమైరు వక్ర్యములు, తమకుబోయిన మార్కెటులను తిరిగి స్వాధీనపరచి కొనుటకు తీవ్ర ప్రయత్నముల గావించు చున్నారని తెలియచున్నది. హిందూదేశపు మార్కెటును వీరు ముఖ్యముగ స్వాధీనపరచికొన నెంచకమానరు. రంజిత సింగుగారు, తాము లాంకుమైరు వక్ర్యములను దెప్పింప కాంట్రాక్టు చేసిన సంగతి నిజము కాదని చెప్పినను, ప్రత్యేకనాకర్యముల నిచ్చుటకు వీరు సమ్మతించి రని, వీరి వాక్యముల బట్టి గ్రహింపవచ్చును. భారతీయులు ప్రారంభించిన విదేశవక్ర్య బహిష్కారమునకు భంగము కలుగకుండ నివారించుట యవసర మగుచున్నది. కద్దరుధారణము విషయమై భారతీయులు దీక్షబూనుచో, రానున్న యువద్రవము తొలగును. లేనియెడల, దేశమునకు తీరని నష్టము వాటిల్లగలదు.

ఆల్బారు మహారాజుగారి అంగీకారము

ఆల్బారు మహారాజుగారు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము విషయమును విచారించు నిమిత్తము, రాండుటేబిలు సమావేశమును కూర్చుట, భావ్యమని అంగీకరించిరి. సంస్థానములతో అంగీకారము గుదిరిన పిమ్మట, అధినివేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి నాటంకముండ దనియు, హైందవ సంయుక్త రాష్ట్రము లేర్పడగల వనియు, వీరు సమ్మతించుచున్నారు. ఈలోపల సంస్థానములు గూడ తమప్రజలకు బాధ్యత వహించుట కేర్పాటుల జేయుట యవసరమగును. బ్రిటీషు హిందూదేశము స్వపరిపాలనము ననుభవించు సుండ, సంస్థానములు నిరంకుశ పరిపాలనమును సాగించుటకు వీలుండదు.

బొగ్గుగవల పనివారలు

బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి రేర్పరిచిన సమావేశమునకు, బొగ్గుగవలయజమానులు వచ్చుటకు నిరాకరించినను, గవలపనివాండ్ర ప్రతినిధులతో ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించిరి. ఈప్రతినిధులు ప్రభుత్వపుసూచనల నంగీకరింపవలయు నని, పనివారలకు చెలువ నిశ్చయించిరి. గవలయజమానులబహిష్కారము లేదని ప్రభుత్వమువారి నిశ్చయమును సడల్లింప జాలకపోయెను. ఏతరుల నయినను, కార్మికులయొద్దందులను తొలగించుటకు వీరు సమకట్టుట జ్ఞాఘనము.

మాతన స్త్రీంచి మంత్రివర్గ వైఖరి

జర్మనీలోని రైనులెండును విడినాడుటకు మిత్రమండలివా రంగీకరించినను, క్రొత్త స్త్రీంచి మంత్రివర్గమువారింకను ఈ విషయమై వెనుకాడుచున్నటుల చెలియుచున్నది. ఇదివరకు వెడలిపోవలసిన స్త్రీంచి పటాలమును తిరిగి అక్కడనే యుంచినట్టి ఇట్టివైఖరివలన, జర్మనీకిని ఫ్రాన్సుకును గల ఎడబాటు పెరుగుచో, నాశ్వర్య ముండదు. బ్రిటీషువారిదివరకే తమస్వైర్యములను రావించిరి.

పెన్నులు

సివిలు సర్వీసువారికి పెన్నులక్రింద 1921-29 సంవత్సరమున హిందూదేశప్రభుత్వము 1,00,719 సవరనులను చెల్లించె ననియు, ఇతర స్వైర్యములకు పెన్నులక్రింద 20,83,958 సవరనులను చెల్లించె ననియు, ఇండియా మంత్రిగారు కామన్సుసభలో నుడివిరి. దేశపరాధీనతవలన, ఎంతధనము అన్యదేశోద్యోగుల పెన్నులక్రింద, వెలువలికి బోవుచున్నదో, దీనినిబట్టి గ్రహింపవచ్చును.

అమనుల్లాగారు

జరుగుమిల్లి సాంబశివరావుగారు ఆంగ్లభాషలో రచించిన అమనుల్లా రాజుగారి జీవితము "ఏసియా టిక్ నేషను బిల్డర్స్ సీరీస్"లో మొదటి గ్రంథమై యొప్పుచున్నది. ఆఫ్ఘనిస్తానమునకు కొలదికాలము క్రిందటివరకు రాజుగ నుండి, పాశ్చాత్య ప్రపంచ గౌరవమును బడసి, దేశాభ్యుదయమునకై పెక్కు సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టి, ఆఫ్ఘనిస్తానమునకు ప్రపంచమునందు సముచితస్థానమును సమకూర్చిన అమనుల్లాగారి పతనము గాంచిన, ఎట్టి కఠిన హృదయనకయినను, పరితాపము గలుగకమానదు. అమనుల్లాగారు, అంతఃకలహములను బెంచు నుద్దేశ్యములేక, దేశక్షేమమునే మది నెంచి, మొదట రాజ్యపరిత్యాగము గావించి, పిమ్మట దేశముచుగూడ విడిచిపెట్టిరి. పిమ్మటనయినను, తమను ప్రజలారాహ్వానించినగాని, రాజ్యభారమును వహింప మని, వీరు చాటిరి. దేశసేవయే తమ ప్రధానాశయము గాని, రాజ్యకాంక్ష తమను ప్రేరేపించుటలేదని వీరు చెలుపుటయగాక, క్రొత్త అమీరగు నాదరుఖానుగారికి తోడ్పడుటకు గూడ సమ్మతించిరి. అమనుల్లాగారి నామము ప్రపంచప్రఖ్యాతి వహించినది. వీరు తాత్కాలికాపజయముగావించుటల గనుపించినను, వీరు ఆఫ్ఘనిస్తాన పునర్నిర్మాణమునకు బలమగు పునాదులను నాటిరి. భావినంతటివారు వీరొనర్చిన మహాపకారములను గ్రహించి, వీరిని దేశరక్షకునిగ భావించక మానరు. అమనుల్లాగారి జీవితాశయములను, వారొనర్చిన మేల్లను, గ్రంథకర్త చక్కగ వివరించెను. అమనుల్లాగారి సుగుణములను గ్రహించుట కీగ్రంథ మెంతయు తోడ్పడగలదు. ఆఫ్ఘనిస్తాన పరిస్థితులు విషమమై ఎంతకాలమో కాలేదు. ఇంత త్వరితముగ నీ విషయమై గ్రంథమును వ్రాసి ప్రచురించినందుకు గ్రంథకర్తగారి నభినందించెదము. దీనివెల ఒకరూపాయి. పత్రయువారు మదరాసు ట్రిబ్యునేనునందు, అక్బరుసాహెబు వీధిలోని కికి వ నంబరు గృహమునందు నివసించెడి గ్రంథకర్తగారికి నాన్వీన బడయుగలరు.

11-వ పేజీ తరువాయి

దేవదాసీలు

దేవదాసీలను దుర్మతికి పాల్పడకుండా నిర్బంధ పరచుట పురుషులు భోగలాలకులై దేవదాసీలను మానసి దాసీలను గావచ్చినేరి. ఇప్పటికిని యీ దుర్మతిని సమర్థించుటకు కొంద యధర్మపన్నులు నే కరువుపెట్టుచునే యుండురు.

దేవాలయములపై బూతు బొమ్మలను చిత్రించు దురా చారముగూడ నిట్టిదే. అట్టి వాటినిన్నిటిని చెక్కివేయ వలెను.

శరీరవ్యాధులు

శరీరదౌర్బల్యము చాల తీవ్రమైనచున్నది గాని శక్తినిబడ యుటకు శరీరవ్యాధులను గూర్చి అధికమున శ్రద్ధను బూన వలెను.

వివిధ నేత్రముల ప్రజలును పరస్పర నిలువబెట్టి చూచినచో మనదేశము లెంతటి దౌర్బల్యమునకు పాల్పడినదియును స్పష్ట ముగా తెలియగలదు.

మనయువకులలో చాలమంది ఆకాలవార్ధిక్యమునకు పా ల్పడుచున్నారు. వారి తీవ్రములు వ్యర్థమగుచున్నవి. ఇట్టి స్థితిలో మనకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము లభించినను మనము దానిని నిలుపుకొన గలుగుదుమా?

ప్రతి గ్రామమునను తాలింఖానాల నేర్పరుపవలెను. అప్పుడే హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయము విడిపోవును. సమా నులకే గాని యొకమత్యము కలుగదు.

సమస్త విద్యులకును శరీరవ్యాధులను మూలభార ము. శరీరమే అత్యున్న దేవాలయము. శరీరపరిశ్రమలను, అంధ్రమునిగ్రహములను భక్తివాని వైరాగ్యాదులు ప్రబలును. హిందూగమును చిరుపుడు.

శరీర పరిశ్రమలను సాంద్రము సాధనము శోభ మున్న గుని కలుగును. ఆకర్షకమున వాతావరణము అధికానందమును దురాకర్షణలకు లొంగని మనోబలమును గూడ కలుగును. ప్రా చీనకాలమునందు రోముగ్రీకుమున్నగు దేశములవారు శరీరవ్యా యమునుపండు దీక్షబూనినంతకాలమును మహోన్నత దేశయం గుండిరి. దానిని పరిత్యజించిన పిమ్మటనే వారి అధికృత అంత రించెను. కావుననే యిప్పుడున్న తీవ్రతనున్న పాశ్చాత్యదేశ ముల వారందరును శరీర పరిశ్రమను గూర్చి అధికమున శ్రద్ధను జూపుచున్నారు. మన ప్రాచీనుల అధికృత గూడ శరీరపరిశ్రమ చేసినే ఆచారపడినది. అప్పటి బ్రాహ్మణులను చూడుదు. పశుసరాను ద్రోణకృప ఆశ్వద్ధాను ప్రభృతు లెట్టి బలాధ్యులు గానుండిరో యిప్పటి బ్రాహ్మణు లెంత బలహీనులుగా నున్నారో పరికింపుడు. ఇప్పుడు బ్రాహ్మణేతరులు గూడ నిటు లేని ప్రేజులుగానే యున్నారు. నవనాగరికతయే యీ ఆనర్థము నకు మూలకారణమైయున్నది.

మనము శరీర పరిశ్రమను దుండగీంద్రుడు సృష్టగాన ములను వ్యభిచారింబులను అగణ్యమున మత వేదాంత విచారమును చైతన్యరహితులను పండితులను పురోహితులను ఎకపరిచితిమి. వారు సారథోక్తలుకారు. పద్మముపైన గూ ర్చుండు నంతమాత్రమున భేకము దానిలోని తేనెను గ్రోలబాల దు. ఈ ఆక్రమములు తొలగిననేగాని మనజాతి కభివృద్ధి లుగదు.

స్త్రీలును పురుషులును యువకులును వృద్ధులునుగూడ ప్రతిదినమున కనీసముక ఘంటసేపైనను శరీర పరిశ్రమను విధిగా చేయుచుండవలెను. కావున హిందూగ పద్ధతులనభ్యసించవలెను. బాతీయవ్యాధులను చేయవలెను. అందులకు ధనవ్యయ మనవసరము.

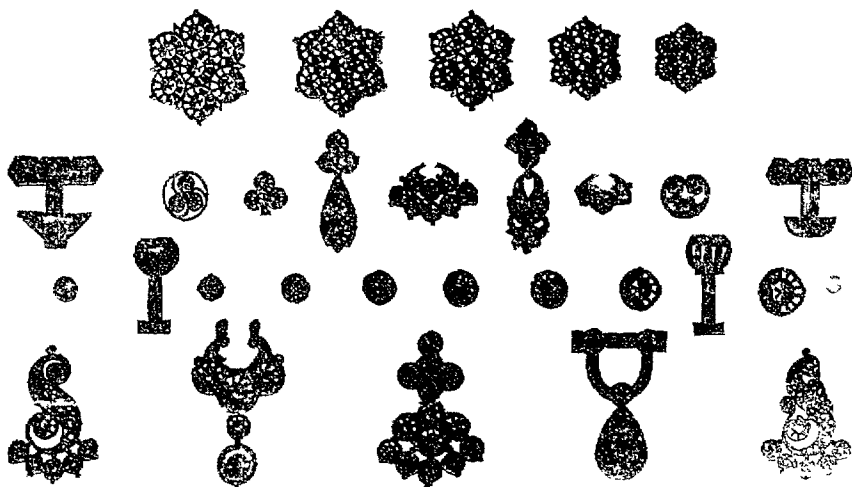
బ్రహ్మచర్య వ్రతమును బూనవలెను. ప్రాణశక్తినిబూడ బెట్టవలెను. రక్తవృద్ధిని బడయవలెను. అప్పుడే అధికోత్సాహ మును చైర్యసాహసములుగూడ కలుగును.

కావుననే పరమపూజ్యుడగు శ్రీ. వివేకానందస్వామి శరీర పరిశ్రమనుగూర్చియు బ్రహ్మచర్యమునుగూర్చియు పట్టు మునో ప్రోచించియుండెను. వివేకానందస్వామి మహా బలాధ్యుడు. శ్రీరామ భావముకంటెగూడ శరీర పరిశ్రమయే ముఖ్యము న వివేకానందస్వామి వెనుక చెన్నపురిలోను కుంభకోణములో ను యువకులకు బోధించెను. ఆంధ్రులూ పరమపూజ్యుని ఉపదేశము ననుసరించి బలాతోగాదులను బడయుదురగాక.

గ్రామములలో దారిద్ర్యము

మన దేశమునందుగల 83 కోట్లమందిలోను 28 కోట్ల మంది గ్రామములలోనే నివసించుచున్నారు. కావున దేశభివృద్ధికి గ్రామభివృద్ధి మూలాధారమైయున్నది. గ్రామములలో దారిద్ర్యమును అంటు వ్యాధులను బుణ్యరూపమును దుస్థితి యను చాల ప్రబలముగా నున్నది. ప్రాచీనకాలమున గ్రామ ములు సంపన్నములై సౌఖ్యనిలయములై యుండిన. ఇప్పుడ విద్యుత్తికి పాలైనది. ప్రజలు స్వగృహములను వదలి పట్నముల కు పోవసారంభించిరి. కొన్ని గ్రామములను నగరములు మ్రిం గినేసినవి. గ్రామవాసులలో హెచ్చుమంది నిరక్షర కుటుంబే. భూమిలేనివలన చురుకులను బ్రాయమునకు లెక్కిగలవాడు

సీమనుంచి నేరుగా సీమకమలములు దిగుమతిచేయబడినవి

గాన సీమకమలముల నగలు కొనదలచినవారికి యిది మంచి సమయము. మేల యిన సీమకమలముల నగలు చౌకధరలకు యిచ్చి విమ్మ లను తృప్తి పొందించువారు. వివరములకు యీ దిగువ బిల్ద సమునకు వ్రాయుడు.

ఇండియన్ జువలరీమార్కెట్ జయలక్ష్మి బిల్డింగు బెంగళూరు సిటీ.

BURGOYNE'S IDODISED SARSAPARILLA

బర్గాయిన్స్

బయోడైజ్డ్ సార్సపరెల్లా

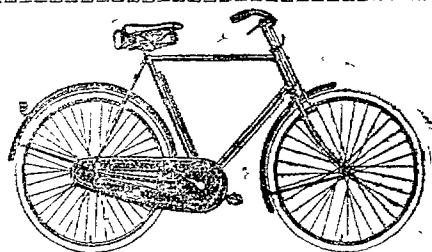
రక్తమును పరిశుభ్రపరచుటకు దీనికి పెట్టినది పేరు

యాస్తమా, మచ్చలు, యువోసర్స్ ఫుండ్లు, గండముల మొదలైన చర్మవ్యాధులతో బాధపడుచుంటివా? అయినచో బర్గాయిన్స్ సార్సపరెల్లాను పుచ్చుకొనుడు. దానియొక్క వివృతభావము మీరు బాగుగా గుర్తించురు.

నిత్య ముపయోగించిన వాతనోష్ణులను సహితము పోగొట్టుగలదు.

బర్గాయిన్స్ బయోడైజ్డ్ సార్సపరెల్లా ప్రపంచమంతటను రక్తశుద్ధికి పెర్గాంచినది.

కొమ్ము లందరినదనను, అంగళ్లన్నిటియందును దొరుకును.

RALEIGH THE ALL-STEEL BICYCLE

ఇంగ్లాండుకు తీసిన మెడిమ మీ దేశమునకు తగదని రలె సదా గ్రహించియే మీకు గాను ప్రత్యేకముగా "రలె"ను నిర్మించుచున్నారు. ఈ పట్టునందు మాదిరికి ఇతర మలకుచేరిన వివరములకు ధరలకు మీకు దగ్గరగల ఏజంట్లవద్ద ఖద్దన లేక ఉత్తరములను కనుగొనుడు.

Agents - WELLINGTON Cycle Motor Co. Mount Road, Madras.

100 కిలీ గురు మాత్రమే యున్నారు. వారిలో హెచ్చుమంది నగరములందును పట్టణములందును నివసించుచున్నారు. కావున గ్రామములలోనుండు వారందరునుగూడ నిరక్షరాస్యులే యన దనుకు. అన్ని గ్రామములలోను పాఠశాలలులేవు. ఉన్నను అవి నిరుపయోగముగా నేయున్నవి. పాఠశాలలచేరి గ్రంథాలయము పరచాలము మున్నగువి యుండవు. కావున అక్షరజ్ఞానము గలవారుగూడ అభ్యాసములేనిందున వెంటనే మరచిపోవు చుండురు.

మరల విద్యుచ్చ వ్యాపింపజేయవలెను. విద్యా పద్ధతిని మార్చవలెను. ప్రాచీనకాలమున ఉపద్రులకు మూలాధారముగా నుండిన గృహ పరిశ్రమలను వ్యవసాయమును మరల వృద్ధి నొం దింపవలెను. పారిశుధ్యమును చక్కబరచవలెను. వ్యవసాయము నందు నవినోపకరణములను వాడవలెను. గ్రామవాసులకు తీరుబడి కాలములో సకల విషయములు బోధింపవలెను. వైద్యశాలల నేర్పరుపవలెను. తక్కువ వడ్డీకి బదుర్లనియ్యవలెను. పరచాల యములను గ్రంథాలయముల నేర్పరుపవలెను.

కార్మికవృత్తి కొరవప్రదము

కార్మికవృత్తి అగౌరవము కొదవనిషయమును మనముం కను పరిగా గ్రహింపలేదు. గృహపరిశ్రమలను చేతివస్తులను కే యుట అగౌరవమని మనము భావించెదము. అగ్రజ్ఞులమలవార గు స్త్రీలును పురుషులును యిట్టి పనులను చేయగూడదను దు రాశ్వాసమొకను తొలగలేదు. ఈ అహంభావమే మన జీవితకు ముఖ్య కారణము. ఇప్పుడే చెడుబుద్ధి పామరజనులకుగూడ దా పురించినది. బెజవాడ ముగ్గునిపాలిటివారు కమ్మరము, వడ్డ ము, తోడుదని, మూలపడుకుట, నీడని మున్నగు కృషుల

నునేర్చుట కొక పాఠశాలనేర్పరచిరిగాని దానిలో నభ్యసించె డు విద్యార్థుల సంఖ్యకంటె ఉపాధ్యాయులసంఖ్యయే హె చ్చుగానుండెను. ఇప్పుడా విద్యార్థులుగూడ మామకొనినందు న ఉపాధ్యాయులుమాత్రమే మిగిలిరి. డబ్బు పుచ్చుకొనకుం డా నేర్చుటయేగాక ఉచితముగా తిండి పెట్టెదమనిననుగూడ నెవరును వచ్చుటలేదు. ఇక పాఠశాలలోను కళాశాలలోను మాత్రము బాలురు నిండిపోవుచున్నారు. విద్యార్థులు మాత్ర మేగాక చాకలివారు, మంగలివారు, రోడ్డు హులీలు, రైల్వేవోక దులు, భిక్షకులు మున్నగువారుగూడ తమ బిడ్డలను పాఠశాలల కే పంపుచు వారికి స్కూలు డి.ప్రెస్ కొరకు మమ్ములను పి డించుచుండురు. నెలకు 15, 20, రూపాయల జీతముగో నను లకు ఎవ. ఏ, లును బి. ఏ, లును వందలకొలదిగా దరఖాస్తు లు పంపుచుండురు. గాని నెలకు 80 రూపాయలు జీతమిచ్చె దనునినను వడ్డంగులు కమ్మరలు మున్నగువారు దొరుకుట కష్ట ముగానే యున్నది. ఈ పెద్ద పరీక్షల నిచ్చినవారికి ఉద్యోగ ములు పోయినచో వేరుగతి లేదు గాననెట్టి అగౌరవమునైన సహించిపడియుండురు. వడ్డంగులు మున్నగువారి నొకనాడు మందలించినచో మననాడు మరల కనబడకు.

ఆంధ్రరాష్ట్రము

ఆంధ్రరాష్ట్రమును ప్రత్యేకించు లక్ష్యపథమేగా. ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయమునకు కలిగిన దుర్గతి. ఆంధ్ర రాష్ట్ర మునకుగూడ కలుగకుండుగాక.

ప్రజాస్వామ్యము

ప్రజలలో అగ్ర అంత్యభేద మంతరింపవలెను. సర్వస మత్యమును సోదర భావమును స్వాతంత్ర్యమును ప్రబలవలెను. ఈ విషయమున మనము భిక్షాధువారి సహకరింపుదగము.

విధేయత

మనస్సును శరీరమునుగూడ మనము పూర్తిగా పశేషము కొనిననేగాని మనము విధేయతతో మన విధిని నెరవేర్చుచుండుము. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మన సందర్భము నాయకులేగాని దేశసేవకు లొక్కరును లేరనుపఖ్యాతికి మనము గురియైయున్నాము. మనకు వాహ్యురత్వము మొందు. మన పట్టాభిషేకము తీర్మానము ప్రోత్సే తీరిపోవుచుండును.

బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేత రసమస్య

ఇది చాలకఠినముగ సమస్య. దీనిని పరిష్కరింపవలెనుగాని యిటుల నుపేక్షింపగూడదు. బ్రాహ్మణేతరులు బహిరంగముగా నరచెదరు. బ్రాహ్మణులు రహస్యముగా క్రియలను జరుపుచుండురు. ఇందులకు బ్రాహ్మణుల ఐర్వాభిమానమే కారణమని బ్రాహ్మణేతరులు తలచుచున్నారు.

బ్రాహ్మణులలో హెచ్చుమంది బ్రాహ్మణేతరులను తమతో సమానులుగాచూడరు. కార్య సాధనమునకు మాత్రమే వినియోగింపగోరెదరుగాన ముఖ్యవసరములలో కృత్రిమముల వలన బ్రాహ్మణేతరులకు నష్టముల కలిగించుచుండురు అని బ్రాహ్మణేతరులు నమ్ముచున్నారు.

ఒక బ్రాహ్మణునకును ఒక బ్రాహ్మణేతరునకును సంబంధించిన విషయములో బ్రాహ్మణులందరును భిన్నాభిప్రాయములను పాటింపక యేకీభవింతురు. బ్రాహ్మణేతరుని యందు సద్భావముగల బ్రాహ్మణులుగూడ స్వస్థము వానికే మేలు చేసెదరుగాని బ్రాహ్మణేతరునకు తోడ్పడరనిగూడ బ్రాహ్మణేతరులు తలచుచున్నారు.

ఇప్పుడు బ్రాహ్మణేతరులలో నుత్తేజము కలిగినదిగాననే సంఘర్షణము జరుగుచున్నది..

ఇప్పుడు మనసులు మారవలెను. వర్ణాభిమానము తొలగవలెను. లేనిచో పరస్పర ద్వేషములు తొలగవు.

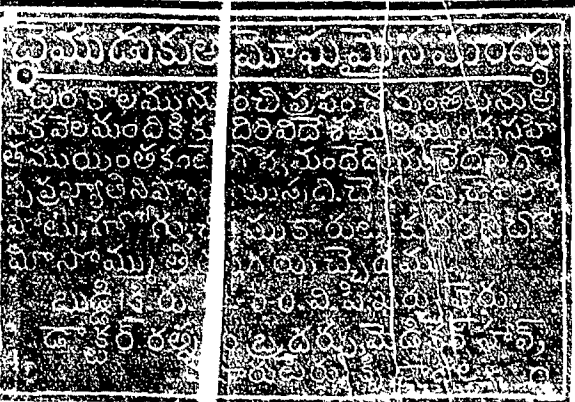
నాయకులకు సూచన

జాతీయత, త్యాగము, దేశార్థ సర్వసమర్పణము, దేశముదేవుడు ధర్మము అను పెద్ద పేరులను మనము నుడువుచుండుమేగాని క్రియలో సద్వర్తనము నీతి, నిష్ఠ, మున్నగునవి మనలో కనబడవు. రామబంధు పక్షి వైకెనురుచుండునేగాని దాని దృష్టి యెల్లప్పుడును కుళ్ళి పోయిన మాంసము వైననే యుండును. మన ఆభిమత సిద్ధికి మనము జనసాహాయ్యమునకు సంశ్లేష్టికరమగు రీతిని మెలగుచు వారితర్తనమునుగూడ పాడుచేయుచుండుము. వారి ఆదరణను లెక్కచేయుకుండ ఉత్తమపథకులనేవారికి బోధించుటకు మనకు వైరములేదు. ప్రస్తుతము లోకలుబోధుల క్షితి యందులకు ప్రబల నిదర్శనమైయున్నది. ఎంచినను కాపట్టుమును త్యజంపవలెను. విధేయతను చూపుచు జనులకు విధేయతను నేర్పవలెను. మనలోనున్న కాలవ్యములను మనము తొలగించుకొనినచో మన మప్రతిహతరు మగుము. అప్పుడే మన యందు మానవత్వము సార్థకమగును. అట్టి వారే నాయకులుగా నుండుట కర్హులు.

ఈ కారుమబ్బులన్నియును తొలగినచో యధార్థమగు సుమఃకాంతి మనకు గోచరించును. ఈ త్యాగాగ్నికుండము నుండి ప్రజాసత్తాకము ప్రాదుర్భవించును.

మనము పవిత్ర హృదయములతో సర్వసమర్పణ మొనరించినచో కరుణామయ రేఖోమూర్తియగు శ్రీ పార్థసారథి వనకు పొరుగును మార్గదర్శియైనట్లు మనకును మార్గదర్శియగును. ఆంధ్రజాతి పురోగమన మొనర్చునట్లు సర్వేశ్వరు డనుగ్రహించుగాక.

సీమ క ముల ములు
బంగారు పెండి వస్తువులు
ఎలక్ట్రో సామానులకు
బాపాలాల్ ఆండ్ కో.
216, చైనాబజారు మద్రాసు.

PEARS' TRANSPARENT GLYCERINE SOAP

మీరు నిజముగా ప్రియర్స్ బ్రాస్ పారెంటు గ్లిసరైన్ సబ్బునే కొనుటకు నిశ్చయించుకొనెదు. దీని నిర్మలత్వమునకు పూచీనివ్వబడును అనేకసబ్బులందు హానికరమైన అపరిశుద్ధ వస్తువులను ఘాతైన సువాసనగలదు ప్రియర్స్ సబ్బునందు దాచియుంచవలసిన అపరిశుద్ధ వస్తువు లేమియులేవు. అయితే అమోఘమైన సుగుణములుగల పరిశుభ్రమైన సబ్బు. ప్రియర్స్ సబ్బు చర్మమునకు శేషనమును గలిగించి, దానిని ఆరోగ్యముగా నుంచును. ప్రియర్స్ సబ్బు హిందూదేశమునందున్న రాజులచే వాడబడుచున్నది.

మద్రాసులో కరాచి!!
మేయర్స్ కరాచి పంపు
చేతితో యువయోగింపదగినది మిగుల గట్టిది.

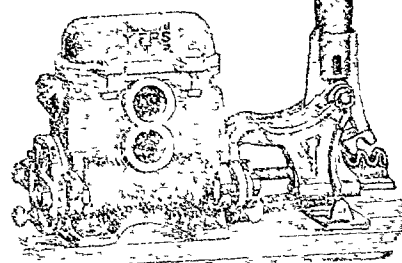
25 అడుగుల క్రిందనుండి నీరు తోడును, నేల మట్టముమీదనుండి పైకి నీటిని 100 అడుగుల వరకు పంపుచేయును. నూతికే 100 అడుగుల దూరమున పంపుల కుదుర్చుకొనవచ్చును.

కాగ్ గేర్ హండిల్ పిల్లుకూడ త్రిప్పగలరు.

ఇండియాకు, పోత్ ఏజెంట్లు:—

లిమాయి బ్రదర్స్., లిమిటెడ్.,

1/173 బ్రాడ్వే, పోస్టుబాక్సు నెం. 202, మద్రాసు.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:—మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు
నందుక్యాళికోబైండు ఫెదర్ బైటు కాగితములు

ధర రు 2 8
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము లిల్లడ్రస్ క్రీకాకార్యాలయము, 7, రెంబుకెట్టవీధి, మద్రాసు.

మంచి పశువులను కలిగించుట

ఇంపీరియలు డయరీ ఎక్స్ప్రెస్ విలియం స్క్రితుగారు
గాంధీమహాత్ముని కొనగిన నివేదిక

నేను చెండేళ్లక్రితము పెంజుకూరులోనుండగా యీ
నివేదిక ప్రతిని స్క్రితుగారు నా కొనగిరి. దీనిని తాను పూనా
వ్యవసాయ సంఘమునకు పంపితిని స్క్రితుగారు నా కవుడు
లెలిసిరి. అండ్లి ముఖ్యవిషయముల నిచట వివరించుచున్నాను.

నివేదిక

“నేను 16½ నత్తురములనుండి భారతదేశమునందున్నాను.
నేను వచ్చినప్పటినుండియును పంజాబు, సంయుక్త, మధ్య,
సింధు, బొంబాయి, మదరాసు రాష్ట్రములలో మంచిపశువుల
ఉత్పత్తికి సంబంధించిన కృషిలోనే నిమగ్నుడనై యుంటిని.
నేను వచ్చినప్పటికంటె యిప్పుడే పంజాబులో తప్ప తక్కిన
అన్ని రాష్ట్రములలోను పశువునాణ్యము చాలతగ్గిపోయినది.
ఇప్పుడెంతదర యిచ్చిననుగూడ వెనుకలభించెడిరీతిని శ్రేష్ఠము
లగు ఎద్లను ఆవులునుగూడ లభించుటలేదు. ఒక్క సింధుమం
గలములోనిప్పు మరెక్కడనుగూడ పంజాబులో నైతము మంచి
కరువు ఆవులు లభించుటలేదని నిశ్చయము. ఇతర దేశము
లన్నిటిలోను వెనుకటికంటె ప్రస్తుతమున పశువులు కలుగు
చుండగా భారతదేశమున మాత్రము వెనుకటికంటెను
ఉత్పత్తి కలుగుటకు గల ముఖ్యకారణమును గమనించుటత్య
యము. పశువులను కలిగింపవలసిన ఉత్తమపద్ధతి ప్రజలకు తెలి
యకపోవుటయే ముఖ్యకారణము. పంటకాలువలు చాల అధి
క కలుగుట అడవులు నిరోధింపబడుట వలన పశువులకు మేయు
టకు బయళ్లు లభించుటకుండుట, పశువుల ఎగుమతి అధికముగుటచే
నిష్క్రమ రకము ఆవులను ఎద్లకు కూర్చు చుండుట మనస్థుల
అహంకర పద్ధతుల ధరలు చాల పెరుగుట, పాల వ్యాపార
చూపు నిర్బంధించినచో ఎద్ల నాణ్యము తగ్గిపోవునను దురభి
ప్రాయము మున్నగు కారణములు గూడ నిందుకు తోడగు
గున్నవి. అడమేకలును ఆవులును అధికముగా పాలిచ్చునటుల
చేసినచో మంచి ఎద్లు వ్యవసాయపు పనులకు లభింపవను దురభి
ప్రాయమువలననే మంచి పశువుల వుత్పత్తికి అత్యధికమును నిరో
ధము కలిగినది. ఆవులను గూడ నాగళ్లను లాగుట కుపయోగిం
చుట అది పాలిచ్చుటకుండ చేయుటవలననే యీపాల వ్యాపార
కారణము విక్రీలి గొప్ప హానికలిగినది. ఈ కారణమున ఆవులు
వెనుకటి కాన్పులలో వుట్టిన పిల్లలకు సరిగా పాలిచ్చు జాలక
వాడగు గూడ తటస్థించినది. కావుననే ఆవులకు సంతతి
చాల తక్కువగా నున్నది.

ఇతర పశువుల మేకలకు బీడులు విస్తారముగా నుండెడివి.
ఇప్పుడు భూములలోగూడ ప్రత్తి, గోధుమలు అవరములు
మన్నులచానిని సాగుచేయుచున్నారు. ప్రత్తి వ్యవసాయదారు
దను ఆవులకు పోషించివలసి యున్నది. ఒక ఆవు ఒక కుటుంబ
మునకు కానివసినపాలను సమృద్ధిగా నియ్యవలెను. వారు మరల
కొన్ని పెరుగు మున్నగువానిని కొనవలసిన అవసరము కలుగు
గూడదు. పైగా దాని దూడకు కానివసినన్ని పాలను సాడ
నాకవు యిచ్చువలెను. ఇప్పుడు ప్రత్తి వ్యవసాయదారుని
యొద్దను చెండుమాడు ఆవులందునుగాని వానిపాలు వారికే
నేని బుట్టగలకు చాలవు. దూడలకసలే పాలుండవు గాన వారు
అల్లు పాలను దూడలకు పెట్టలేరే తెనుకొరకు ప్రత్యేకముగా
నొక శేదకుగూడ పెంచెదరు. దానిపాలను వారికి నేతి మజ్జ
గల సమృద్ధిగా లభించును. అపుడే సమృద్ధిగా పాలిచ్చుగలిగిన
చో గోదను పెంచవలసిన అవసరమే కలుగదు. ఆవులసంఖ్య
తక్కువగా నున్నచు అవిమిక్కిలి విస్తారముగా పాలిచ్చునవిగా
నుండవలెను. సంతానమును కలిగించుట కుపయోగింప బడుటకు
విస్తారముగా పాలిచ్చెడు ఆవులకు వుట్టిన గిత్తలే (మొగూడ
లు) విక్రీలి ప్రేషమైనవి, అవి తగిన ఆకారము కలిగియింప
వలెను. మంచినంగడమునకు చేరినవిగా నుండవలెను.
సారాంశమేమనగా ఒక ఆవుయిచ్చెడుపాలు దానిదూడకు
కనుకొనిండుటకును యజమాని కుటుంబమునకు కొరతలేకుండుట
కునుగూడ చాలినవిగా నుండవలెను. ఈ విషయమునందే ఎక్కు
వశ్రద్ధ భోగవలెను.

కావున ప్రజలకు పాలవ్యాపారము (డయరీయింగు) ను
గొప్ప బాగుగా బోధింపవలెను. నాగరకదేశములన్నిటిలోను
స్థానియశాఖలలో పాలవ్యాపారమునకు చాలప్రాముఖ్యతనే
యిచ్చుచున్నాడు. భారతదేశమున ప్రజలకుందరికిని ముఖ్యముగా
వ్యవసాయపాతలకునూడ నీ పరిశ్రమను బోధింపవలెను. ప్ర
జల ఆరోగ్యమునకును శాస్త్రవిజ్ఞానమునూడ నిది చాలముఖ్యమే.

ప్రస్తుతము నాగరములలో నమ్మకమైన పాలుబోరుటయే లేదు.
కాని ధరమాత్రము విక్రీలి హెచ్చుగానన్నది. ఈ అవరక
మీ దేశమునందుమాత్రమేతప్ప మరేదేశమునందునుగూడ లేదు.
ప్రజలు గొడ్డుమాంసమును తినవలసిన అవసరములేదు. కాని
పాలు, పెరుగు మున్నగునవి ముఖ్యముగా కావలెను.” అని
స్క్రితుగారు వ్రాసిరి.

ఆవులకు ఊరదారిద్ర్యము కలుగుటవలన ప్రజలకు ధనా
రోగ్యదారిద్ర్యము కలిగినది. ఆవులు హెచ్చుగా పాలిచ్చుచుండి
నచో వాటికి కలిగెడుగిత్తలుగూడ మంచిబలముగానేయుండు
ను. ఇతర దేశములందునలే మనదేశమునందుగూడ దొరతనము
వాతే శ్రద్ధ వహించినచో కొన్నియేండ్లలోనే పశువులస్థితి
చక్కబడునుగాని ప్రజలుగూడ శ్రద్ధవహించుటవసరమే.
(మో. క. గాంధీ, ఎం. యు. డి. యా., 24-10-29)

శ్రీయుతులు ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమువారికి:—
అయ్యో,
2-11-29 లేది శనివారం రాత్రి 8 ఘంటలకు శ్రీ
కోడండ రామస్వామి దేవాలయములో మా గ్రామపు కాంగ్రెసు
అధ్యక్షుడగు శ్రీయుని మాతేపాటి శ్రీరాములుగారి యధ్యక్షత
క్రింద నొక బహిరంగసభ నిర్వహింపబడెను. కాంగ్రెసు సభ్యుడగు
శ్రీయుత హెచ్. వెంకట చెన్నయ్యగారు ఖద్దరు గురించియు
కారదా చట్టమును గురించియు సుపన్యసింపిరి. విదేశవస్త్రబహి
ష్కారమునుగురించి ఒక తీర్మానము గావించబడెను.
కే. రామయ్య
కాంగ్రెసు ఆఫీసు 8-11-27 మైదుూరు, కడపజిల్లా కార్యదర్శి.

న్యూ ఇండియా అస్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

(స్థాపితము బొంబాయి 1919)

చేర్మన్

నర్ దొరబజె. తాతా, కెటి.

మూలధనము

అనుమతి బొందినది	రు. 6,00,00,000
చందాలు వేయబడినది	రు. 3,56,05,275
చెల్లించబడినది	రు. 71,21,055

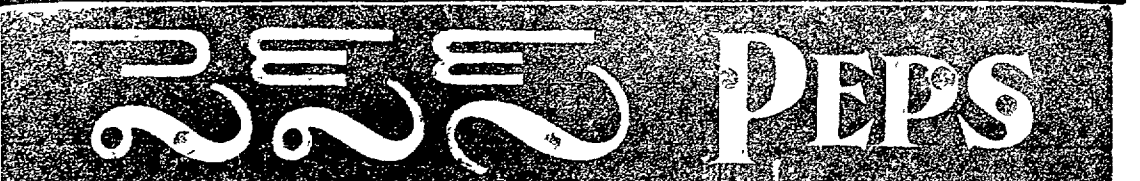
“ఇండియాలోగల కంపెనీలలో అతిగొప్ప”
“జనరల్ ఇన్స్యూరెన్సుకంపెనీయని మును”
“ధనము నడుసరించిమాచిన ప్రపంచముందు”
“న్న ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీలలో ఇది గొప్పదన”
“తెలుపుటకు ఆధారముగలదు.”

ఇండియన్ ఇన్స్యూరెన్సు సొసైటీ 1929

దేవతలు భీమాచేయుట, అగ్ని, మారీచ్, మూలగుకాగన, ఆపాంశము మున్నగు తరగతులకుచేసిన ఏజెన్సీలు
గలవు. లేనిస్థములందు ఏజెన్సీలు యేర్పాటుచేయబడును.

బ్రాంచి మేనేజరు,

నెం. 4 ఫస్టులైనుబీచ్, మద్రాసు.

పెప్స్
శ్వాసకోశములకు
ఎట్టి విపత్తు సంభవించకుండ
కాపాడును.

కొంచెము జలుబు, శైత్యము చేసిన విడువకుదు.
కొంచెము గొంతునొప్పిగా గాని, ముక్కు బిగవేసినట్లుండిన
పెప్స్బిల్లలను నేవెంపుడు. త్వరలో బాద విమర్శిచేయున
దిదియే. మరి వ్యాధిని ముడరనీయదు.

సోటిలో వేసుకొనిన వెంటనే అలసుండి మందుసాగ మందుగుండ్లన్నిటియందును గొరుగును.
తగయగు. శ్వాసమూలముగా దహమునం దంబెట ప్రాణి, శ్వాసకోశములలోనికికూడ పోవును. బాధగానున్న భాగము ఏజెంట్లు:—
లన్నిటికి పెప్స్బిల్లల శుభము గలుగును. అకస్మాత్తుగా మొసర్ దాదా అందుకో,
శరీరము నణుకుట, తలదిమ్ము, దగ్గు మొదలైనవాటిని వెంటనే
పోగొట్టును.
చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

దగ్గులకు, గొంతునొప్పి, తొమ్ముపడితేము, జలుబు, శైత్యము మొదలైనవాటికి
పెప్స్బిల్లు నేవెంచు టావశ్యకము.

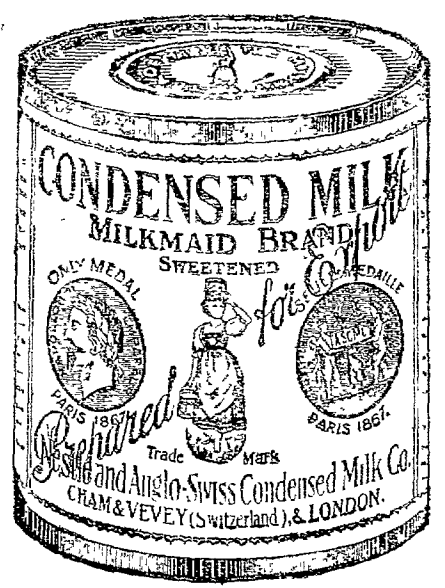
ఇందుదేశపు జనులారా!

మీగడ నిండిన గొల్లభామ పాలను

మీ పిల్లలకు ఆహారముగ నిచ్చినయెడల వారు ఎంత అందశాలులుగను, బలశాలులుగను, ఆరోగ్యవంతులుగను పెరుగుటను జూచి మీరు ఆశ్చర్యపడుదురు. పవిత్రముగ అప్పటమైన ఆవుపాలతోను చెరుచు పంచదారతోను తయారుకాబడిన ఈ అద్భుతమైన పాలలో, సాధారణ పాలలోని బలమిచ్చు గుణములు మాడురెట్లున్నవి.

మీ పిల్లల అండమునకున్న, ఆరోగ్యమునకున్న, బలమునకున్న అందరు ఓర్పుకొనలేనట్లు, మీ పిల్లలకు “గొల్లభామ పాల” ను ఇయ్యుడు.

గొల్లభామ పాలు
ఒక మారు పుచ్చుకొను ఒక డబ్బాలో,
స్వభావ ఆహారములలో
అతి విలువగలవాల్లో
“పాలను, పక్కిండు”
రెండింటిని ఇచ్చుచున్నది.

గొల్లభామ పాలు
డబ్బా తెరిచిన
చాలా రోజులవరకు రుచి తగ్గక
వియ్యగ నుండును.

చేతితో ముట్టుకొనబడినది.

తిరుత్త ని (స్వకీయవిశేషం)

బ్రాహ్మణేతర నాయకులకు సన్మానము

అక్టోబరు, 29:—ఈమధ్యను నెలవారము జరిగిన బ్రాహ్మణేతర మహాసభలో ఏకగ్రీవముగ బ్రాహ్మణేతర నాయకులుగా ఎన్నుకొనబడిన క్రియలు రావు బహదూరు బొల్లిని మునుస్వామిసాయుడు బి. ఎ. బి. ఎల్. ఎం. ఎల్. సి. వారిని అభినందించుటకై యీ పురపంచముల సభయొకటి, నిన్నటిదినము సాయంత్రము పరసాలయభవనమున జరిగినది. ఆ సభకు శ్రీ యాతులు డి. గురవయ్యసాయుడుగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. శ్రీ మునుస్వామిసాయుడుగారి సువాగతములనుగూర్చి వ్రాసిన చా రనేకులు ప్రకటించుచు మాట్లాడి అభినందన తీర్మానముల గావించిరి. ఈగల నవంబరు మొదటివారమున శ్రీ సాయుడుగారి నీయూరి కావ్యనించి ఉత్సవములతోడను, విందులతోడను, సన్మానవ్రత సమర్పణములతోడను గౌరవంప తీర్చునించి, సుమారు ముప్పైయ్యిపై పైట్లగుల సన్మానసంఘముండే ర్పలియున్నాడు.

ఆకస్మిక మరణము

ఈ యూరియందుగల నారాయణతీర్థము (బోగముదాని గుంట) యందు గుమా రై ండ్ల యాడుగల మహమ్మదీయబా లిక నేడు ప్రమాదవశమన బడి మరణించినది.

జిల్లా ఆరోగ్యకాళాధికారి

మా చిత్తూరుజిల్లా ఆరోగ్యకాళాధికారి యగు శ్రీయు త డి. లక్ష్మీనారాయణపంతులు బి. ఎ. ఎల్. ఎం. అందు ఎస్. గా రి యూరియందు మఖామగావించి పురాకోగ్యవిధు లను బరీక్షించుచున్నారు.

కాలమానము

నిన్న నేడుమాత్రము ఆకాశమునకు మబ్బులు గ్రమ్ముచు ఇర్లతుంకరలు రాలుచున్నవి. మరియెట్లు చెట్టులకు అదను తప్పి నందునను వర్షాభావమైనందునను రై తంక మత్సరముతో లేక విపల్లాండుచున్నారు.

జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులు

ఈ యూరియందలి “కింగు బార్ని ఫిఫ్త రీడింగరూమ్” అధ్యక్షులగు శ్రీయుతులు ఆర్. బి. రామకృష్ణ రాజులుంగారు బి. ఎ. బి. ఎల్. వారిని, యీ మధ్యనుజరిగిన చిత్తూరుజిల్లా బోర్డు సమావేశమునం పైకగ్రీవముగ ఉపాధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనిరి.

నవివయమును పురస్కరించుకొని సదరు రీడింగరూమ్ సభ్యు లు మొన్నను సమావేశమై శ్రీ రాజుగారి సువాగతముల గీర్తించి అభినందన తీర్మానములు గావించిరి.

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిలవారి.

క్షీ ర వ ర్ధ ని

తల్లులకు చనువాలను వృద్ధిచేయును, అన్ని పావులలో దొరకును. వెల బుడ్డి 1-కి రు 1-8.

ఆయుర్వేద నిలయము (రిజిస్టర్డు) బెజవాడ.

చంద్రా నర్సరీతోటలు. సేలం జంక్షన్ రి సంగి అంటుమామిడిచెట్లు, నిమ్మ, నారంజి, చక్కెర, డబ్బా రు 7½. జామ, చాలిమ, అంజూరు, అంగూర్, సులాడి, గ్రోటన్న, పూలచెట్లు డబ్బా రు 5. స్వదేశీ తర్కారీ, పూలగి త్తులు, స్వదేశీ తర్కారీ, ఫలస్పృశవిత్తులు, ప్రతిదినము 24 పా కెట్లు రు 2½. Ditto 12 పాకెట్లు రు 1½. క్యాలిటాను డబ్బా రు 2. Chandra Nursery, P. O. Salem Junction.

రాజప్రతినిధి ప్రకటన - ఆంధ్ర ప్రముఖుల అభిప్రాయములు

“ఉప్పొంగుటకు కారణములేదు”

ప్రజలను సమష్టిచర్యకు సిద్ధపరుచుటయే కర్తవ్యము

అయ్యచేవర కాశ్యపరావుగారు

చెన్నపురి కాశ్యపరావుగారు కాంగ్రెసుపక్ష సభ్యులను ములలో నొకరగు అయ్యచేవర కాశ్యపరావుగారు రాజప్రతినిధి ప్రకటనను గురించి, ఆంధ్రప్రతినిధి ప్రతినిధిలో సంభాషించుచు తమ అభిప్రాయముల నీక్రింది విధమున చెప్పిరి. “రాజప్రతినిధిగారు చేసిన ప్రకటన చాలా రాజకీయ పరిస్థితులలో ఏమాత్రము, అభివృద్ధి గలిగినదని నేను తలచుటలేదు. వారు చెప్పిన మొదటివిషయము బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునగా సంపూర్ణ “డొమినియన్ స్టేటు” అనునది. 1917 సం॥ ఆగష్టులో మాంటాగ్యూ మంత్రిగారు హిందూ దేశమునకు కాలక్రమేణా బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నొసగుటయే బ్రిటిషు ప్రభుత్వముయొక్క యుద్దేశమని, చేసిన ప్రకటనకును, ఇప్పుడు ఇర్విక్ ప్రభుత్వగారు చేసిన ప్రకటనకును నాకేమియు భేదము కన్పడుటలేదు. ఈమధ్యకాలములో ఎవరైన బ్రిటిషు రాజ్యాంగవేత్తలు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునగా సంపూర్ణ డొమినియన్ ప్రతిపత్తికంటె తక్కువయని అపార్థము గల్పించినచో జానికి హిందూదేశములు బాధ్యులుగారు. మాంటాగ్యూమంత్రి చెప్పిన బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునగా సంపూర్ణ డొమినియన్ ప్రతిపత్తియందే మాంటాగ్యూమంత్రి ఏమి హిందూదేశము లేమి ఆరమొనర్చుకొనియే యుండిరి. రాజప్రతినిధిగారు చెప్పిన “చండవల్లి విషయము, రాబోవు రాజకీయ హక్కులనుగూర్చి జాతీయ నాయకులతో సంప్రదించుట. ఈ విషయము గూడ క్రొత్తదిగాదు. సర్ జాన్ సైమన్ గారుగూడ తమ కమిటీని బాధ్యతగల రాజకీయపక్షములవారందరును గుర్తించియే యుండిరి. వారి ఆఖరు తేజిలోగూడ, జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీ యొడుటకు వ్యవహార పరిష్కారముకొరకు రాకముందు దేశములోని వివిధపక్ష నాయకులతో సంప్రదింతురని నూచింపబడియే యున్నది. పలుకుబడిగో రాజకీయపక్షములలో, కొంతమంది చేతలైన బిప్పించుకొండ సంస్కరణములను హిందూదేశముమీద అంటగట్టినంతటి బుద్ధిహితులు బ్రిటిషు రాజ్యాంగ వేత్తలుగారు. పూర్వపుమాంటాగ్యూగారుగూడ సంస్కరణను అప్పటి మితవారు లనే బిప్పించియే యున్నారు. మాంటాగ్యూగారుగూడ వెనుక వివిధరాజకీయ పక్షములవారిని సంప్రదించియేయున్నారు. రాజప్రతినిధిగారు రాసిన ప్రకటనలో, బాధ్యతగల నాయకుల నందరిని, ఒక్కటే రాండుపేటిలు సమావేశమునకు, పిలిచితిరని మాట వాస్తవముగా చేసియుండలేదు. పైగా స్వదేశసంస్థానముల పక్షమువారినిగూడ సంప్రదించుటలో మన అభివృద్ధి కొంత వెనుకకు లాగబడుకేమో యందేహమగుచున్నది. నిరంకుశమునగు విశ్వాసముగల సంపాదాధిపతులు బ్రిటిషు యుండియున్నాగి ప్రతినిధులు వెంటనే డొమినియన్ ప్రతిపత్తి నొసగుట కంగీకరింతురని నమ్ముచున్నాము.

కాంగ్రెసు పార్టీ హిందూ జాతీయవాదులను మిత్రవాదులను కేరుచేయుటకు కావలసిన తియ్యనిమాటలు చెప్పి ప్రభుత్వము చారు, ఏమోకొన్ని సంస్కరణములను ఇతరులమోయని నమ్మకము తప్ప మనము కలకత్తా కాంగ్రెసులో కోరినరీతిగ, సంపూర్ణ డొమినియన్ ప్రతిపత్తి మనకిపుడిత్తురను భావము ఆ ప్రకటనలో యెచ్చు గనుపించదు. బహుశః లాహోరు కాంగ్రెసు నాటికి, ఏర్పడబోవు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య వాతావరణముయొక్క ఉష్ణాధిక్యతను కొంతవరకు చల్లబడచేయుటకు ఈ ప్రకటన ఉద్దేశింపబడయుండవచ్చును. మిత్రవాదులను చేరదీసి ఆతివాదులను, అణచివేయు పాతరాజనీతికే, ముందుగూడ అవలంబించు నూతనలు దప్ప నాకట్కుని ఆశగలుగుటలేదు. మీరటుకేను లాహోరు కుట్రకేసు, ఇతర తీవ్రమును నిర్బంధచర్యలు, ఆపివేసి, రాజకీయ ఖయిలందరును విడుదల చేయనిది బ్రిటిషు ప్రభుత్వ వృద్ధయము ఏమాత్రము మారినదని బొత్తుగా విశ్వసించ గూడదు.

నేనింతవరకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య సమితిలో చేరి యుండలేదు. కాని రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటన ఏవిధమైనలాభకారిగా దనియు, సంపూర్ణ డొమినియన్ ప్రతిపత్తిని వెంటనే కలుగు నేర్పాటుకు ప్రభుత్వమువారు పనికిదముగ లేరనియు అందుచే లాహోరు కాంగ్రెసులో మహాభావనమును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగ ప్రకటించవలెననియు, మహాత్మామునిరక. మహాత్మాగ డిక్టుమనే ఆధారపడవలసి యున్నదనియు, రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటననున్న మోసపోహాధిదనియు హెచ్చరించుచున్నాను”

న్యాయతి సుబ్బరావుగారు

మరతు పెట్టకుడు

న్యాయతి సుబ్బరావు పంచులుగారు తమ అభిప్రాయము నిటుల చెప్పిరి :- “అఖిల భారతజాతీయమహాసభయు, మిత్రవాద మహాసభవారును కలిసి, వికకంఠ్యముగ, సైమన్ సంఘమునెడల నవలంబించిన నైఖరివలననే ఈ విజయమును సాధింపగలిగిరి. అందుచేతనే బ్రిటిషువారు లొంగివచ్చి, భారత దేశమునకు అధినివేశప్రతిపత్తి నొసగుటకుగాను, భారత రాజకీయ ప్రముఖులను, స్వదేశ సంస్థానప్రతినిధులను సమావేశపరచుటకు అంగీకరించిరి. కార్యకర్తమువారి పుడు మంత్రివర్గము సం యుడుటచే, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు మనదేశమున కీవరతుల నొసగుట తటస్థించెనని నాయభిప్రాయము. రాజప్రతినిధిగారు ఇర్విక్ ప్రభుత్వగారి సయమున అంగీకారమున కరిగి, దూరదృష్టితో, వికాలభావోపేతమును రాజనీతిని గన్పరచుటగూడ ఈ మహాసభయమునకు కారణము. అందుచే భారతీయు లిపు డీయవకాశమును పురస్కరించుకొని బ్రిటిషు మంత్రివర్గమువారు అంగీకరింపజాలని మరతుల విధింపక, రాండుపేటిలు సమావేశమున పాల్గొని భావిభారతప్రభుత్వస్వరూపమును నిర్ణయించెదనని ఆశించుచున్నాను. వెనుక నొకతూరి అసహాయోద్యమకాలమున రీడింగుప్రభుత్వ డిప్టీ రాండుపేటిలు సమావేశమును గావించెదనని వాస్తవ మొనర్చగా, గాంధీ మహాత్ముడు, ప్రభుత్వమువారు తమ గౌరవమునకు భంగములేకుండ నంగీకరింపజాలని మరతుల విధించెను. అందుచే నాయవకాశము తప్పిపోయెను. ఆ యవకాశము నటుల తప్పిపోనిట్లుట, చిత్రరంజనవాదమునకు చాల విచారమును గలిగించెను. బ్రిటిషు భారతీయులయొక్కయు, స్వదేశసంస్థానముల యొక్కయు ప్రతినిధులును కలిసి భావిభారతస్వరూపమును నిర్ణయించుటకు విఘ్నకరమగు కార్య మెట్టి యును, ప్రజా

ప్రతినిధులచేగాని, ప్రభుత్వమువారిచేగాని యొనర్పబడి దని నమ్ముచున్నాను. ఈ దేశమునందు కల ప్రత్యేక వ్యవహార పరిస్థితులను, వేర్వేరు సంస్థలవారును సంఘములవారును గోర ప్రత్యేక హక్కులను గమనించినయెడల, బ్రిటిషు భారత దేశమునకును స్వదేశ సంస్థానమునకును, ఏకముగ వర్తించు సమష్టి ప్రభుత్వ నిర్మాణ ప్రణాళికను తయారు చేయుట అంత సులభము గాదు. అందుచే, భావి భారతభాగ్యోపయము నాసించు ప్రతివారును, ఈ రాండుపేటిలు సమావేశమును చాల సామ్యముగ జరుగునటుల జేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

సైమన్ సంఘమును బహిష్కరించుటలో నేకేభావములోపనిచేసి అధినివేశప్రతిపత్తి నేకగ్రీవముగ గోరిన జాతీయ, మిత్రవాద, పక్షములవారందరును, ఈకీవ్రస్థితియందు గూడ, ఇనుమడించిన వికృతతతో కలసి నిలువనలెను. ఇంకను అటునిటు నుగులూడుచున్న కొలదిమంది మహామృదీయులను, ఇతర సంఘములవారిని గూడ తమలోనికి చేర్చుకొనుటకు కావలసిన ప్రయత్నము లన్నిటిని గావించవలెను. ఈ సందర్భమున, అంగీకరింపబడజాల వని తెలియవలసిన కోర్కెలను, మరతులను గోరి జాతీయ మహాసభవారు తాము చిలిపిప జేయునట్టి విధానము నవలంబింపరాదు.”

పి. సి. వేంకటాచారిరాజుగారు

చెన్నపురి కాశ్యపరావుగారు కాంగ్రెసుపక్ష నాయకులగు పి. సి. వేంకటాచారి రాజుగారిని రాజప్రతినిధి ప్రకటనను గురించి ఆంధ్రప్రతినిధి ప్రతినిధి ప్రశ్నింపగా, వారు తమ అభిప్రాయముల నిటుల నుడిచిరి.

రాజప్రతినిధి ప్రకటనయందు ప్రజలకు సంత్కృష్టి నొసగ గల డెబ్బయ్యును లేదు. బ్రిటిషువారు ఏదో దయదలచి అధినివేశ హోదా భర్యముగ నొసగబడునని ప్రార్థించుచుండువారి కిది సంత్కృష్టి భర్యముగ నుండవచ్చును. అట్టివారు గూడ ఉప్పొంగి పోవుట క్షేమకటనయందేమియు నాకు గన్పించుటలేదు. ఈ 1917 సం॥పు ప్రకటనకంటె ఏమాత్రమును ముందడుగు వైచలేదు. రాండు ప్రకటనలలోను, అధినివేశ హోదాయే వాస్తవ మొనర్చబడెను. రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటన అధినివేశ ప్రతిపత్తి కాలక్రమమున నొసగబడెననియే చెబుచున్నది. కాని, వెంటనే యొసగబడునటుల చెబువ లేదు. కాలము పరిపక్వమైన పిదప నొసగబడవలె. సంస్కరణల విచారణా విధానమునందైనను ఈ ప్రకటన క్రొత్తమార్పుల నూచించుటలేదు. ఇదివరకుగల ఏర్పాటుప్రకారము, జాయింటు పార్లమెంటరీ సమావేశము సందర్భమున భారత నాయకులను సంప్రదించెడివారు. అది యిపుడంతకు ముందకు మార్చబడెను.

HORLICK'S MALTED MILK RUSKS

హార్లిక్సు మాల్టెడ్ మిల్కుతో బాటు హాంట్లీ పాల్ మర్స్ “కావలిటీ” రొట్టెలుగూడ బిడ్డలకు శ్రేయమైనవి.

కరకరలాడే ఈ రొట్టెలను బిడ్డలు తినమరిగినచో దేహ దారుఢ్యము బహు చక్కగా పెంపొందును.

పెద్దవాళ్ళతో సమానముగా నుందురు. ఉష్ణప్రదేశముల కనుకూలమైనవి.

Huntley & Palmers

భారత ప్రజా ప్రతినిధులు మొదటిసారిగా, స్వయం నిర్ణయ నూత్నముగా నానెనని గోచరమయినది. కాని యిప్పుడు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు నూవించు రాండుటేబిలు సమావేశము నందు స్వయం నిర్ణయ సిద్ధాంత మేమాత్రమునులేదు. తియ్యని మాటలు దప్ప, ఈ ప్రకటనయందు క్రొత్తవిషయ మెద్దియును గనుపింపదు. భారతదేశము, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముకంటె తక్కువ ప్రతిపత్తి నేమాత్రము నంగీకరింపదు. ఏదో మిశ్రవాదులతో రాజీకొరకుగాను, 1929 సంవత్సరాంతములోగా నొసగినయెడల అధినివేత ప్రతిపత్తి నంగీకరించుటకు ఒప్పుకొనెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి విషయమును గమనింపక భారత జాతీయోద్యమములలో చేల్లాటలాడుచు, సామాజ్యమును లలువ జెట్టుకొని, మహా పకారమును సాధించుకొనడైన అచకాకమును జారవిడచుచుండుట విచారకరము" అని వేంకటపతి రాజుగారు నుడివరి.

బిక్కిని వేంకటరత్నంగారు ఎం. ఎల్. సి

బిక్కిని వేంకటరత్నంగారు రాజప్రతినిధి ప్రకటనను గురించియు, దేశీయుల కర్తవ్యమును గురించియును నుడివరి. "రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటనలో ఇర్వినుగారికి, మన దేశములో ప్రజల కోర్కెలను కొంతవరకైనా సఫల మొనర్పవలెనని సదుద్దేశమున్నదను విషయము దప్ప మరేమియు గాన్పింపదు. సదరు సదుద్దేశము వ్యక్తిగతమైనది మాత్రమే యగుటచే మనకు ప్రయోజనములేదు. కాని గాంధీమహాత్ముడు నూవించిన నాల్గు పరమగుణ, బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారొప్పుకొనినయెడల రాండుటేబిలు సమావేశము నంగీకరించుట నాయతము. నైమనుకమివను బహిష్కారమునకు అనుకూలముగ నిదివరలో పనిచేసిన రాజకీయపక్షము లన్నియు ఈ పైపరతులకు అనుకూలముగ దృఢనిశ్చయముతో నిలువబడినయెడల బ్రిటిషు పార్లమెంటువారు అంగీకరించవచ్చునని ఆశావేషముగలదు. ఏది ఎట్లైనను, దేశములో "డైరెక్టు ఏక్షను" కు ప్రజలను సిద్ధపరచిన నాడుగాని దేశమునకు సంతుష్టికరమును హక్కులుకలుగవని నా దృఢనిశ్చయము."

శ్రీ వి. యల్. శాస్త్రిగారు

ఇర్విను ప్రభువు హిందూదేశపు ప్రజలయొక్క ఉద్దేశమును బ్రిటిషువారికి సరిగా తెలియజేయుటకు చాలా గొప్ప ప్రయత్నములు జేసినందున వారికి మన కందనములు. కాని నవంబరు 1 న తేది గావించిన ప్రకటనను జూచిన 1917 సం॥ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు జేసిన ప్రకటన కంటెను విశేష మొక్కటిమాత్రమే గలదు. అది రాండుటేబిలు సమావేశము యొక్క నూచనయే. ప్రభుత్వమువారి హృదయమందు నిజమును మార్చుకొనినటులయిన ఈ రాండుటేబిలు సమావేశమువలన మనకు ప్రయోజనముండగలదు. ఈమార్పునకు ప్రథమ తార్కాణముగా మనదేశములోనున్న రాచకీయ వైదిలనందలను ఒకరి నయినను తప్పక తక్షణము విడుదలచేయవలెను. ఇంతేగాక ఇతర దేశములలో అనేకులు (సుధీంద్రబోసు ప్రభృతులు) నిర్బంధితులు మాతృభూమికి రానోయకొననివారుగా నున్నారు. ఈ దురవస్థకూడ ఉత్తరక్షణముననే తొలగింపబడవలెను. రాచకీయ ఖయిదీలను విడుదల చేయకపోయినప్పటికిని రాండుటేబిలు సమావేశమునకుగాని రాజీకొని మనము అంగీకరించిన మన యాత్మగౌరవమునకు భంగము వాటిల్లుటయేగాక కార్యసాఫల్య మైనను చేకూరదు. జాతీయవాదు లధిక సంఖ్యాకులగు రాండుటేబిలు సమావేశమందుండినసేగాని మన కీసమావేశము ప్రయోజనకారిగా నుండవోదు. విశేషముగా చెప్పబరలేదు. గాంధీ మహాత్ముడు వచించిన నాలుగు పరమగుణను అచలముగా నితర రానిచో నీ సమావేశము మరల ప్రముఖులయిన సభ్యుల కందరము నాయదు ప్రభృతుల సమావేశములను మనకు జ్ఞప్తికి లేగలదు.

పి. ఆంజనేయులుగారు ఎం. ఎల్. సి

పిల్లలమరి ఆంజనేయులుగారు (ఎం. ఎల్. సి.) తమ యభిప్రాయము నిట్లు నుడివరి:—ఇర్విను ప్రభువు ప్రశంసనీయ మగు సామర్థ్యవృద్ధితో భారతీయోద్యమముల నాంగ్ల ప్రభుత్వమునకు న్యక్తికరించుచు, క్లిష్టమును కర్తవ్యమును నిర్వర్తించి అంగ్ల దేశపు దృష్టిని భారతదేశముపై కేంద్రీకరింప చేయించి తిరిగివచ్చెను. అంగ్ల భారతదేశములొప్పును, అన్యోన్య భావముల స్పష్టముగ జరిగినిటులు కవకాశము చిక్కెను. ఇది చారిత్ర ప్రసిద్ధి చెందగల సంఘము. రాజప్రతినిధి ఈ విషయమున భారతదేశమున కొనర్చిన సేవకు భారతీయుల కృతజ్ఞత కంతయు పాత్రులు.

వెడ్డిపాడే బెన్ గారు, కార్మిక ప్రభుత్వమువారు, సద్భావపూరిత హృదయులని నాకు దోచుచున్నది. కాని రాండుటేబిలు సమావేశమును ఏర్పరచు సమయమును గురించియు, దాని స్వభావమును గురించియు దాని ఫలితముల కొసగ బడు ప్రాధాన్యమును గురించియు రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటన చాల అస్పష్టముగ నున్నది. పర్యవసానములు చాలవరకు వాని పైననే ఆధారపడియుండును. ప్రకటన కనపరచుచున్నప్పుడు మనగాని, అల్పవిలువనుగాని ఆపాదించక మనబలములను సన్నద్ధ పరచుకొనుచు, ఈ సమావేశమున పాల్గొనవలెనని నా యభిప్రాయము. కాని ఢిల్లీలో మన నాయకుల చర్చల ఫలితముగ

40 సంవత్సరములుగా సవరముబంగారమునకును మంచివెండికిని పరిశుద్ధమైనరత్నములకును నాణ్యమైనవనితరమునకు ప్రసిద్ధికెన

VEECUMSEE
చిలదాసు & సన్
DIAMOND MERCHANTS JEWELLERS
GOLD & SILVER SMITHS

సెం. 112-113
చీవాబజారురోడ్
మద్రాసు
112-113, CHINA BAZZAR ROAD
MADRAS.

ఈనోస్
“ఫ్రూట్ సాల్ట్”
నిర్మలమైన ముఖవర్చస్సుకు

ఆరోగ్యమునకు సహాయకారియైన ఈనోస్ “ఫ్రూట్ సాల్ట్” సౌందర్యమునకు తోడ్పడునట్టివాటన్నిటిలోను శ్రేష్ఠతరమైనది. ఏలననగా ఈనోస్ “ఫ్రూట్ సాల్ట్” ప్రారంభమున శాంతముగాను, న్యభావికముగాను ప్రారంభించి ముఖ్యావయవములను మంచి ఆరోగ్యకరమైనస్థితిలో నుంచును. మీ రెప్పుడును నిర్మలమైన చర్మమును గలిగియుండవలెననిన సదా ఉదయకాలమందు ఒక గ్లాసును ఈనోస్ “ఫ్రూట్ సాల్ట్”ను పుచ్చుకొనవలెను.

ENO'S "FRUIT SALT"
అమృతము ప్రతినిధి:—
టి. యస్. ఆర్. గిల్లెట్,
1-17 అర్మీబయిన్ వీధి, మద్రాసు.
తయారగునప్పుడు చేతులతో తాకబడదు
రెండు నైజాలలో ఎల్లచోట్లను దొరకును

నా యభిప్రాయములలో అనాసరముమార్పు లొనర్చుకొనుటకు సిద్ధముగ నున్నను, రాండుటేబిలు సమావేశమునకు పోవుటకు పూర్వము మనదేశమునందలి రాజకీయపక్ష నాయకులందరను గాని, ప్రముఖులగు నాయకులుగాని సమావేశమై, నైహూనికేదికకు మెరుగుపెట్టి, రాండుటేబిలు సమావేశమున భారతీయుల పరతులగు ప్రతిపాదించుటకు సిద్ధపరుపవలెను. ఆపుడు దాని నెరుగు ఎదిరింపజాలనంత బలమును చేకూర్చవలెను. దానిని అంగ్ల ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింపనియెడల నా దోషము వారిపైననే యుండును.

కాని కార్మిక ప్రభుత్వమువారు తమసద్భావమును ఋజువుచేయుటకుగాను, లాతోరు కుట్రకేసును, విారటు కేసును, ఉపసంహరించుకొని ధౌర్యమునై దీలను విడుదలచేయవలెను" అని ఆంజనేయులుగారు నుడివరి.

దేశనాయకుల ప్రకటన - ఆంధ్రనాయకుల సన్మూర్తి బెజవాడ, నవంబరు 5:—ధిల్లీయందు గాంధీ మహా

త్ముడు మన్నుగు నాయకులుగావించిన ప్రకటననామోదించును నిన్న ఆంధ్రనాయకు లొసంగిన ప్రకటన నీక్రింద నుడహరించిన వారందరును సంతకములు జెట్టిరి.

స్వాపతి సుబ్బారావుగారు, వేమనరపు రామదాసు పంతులు, కొండా వెంకటప్పయ్య, దండు నారాయణరాజు, మల్లాది యజ్ఞనారాయణ, డాక్టరు పి. గురుమూర్తి, గజపల్లి రామచంద్రశాస్త్రి, చె. వెంకటసునిహం, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి, శ్రీనివాస లక్ష్మీనారాయణ, కె. కోటిరెడ్డి, ఎమ్.ఎల్. సి. మాగంటి బాపినీడు, పిల్లలమరి ఆంజనేయులుగారు, కె. సర్వేశ్వరశాస్త్రి, యమ్. నరసన్న, వెన్నేటి సత్యనారాయణ, వి. ఎల్. శాస్త్రి, లేబూరి ముబ్బరామరెడ్డి, ప్రాథమిక రంగా, బొబ్బా వెంకటేశ్వయ్య, అడివి బాపిరాజు, ముప్పి లక్ష్మీనారాయణ, కే. నందేశ్వరశర్మ, కొల్లా కాశీశ్యామధం, యమ్. ఆది నారాయణ, నూతలపాటి రంగయ్యచౌదరి, కూచిపూట్ల వెంక శ్రీకృష్ణ, పెనుమర్తి లక్ష్మీపతిశాస్త్రిగారు.

నరసాపురం

నరసాపురం
(స్వకీయవిలేజి)

తాలూకాబోర్డువారి కలెక్షన్లుంటున్న
సంఖ్య 8:..... తాలూకాబోర్డు వైసుపెసిడెంటు
గారు సదుబోర్డు సభ్యులగు శ్రీయుత మన్నే సత్యనారాయణ
మూర్తిగారిపై తెచ్చిన క్రిమినల్ కంప్లెయింట్ను ప్రస్తుతము
మాజాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారున్న శ్రీయుత మహాస్వీమహో
శయగారు తాలూకాబోర్డు సభ్యుడు పబ్లికుసర్వెంటు గాన
లోకల్ గవర్నమెంటువారి యంత్రువును పొంది మరీ కంప్లె
యింటును తేవలెనని నిశ్చయించి కేసును కొట్టివేసిరి. ఇందువిష
యమై తాలూకాబోర్డు తరపున శ్రీయుతులు యర్రమిల్లి
బాంబాయనూర్తిగారు, పోమూరి రామచంద్రరావుగారును
లోకల్ గవర్నమెంటు ఉత్తరువు అక్కరలేదనియు శ్రీయుత
కళా సుబ్బారావుగారు ఉత్తరువు కావలెననియు ఆర్జునచేసిరి.

ఎలిమెంటరీ టీచర్ల ట్రాన్స్ఫర్లు

విద్యాశాఖా డైరెక్టరుగారి ది 10-8-1929 తేదీల
ఉత్తరువు పల్లెటి గ్రామములనుండి టీచర్లకు చాలా మేలుకలుగ
జేసినదని చెప్పుటలో అతిశయోక్తి యంతయు లేదు. కొందరు
తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు కారణములేకదే ఆన్యాముగా
టిచర్లను ఒక్క గ్రామమునుండి మరొక గ్రామముకును ట్రాన్స్ఫర్లు
చేస్తున్నట్లు గవర్నమెంటువారి నోటిసులోనికి వచ్చినదియు,
ఇకమీటి కారణములను నిరూపించునట్లుగా ఆట్టిట్రాన్స్ఫర్లు
చేయబడినచో సర్చార్జీ చేయబడును రనియు, అసలు ట్రాన్స్
ఫర్లును డెప్యూటీయిక్లెక్టర్ల సలహాతో చేయవలెననియు
డైరెక్టరుగారు ప్రాసీడింగ్సును జరిపి ఎలిమెంటరీ టీచర్ల కృత
జ్ఞత కంటేని పాత్రులైరి.

“అవర్ స్కూల్” మాసపత్రిక

పై వేదన నరసాపురం టెయిలర్స్ సొసైటీవారి వారి
భట సంఘముతరపున కెప్టెన్ శ్రీయుతభట్టిప్రోలు కృష్ణారావు
వియోగారిచే ప్రచురింపబడిన మాసపత్రికను చూచుట కంటేని
యాహ్లాదమును బొందితిని. ఇట్టి పత్రిక ఆంధ్రదేశమున కిదియే
నూతనమని వినుటకు సంతస ముందితిని. తూర్పు పడమర గోదా
వరి జిల్లాలలో కృష్ణారావుగారు బాలభటపై పుణ్యముచే చాల
ప్రసిద్ధిని బొందినవారు. పత్రికలో ఒక్క బాలభటులకేగాక
ప్రజా సామాన్యమున కుపయోగకరమగు అంశము లుండుటచే
సదురు పత్రిక ఆంధ్రదేశములో మిక్కిలి ఆదరింపఁటైనదని
చెప్పుచున్నాను. ఈ పత్రిక విరకాలము వర్ధిల్లి నరసాపురమున
కును బాలభటోద్యమముకును కీర్తి తెచ్చుగాక.

రైతు సభలు

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో నీటి పారుదల సౌకర్యముల
సూక్ష్మ రయితులతో సంభాషించుటకొరకు మా జిల్లాలోని
ప్రతి తాలూకాలోను ఎగ్జిక్యూటివు యింజనీయరుగారు సభలను
ఈ నెలలో గావించెద రని ప్రకటన గావించిరి. నరసాపురం
లో అట్టిసభ యీనెల 11 వ తేదీని జరుగును.

చ్యవన ప్రాశస్త్యము

శ్రీ య-దత్త-ఉబ్బసము-అశ్వత్థము-కళము-పురా
జ్వరములు-మొదలగు వ్యాధులను ఖండించి బలమును
కలిగించు ఔషధములలో యీ త్రయమయినది. 6
20 రులము నెట్టి రు 1-4-0 వి. పి. చార్జిప్రత్యేకము
పి-శి-వ అందు కంటేని,
ఆయుర్వేద సమాజం పెరిడేపి నెల్లూరుజిల్లా.
అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నది

ఆంధ్ర డైరీ

కొద్దిప్రతులే ముద్రించబడినవి. గాన త్వరపడుడు,
కొద్దిపైజ డైరీ 1-కి రు 1-4-0 పాకెట్ పైజ
0-12-0. పోస్టేజి ప్రత్యేకం.

ఆంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్, తెనాలి.

[కొత్తకూర్పు]

తెలుగు

[1927 సం. ఫు]

హిందూ లా.

రెంటుల వెంకటసుబ్బారావు పంతులు గారు,

11

వి. పి., వి. ఎల్., హైకోర్టు వకీలు, మద్రాసు, గ్రంథకర్త.

4280

మల్లాప్రగడ రామచంద్రరావు పంతులు గారు.

వి. పి., వి. ఎల్., హైకోర్టు వకీలు, మద్రాసు, గ్రంథనిర్మాత.

మంచి అచ్చు, దళసరి కాగితములు, గట్టి కాలికొబైండు, పై అట్టమీద బంగారపు అక్షరములు,
480 పేజీలు, వెల రు. 6-0-0. పోస్టుఖర్చు సహా రు. 6-8-0. విక్రయియ డిపా, మైలాపూరు, మద్రాసు.

బ్యాంకు ఆఫ్ హిందూస్తాన్ లిమిటెడ్.,

ఫిక్సెడ్ డిపాజిట్లు

ఈక్రింద నుదహరించిన పరతులమీద పుచ్చుకొనబడును

రు. 10,000 అంతకుపైన మొత్తములకు

సంవత్సరమునకు నూటికి నెల 1-కి రు. 5 చొప్పునను

2 వత్సరములకు నూటికి నెల 1-కి రు. 5½ చొప్పునను

అంతకు తక్కువ మొత్తములకు

సంవత్సరమునకు నూటికి నెల 1-కి రు. 4½ చొప్పునను

2 సంవత్సరములకు నూటికి నెల 1-కి 5 చొప్పునను

వడ్డీ యివ్వబడును.

వి ద్యా సా గ ర వ ం డ్యా,

మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు శైకెటరీపేర వ్రాయవలెను.

వాటిని చూచి

ఆపె గర్వించుచున్నది

ఆమెయొద్దగల ఇత్తడి, రాగిలాం
పులు, ఇతర అలంకారమైన వస్తువులు
పగైరాలను చూచి గర్వించుచున్నది.
అవి మిక్కిలి పరిశుద్ధముగాను, తళతళ
మని మెరయుచున్నది. ప్రతివారము
క్రమముగా పరిశుద్ధపరచుటయే. ఇంత

BRASSO

ప్రకాశముగా నుండుటకు ముఖ్యకారణము. మీ యింటికి
కూడ నేడే ఒక బ్రాస్సోను కొనుడు.

3

BECKITT AND SONS, LTD., HULL AND LONDON, ENG:

LTS. 26-1461 LEVER BROTHERS LIMITED, PORT SUNLIGHT, ENGLAND.

గమనించి చదివిన లాభము చేకూర్చునది యిదియే

అనేక సంవత్సరములు దేశాటనమొనర్చి వేలకొలది మహాశయ్యల సముఖమున విద్యావర్ధనమొనర్చి వారి మన్ననలకు బాహులైన వారెవరు ?

మీ భవిష్యత్తులోని మంచిచెడ్డలను మహాయోగములను తెలిసికొన గోరినచో ప్రశ్నలను వ్రాసి కవరులో జెట్టి యం టించి పీట్లు వేసి ప్రా. ఫెసరుగారికి బంపుదు. యోగాభివ్యస హనుదుపాసనాశక్తులచే మీకనరు చింపకయే వారు మీ ప్రశ్న లకు సరియైన ప్రత్యుత్తరములను వ్రాసి మీ కవరుతో మీ కే వి. పి. ద్వారా పంపివేయుదురు.

1 మొ... 5 ప్రశ్నలవరకు రు 1 4 0

1 మొ... 12..... వరకు రు 2 4 0

మతియు బాల్యమున దోషములు లేకుండుటకును ఉద్యోగములు లభించుటకును, స్థిరపడుటకును, చిక్కులు లేకుండుటకును, దీర్ఘవ్యాధులు నివారణయగుటకును, పరీక్షలయందు కృతార్థులగుటకును, సత్సంతానము గలుగుటకును, వ్యాజ్యములు వ్యాధిగ్రస్తయై గల్గుటకును, వ్యాపారము లభిస్తున్నది నందుటకును, భూత, ప్రేత, పితాద, బ్రహ్మరాక్షస, కాకినీ, ధాకినీలు మానవులయందును గృహములయందును బ్రవేశించి బాధించుచుండిన నవి తొలగిపోవుటకును, మహామంత్రితాస్త్రసంబంధ వీజాక్షరసంపుటి మహా యంత్రముల నొసగెదరు. ఏదోయొక యంత్రమును, తయారొనర్చి మీ గోత్రరామములకును, కార్య కారణములకును సంబంధింపకుండునట్లు పంపించువారివలె గా, మీ గోత్ర నామ వయస్సులను, దేవీకారకో యా కారణమును, వ్రాసి పంపుచు జపహోమ పూజాది ద్రవ్యములకు నిర్ణయించిన కట్టుములను సహా ముందుగా పంపినచెట్టనే మీకు గ్యారంటీగా ఫలితమిచ్చునట్లు తయారుజేసిపంపెదరు.

— క ట్టు ము లు —

సాధారణ రక్షకము ౧ కి రు 1. వ్యాపారాభివృద్ధికి యంత్రము ౧ కి రు 3 లు. గ్రహములకు మహామంత్రియం త్రము ౧ కి రు 5 లు. గృహములలోని గ్రహములకు అష్టదిగ్గంధన వీజాక్షరసంపుటి మహాయంత్రము ౧ కి రు 10 లు.

వీరి విద్యలను బరీక్షించి సంతసించి సదభిప్రాయముల నొసంగిన కొందఱు మహాశయ్యల కేర్దు:— శ్రీయుత యస్. జి. సింగోదయాజ్ దొరగారు. ఎం. ఏ. ఐ. సి. ఎస్., సబ్ కలెక్టర్., కవిరాజు, శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు, శతాన ధానులు, మోతే నారాయణరావు శ్రేష్ఠిగారు, విస్సన్న కేట, నందేపల్లి ఎన్టీబి జమీందార్లు, పి. వి. కృష్ణారావు పంతులు గారు, బి. ఏ., బి. ఎల్., స్వేపల్ డిప్యూటీ కలెక్టర్., దొడ్ల రామరెడ్డిగారు. భూస్వామి, నిధిపతి, దుర్గేశ్వరి చిదంబరావు పంతులుగారు, జిల్లాకోర్టు మునసబు, యం. సుందరం అయ్యరుగారు, డిప్యూటీ కలెక్టరు, అష్టకాల కృష్ణయ్యగారు, బి. ఏ., డిప్యూటీ కలెక్టరు, గో. కనకరాజు పంతులుగారు, రిటైర్డ్ టెల్లు ట్రాన్స్మిటర్ యం. ఎం. ఎల్. కె. ఎం. లు, చింతా సోమి రెడ్డిగారు, భూస్వామి, మల్లుంటు.

అడ్రసు:—మాంత్రికచక్రవర్తి, ప్రొఫెసర్ అంజన్, ఎం. ఇ., క్లయర్ వాయిలట్, డివైన్ అండ్ అక్కల్మిస్.

గ వ ర్న రు వే ట, బె జ వా డ.

సమర్థ బంగారు ఆభరణములు శ్రేష్ఠ మైన రత్నము. మంచినమ్మికను గలిగిం చును. తేనిచో పూర్తి సొమ్ము వాపి కివ్వబడును. కేటలాగు ఉచితము.

బొంబాయి జ్యాయలరీ మార్బు, 94 నై నాబజారురోడ్డు, సాపుకారుకేట, మదరాసు.

ప్రకటన

కృష్ణాజిల్లాలో 1930-31 సంవత్సరములో చేయవలసిన రోడ్డు సంరక్షణ పనులకు టెండర్లు చిలకలపూడి డిస్ట్రక్టు బోర్డు యింజనీయరుగారి ఆఫీసులో 1929 సం॥ డిసెంబరునెల 2 న తేదీ సోమ వారము సాయంత్రము 4 గంటలవరకు తీసుకొన బడునని యిందుమూలముగా తెలియపర్చడమైనది. తగు వివరములను తెలుసుకొనగోరువారు యీ ఆఫీసుకుగాని జిల్లాలో వారి యే అసిస్టాంటు యింజనీయరు లేక రేంజి ఆఫీసరు ఆఫీసుకుగాని వ్రాసు కొనినయెడల టెండరు దాఖలు చేయవలసిన వివర ములు తెల్పు టెండరు నోటీసును బడయగలరు.

(లోకలుఫండు డిస్పీన్సు) (Sd) జె. రంగారావు, యింజనీయరు వారి ఆఫీసు, కృష్ణాజిల్లా చిలకలపూడి, 27-10-29

వైస్ రోన్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

ప్రధాన కార్యాలయము - సతారా

13 వత్సరములో హిందూదేశపు కంపెనీలలో కెల్ల ఉన్నత స్థాన మాక్రమించినది. ఎక్కువ బోనస్ యివ్వగలిగినది.

1000 కి సం॥ నకు రు 22/8 చొ॥ హాల్ లైఫ్ పాలసీల బోనస్, మీద యివ్వబడినది. చురుకుగా పని చేయగల అనుభవనీయులైన వారులకు మంచి లాభము కలదు. గ్యారంటీగా పని చేయువారులకు మంచి సదుపాయము కలదు,

వివరములకు:—

మేనేజింగ్ డైరెక్టరునకు వ్రాయుడు.

నీతో నేను ముఖాముఖిని కలుసు

కొని నట్లయితే

మీకు ఈస్ట్ వైట్ ఎంత

అవసరమో రూఢి

పర్చగలను.

బాధ నుడమించుటకు ఆరోగ్యమును పొందుటకు, సులభపద్ధతే ఒకటి కలదు. మీరు నేజీ కొద్దిని మిషములలో లేక కొద్ది సేపట్లో, మీవ్యాధి ననుసరించి లాభమును పొందెదరు. బాధ పూర్తిగా నివారింపి, ఉత్సాహము గలిగించును.

నోవ్వులతోలగును. అలసటను పోగొట్టును. వెంటనే గుణము చున్ను. రక్తవృద్ధిని గలిగించును. నరములు బలమును పొందును.

ఈస్ట్ వైట్ శమనము గలిగించును

లెంకోషి, నోరీయా	5	నిమిషములలో
అపీర్తి	5, 10	"
మిశ్రు, బద్ధకముగానుండుట	10, 15	"
ఉదరవ్యాధులు	10, 15	"
జలుబు, తొమ్మిదవదితము	24 గంటలు	
ఇన్ఫ్లుయెంజా, మలబద్ధకం	36 గంటలు	

స్టోరులందును వర్తకులందరివద్దను దొరకును.

ర	20	బిళ్లలు	రు	1/-
లు	50	బిళ్లలు	రు	2/4-
ర	100	బిళ్లలు	రు	4/-

భారీ ఏజెంట్లు:—

మార్బిన్ అండ్ హారిస్ లిమిటెడ్, 8, వాటర్ లూ వీధి, కలకత్తా.

హెచ్చరిక:— అదేమాదిరి యిది ఆసేత యారై మందులు కొని మోసపోయి నిరాశ జెందకండి. మాచేరు దస్సుతుగలిగిన గ్యారంటీ సీలును పరిశీలింపును. (క్రిందను కనుపరచినది).

మారహస్యం

ఇన్వింగ్స్ ఈస్ట్-శాస్త్ర రీత్యా తయారైనది. (సెచ్చారో మిసెటిన్, సర్విసై) విటామిన్లు అందులో (విటామిన్ బి) తదితర విలువైన దినుసుల కలయిక.

40,000 యోగ్యత

పత్రములు

నరముల బలహీనతచేతను నాడీ వ్యాధి మలబద్ధకము, నిద్ర లేమి వల్ల బాధపడితిని ఈస్ట్ వైట్ సేవించగా ఆద్యుతమైన గుణ మిచ్చినది.

Yeast-Vite

ALL GENUINE YEAST-VITE SOLD IN INDIA BEARS THIS SEAL & MARK. BEWARE OF IMITATIONS.

అ పూ ర్య మైన ర క ము

సీమకమలములకు, మణులకు

న్యాయ మైన ధ ర ల చొప్పున

ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు, లేక ఖుద్దన-మీ? దయచేయుడు.

పురుషోత్తంధాను, హరిలాల్ & సన్

తంజివిలాసము "హిపల్"

ఫోను నెం 8477

పార్కు-ఛాను, మద్రాసు.

ఒక ఆదర్శనీయమైన

సహకారపద్ధతి

గొవర్తకము, వ్యాపారము, వివాహము, విద్యార్థి

యెట్టేటు మున్నగువాని నిమిత్తము

వడ్డీలేకుండా ఋణములు

రు. 5,000 వరకు.

ఎప్పుడైనను దరఖాస్తు

చేయవచ్చును

ప్రవేశమును రూ 1/- మాత్రమే

ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లింగ్లి ఖలోనే వ్రాయవలెను.

అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఫారముకొరకును, తదితర వివరముల కొరకును అ. 0-4-0 తపాల బిళ్లలను పంపవలెను.

Messrs A. P. VINE & Co.,

Managing Agents,

Perorepore Cantt

(Punjab.)

తంజివిలాసము:—

మొనర్చు ఏ.పి. వైన్ అందు కో

గ్లోజ్

మేనేజింగ్ ఏజెంట్సు

ఛెఫ్ నెం. 222.

ఫిరోజ్ పూర్, పంజాబ్.

ఉచితచికిత్స

కుష్మమునకు

ప్రత్యేక ఆహారనియమముపైన

అన్నిరకముల పుండ్లు శస్త్రచికిత్స లేక చికిత్స చేయబడును.

వృథాగా పైకము సెలవుచేయవద్దు

మొదట పరిశీలింపుడు. పిమ్మట కొనుడు

50,000 ఇనాం

ల్యూకొడర్మాకు తెల్లకుష్మకు

శాంపిలు పొట్లములు పంపబడును

ల్యూకొడర్మా లేక తెల్లకుష్మమునకు అమోఘమైన నివారణి యగు పండిట్ కృపారామి 50000 శాంపిల్ పొట్లములు ఇనాముగా పంచిపెట్టుటకై యేర్పాటు చేయబడినది. వ్యాధి కుదుర్చు పీలుగలదని రుజువుపరచుటకై ఈ ప్రకారము చేయబడినది. ఒక అంగుళము స్థలమునందు శాంపిల్ ప్యాకెట్టు అద్భుతమైన గుణమును గలిగించును. తక్షణమే వ్రాయవలెను. పి. పి. పి. చార్జి నిమిత్తమై 0-6-0 చెల్లించవలెను.

PANDIT KRIPARAM

8, Nandibagan Lane, P. O. Salkhia,

Dist. HOWRAH.

స్టాక్స్ ఆంటి మలేరియల్

వెండి జ్వరమాత్రలు

జ్వరములకు నొప్పుల కుపయోగించును. పెద్దదయిన జ్వరగడ్డలను తగ్గించును. 40 మాత్రల సీసా 1-కి రు 1-0-0

స్టాక్స్ క్షయదగ్గు నివారిణి

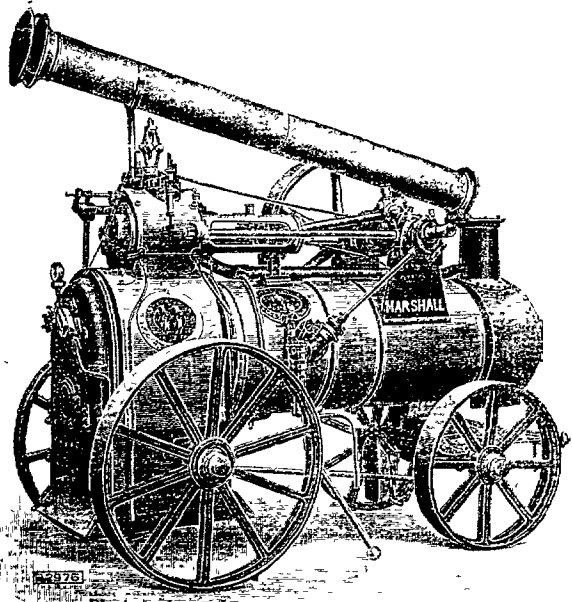
వెంటనే నివారింప గలదు. సీసా 1-కి రు 1-0-0

స్టాక్స్ కక్కు-వా దగ్గు నివారిణి

40 మాత్రల సీసా ఉపయోగము. సీసా 1-కి రు 1-0-0

G. S. STEERS,

21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

“మార్షల్”

“యన్” తరగతి పోర్ట్ బుల్ స్టీమ్ ఇంజను

నవీన పద్ధతులమీద తయారై,

దృఢమగునుండుటకు, చిరకాలము మన్నుటకు

వీలగునట్లు విశేషాంశములన్నిటిని పొందియున్నది

ఈ ఇంజన్లు రైసుమిల్లులకు, పిండి విసురుడు యంత్రములకు, రాళ్లు తయారొనర్చు యంత్రములకు గానుగ యంత్రములకు తారుపోసి గట్టియొనర్చు యంత్రములకు సెంట్రీఫుగల్ లేక యితర పంపులకు, కొయ్యపనియొనర్చు యంత్రములు, ప్రత్తియంత్రములు, యిండ్ల కట్టడ మునకు తదితరములైన పనులకు తగుమైనవి.

M 27 ధరల జాబితాకు వ్రాయుడు

మార్షల్ సన్స్ అండు కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్.

ఇంజనీర్లు :—

9. సెకండ్ లైను బీచ్, మద్రాసు.

బ్రాంచి — బెజవాడ.

హనుమాన్ సము

లోక ప్రసిద్ధమైనది. దీనికి సమానమైనది లేదు. చర్మవ్యాధులకు సంజీవివం తిది. ఎచ్చటను దొరుకును.

యన్. రంగనాథం శెట్టి అండ్ బ్రదర్స్ నెం 12, బందరు వీధి, మద్రాసు.

దేవీభాగవతము

పండిత దాసు శ్రీరామకవిచే ఆంధ్రమున వ్రాయబడినది.

12 స్కంధములు, 12000 పద్యములు 800 పుటలు వెలరు. 5

వి. పి. ఖర్చులు 0-12-0. 4 ప్రతులకు ఒక ప్రతి ఉచితము.

VADE MECUM వేడి మెకం

ఇంగ్లీషుభాష నేర్చుకొనుటకు ఉపయుక్తమగు గ్రంథము వెలరు 0-8-0

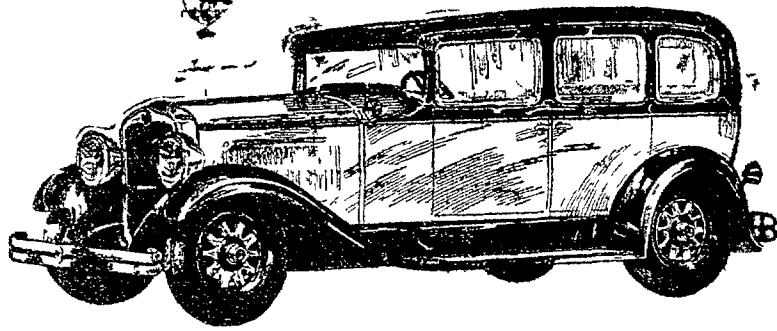
వైరెండు గ్రంథములకును అందమైన అచ్చుపనులకు, బైండు, రబ్బరుష్టాంపులు, సీల్స్,

122

ఎన్ గ్రేవింగు పనులకు ఈవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

67

వాణీప్రెస్, బెజవాడ

ట్యూన్ ఇగ్నిషన్ వుండుటవల్ల లాభమేమి?

వ్యూహాలుగా ప్రతి సిలండరునకు ఒక్కొక్క బిరడా యుండుటకు బదులు న్యూ నాష్ ట్యూన్ ఇగ్నిషన్ మోటారు సెండు సిలండరునకు వెలుగునిచ్చు రెండు గొప్ప గాలి బిరడాలు గలవు.

రెండు ఒకేసారి మండును. పొగ ఆవిరి మామూలు వోట కాకుండా మరి యింకొకచోటకూడ వెలుగును అందు వలన ఇంజను త్వరిత వేడియై, ఎక్కువ శక్తిని బహుత్వమున అక్సిల్ రైజ్ గల్గి, మిక్కిలి వేగముగా పోవును అది కా కుండా మొదటినుంచి చివరవరకు ఒకేవిధముగా మండుచుండును సదగుణ్యముగా నాష్ కారు దుడుకునము లేకుండా సశబ్దముగా పోవును

ట్యూన్ ఇగ్నిషన్ యుండుటవల్ల ఫ్యూయల్ హెచ్చుగా పారుపోకుండా చక్కగా మండును.

ఒకటి ఎడలు డబుల్ ఇగ్నిషన్ వల్ల ఒత్తిడి ఎక్కువై మామూలుకంటె 22% ఎక్కువ హార్స్ పవరు గలిగి, గంటకు 2 మైళ్లు చొప్పునను, గాలన్ నకు 2 మైళ్లు చొప్పున అధికముగా పోవును.

THE NEW NASH "400"

మా తరపున సబ్ ఏజెంట్లు కొలదిజిల్లాలో మాత్రం గలరు.

వివరములు యీ దిగువవారివద్ద తెలుసుకోవగును

మద్రాసు రాజధానికి సోర్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు —

రెంగుూరు, మైసూరు, హైదరాబాద్ సబ్ ఏజెంట్లు —

బొంబాయి రాజధానికి డిస్ట్రిబ్యూటర్లు —

మోటారు రికండిమనిస్ట్ నేషన్,

181, హంటుకోడ్డు, మద్రాసు.

మెన్ ర్స్ యం. హనుమంతప్ప టండ్ కంపెనీ,

20, సాత్ పేకడ్, రెంగుూరు

మెన్ ర్స్. ఏమిలా ఆటోమొబైల్ అండు కో,

క్యూకోడ్డు, బొంబాయి 2

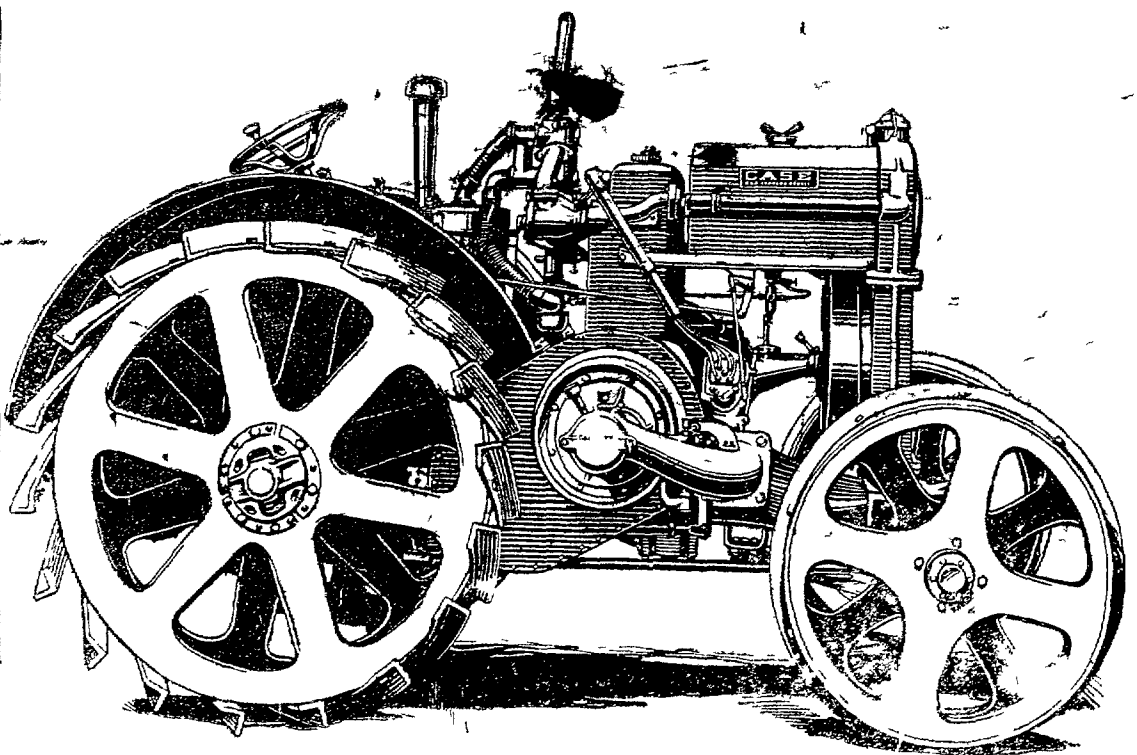
కేస్
కోర్స్ ఆన్
ట్రాక్ ట్రాక్

భూమిలకు చాల
యువయు కమై

ట్రాక్ ట్రాక్ వయోగిం
చిన ఎక్కువ లోతుగాను
త్వరిత గాను చక్క
గాను భూమిని దున్ను కోన
వచ్చును

కేస్ ట్రాక్ నువయో
గంబీన ఎట్టి గట్టి నేల లందై
నను సులభముగా దున్ను
వీలగును

మంచి గిలక నొకడ ని
నా పయో గించిన విధ
నుల తువయోగించును.

పూర్తి వివరములు, ధరలు గోరువారలకు చిత్ర లిఖిత మైన
కేటలాగులను పంపనిండు.

మా స్నీ ఆండు కో లి మి టే డ్

ఇంజనీర్స్

పోస్టుభాక్సు నెం. 60, మద్రాసు.

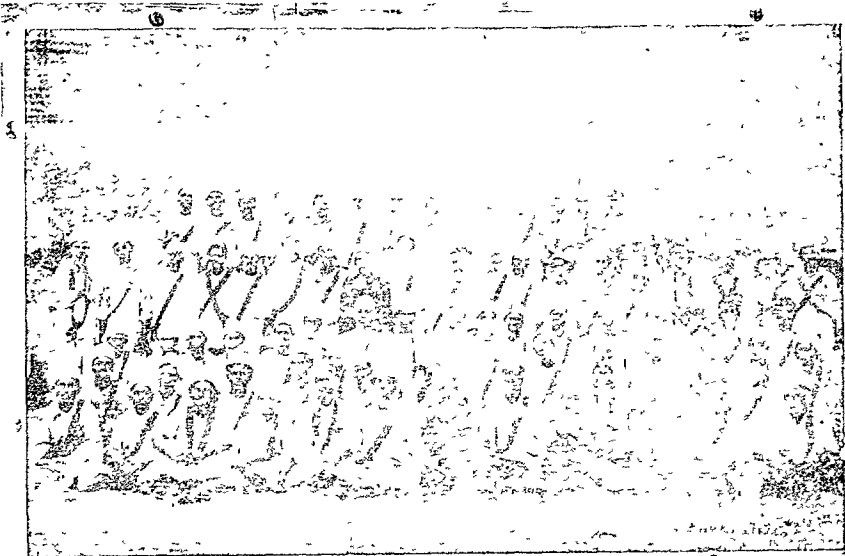
ఏజెన్సీలు:—బెబివాడ, కాకినాడ.

ఆంధ్రపత్రిక

శనివారవారము

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ నవంబరు నెల 9-వ తేది

ఆదిమండ్రిలో సభాభ్యర్థులగు పి. ఆదినారాయణగారు బి.ఎ., ఉపన్యసించుట.

బెజవాడ ఆంధ్రసభాభ్యర్థులను పాల్గొనిన వాలంటీరు దళము (పి. ఎ. ఎ)

6-వ ఆంధ్ర దేశ ఆదిమాంధ్ర మహాజనసభ

బెజవాడలో 6 వ తేదీన 2 రిగను

డా॥ వైద్యభూషణ మంగళగిరి చెంచుదాసుగారి ఆహ్వానసంఘాభ్యర్థితోపన్యాసము:— సోదరి సోదరులారా!

నాకంటె యుక్తములను, దేశభక్తులను భాషాకోవిదులను సాంఘిక సేవాధురంధరులను, రాజకీయవిషయ విమర్శనాత్మకులను నన్నీయహ్వన సంఘాభ్యర్థునిగా నొనర్చినందుకెంతయు సిగ్గురీ ననుచుంటిని. ఇహ్యది నాయందలి ప్రేమాద్రేకుచే నొనర్చిరిగాని నా శక్తిసామర్థ్యము లానిగాదని తలంచుచున్నాను. కాని మిత్రులుజ్ఞు నుల్లంఘించునేరక నీ యాహ్వాన సంఘాభ్యర్థిపదవిని స్వీకరించితిని. (తార్క ద్వయం)

వ్యయప్రయాసలక్ష్యో కడుదూర ప్రదేశములనుండి నాయందు దూరం పరిపూర్ణ మానసులై యాసభకు విచ్చేసినందుకు ఆహ్వాన పత్రమున కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములు సమర్పించుచున్నాను. “ప్రమాదోద్ధిచుతాపి” యుండ కింజ్ఞాఽద్యధ్యయ్య మున్నెన డిటి మహాత్మ తస్మాన్ము కేగని నావంటి వాడొనర్చిన ఆహ్వాన సత్కారములందు లోపము లసంఖ్యాకములుగా నుండవోవు. వానినన్నిటిని గుణగ్రహణ పాఠాలుల మీర కార్యదీక్షయే ప్రధానమని ఎంచి మన్నింతురుగాక. ఈ సభానిర్వహణమునకు తన గౌరవహానుమజ్జేసి, భూలోక స్వర్గ భవనములనందను దుర్గావిలాస-కళామందిరముల రెంటిని సమావేశముల కొనంగిం యవసర దానకర్తృదనంబరగు శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికిని, అద్దానికి దోహదంబునర్చిన మురారీశ్రీ కల్లూరి పాపయ్యగారికిని, తదితర ఆహ్వానసంఘ సహాయకులకు మనఃపూర్వక వందనము లాచరించుచున్నాను. మనమందర మీ విజయనాడయందు సమావేశమై మన యాదిమాంధ్ర సంఘావసర విషయములను గూర్చి చర్చించ వలసియున్నది.

ఆదిమాంధ్రుల దుస్థితి—సంస్కరణ

భగవత్సృష్టిలోని మానవసంఘమునందు, ఆదిమాంధ్రులన బడువారు, విద్యావిహీనులై నిర్గుణులై సమయోచిత కపటపూర్వ హాసాన్యులై, మన ‘సాంఘిక’ రాజకీయాది విషయములందును పరాధీనులైయుండుచుచేత నితర జాతీయులు నిర్దయులై కడిపీ నకుగ జూచుచుండిరి. ఇంతయు నాదిమాంధ్ర మహాత్మ్యమును కనుగొనజాలకయేయని నాయాశయము. అట్లైన ఆదిమ 4 ఆంధ్ర—ఆదిమాంధ్ర యువశబ్దము. అనగా ప్రప్రథమమందలి యాంధ్ర—నిరుక్షము. “ఆంధ్రరతీతి ఆంధ్ర” యనువ్యుత్పత్తి ననుసరించి అని విశేషపడుచుండగా వీరు పీనమగ మనలను శోచనీయము. పూర్వము మనసంఘమునందు నున్నవందమి పురాణేతిహాసముల రచించి నీయులుదృఢించి, భగవద్భక్తులై

సత్యసంధులై, వైష్ణవోపేతులై, మహాత్మా ర్యమలానర్చి మన సంఘమునకు వన్నె దెచ్చిరి. అట్టి మహాత్ముల సంతతిలోని వారము మనల నిష్కడవ్యసంఘములవారు కడునీచముగ చూచుచు, త్పిణీకరించుచు, తమచేత మెలంగనీయక, విద్యాబుధులగరవక, గ్రామంతురముల వాసము జేయింపుచు, సోదరభావమును వీడి “ఆత్మవత్సర్వభూతాని” యను నిగమాక్తిని మరచియగజలమనియు, నిరంతర నిగమాధ్యయన తత్పరులమనియు, జెప్పుకొని విట్టవీగుచున్న కొందరు పూర్వాచారపరాయణులై మనలనిట్టి గుస్థితి కెర జేసిరనుట కింయంతయు సంతోషము లేదు. ఇట్టి కుతంత్రకోవిదుల చైతన్యములను బయలుపర్చుటకు, చిరకాలమునుండి విద్యాగంధములేక గాఢనిద్రావస్థనుండి కళావిహీనులై నాగరికతాభూషణులై అంటరానితనము నాపాదించుకొని యున్న మనకులమునందు “గులకరాలనుండి మాణిక్యములు” బయల్పడవలయును. సులకరాలనుండి మాణిక్యములు” బయల్పడవలయును. మతోద్ధారకులును, సంస్కృతాంధ్రాంధ్రభాషాకోవిదులు బద్ధించి మనకు సుప్రభోధము చేయుచుండ వారివేదవాక్కులను లక్ష్యపెట్టక, అన్యముల బానిసత్వ మను పెనుభూతముచే నాని హింపబడి దావైతీయక, దిక్పదర్శనములేని యొడకైడి ఘోరవిపదంబుధియందు ప్రాణాపాయములై యుంటిమి. మనమిట్టి దుస్థితినుండి తొలగవలెననిన ప్రతిగ్రామన సంఘము ఆదిమాంధ్రసంఘములు స్థాపించి ప్రతిసభ్యునిచే సంఘసమయముల క్రమముగ నిర్వర్తింపజేయుచు, మధ్యపాననిషేధము, పశుమాంసాది భక్షణము మానివేయుట, బాలబాలికలను ధర్మవిద్యాసంస్థలకింపి విద్య గలపించుట, మన్నన సంఘాభ్యుదయమార్గముల నేను అక యాచరించుచు, మండల సంఘమువారిచే నేర్పరచబడు ప్రచారముల బోధలను మనవారెల్లరు శ్రద్ధాభక్తితో వినుచు సంఘాభివృద్ధికై తనకృషి యొనర్చుకలయును.

అస్పృశ్యత

రైవద్యప్రేయము మానవులందరు సమానులనుట నిర్వివాదాశయము. లేక సృష్ట్యాత్మీయం “అస్పృశ్య” లను మఱియొక జాతిని నిర్మించెనా యనుకొనిన భగవంతునియందు నిందారోపణము చేయులసి వచ్చును. కావున సాటిమానవులే యిట్టి భేదభావములను గల్పించి యాచరించు చుండిరి. దేశసేవాధురీణులను, వేదవేదాంగవిద్యావికారదులను నను పండిత మదనమోహన మాళవ్యా మహనీయుడు వీరల పాటికి కల్పసృష్టములై మన సంఘమువారికి, పూర్వజ్ఞేత్రము లనంబడు కాశీ మన్నన పవిత్రస్థానములందు, జాతి మతభేదముల పాటింపక, అపార కల్పితమతగ్రంథముల ఖండించుచు అపరరామానుజుని రీతి “జీవన్మోక్షానారాయణ”యను తిరుమంత్రము ముద్రణించి మనకు కృతార్థుల జేయు దీక్షాబద్ధకంకణు లైరి. ఇట్టిమహాశీయులకు మన మెల్లరము కృతజ్ఞులము. ఇట్టి భగవత్ స్వరూపులు మన పురోభివృద్ధికి నిష్కల్మషమృతమములతో నిరంతరము కృషి సల్పచుండ, వీరి వాదములను చెర్చులను విమర్శించుచు సర్వసంగపరిత్యాగులమనియు, భగవద్భక్తులమనియు, కవిపుంగవులమనియు సర్వజనుల మోక్షయత్నుల జేతుమనియు నూరూరం జెప్పుకొనుచు, సువన్యసింపుచు జోజంగములవలె పాట్లపోసికొను స్వార్థపరాయణులు కొందరు నేటికిని నిదర్శకత్వములేక, మనల స్పృ

శంపనూడదను నికృష్టపదభూయిష్టములతో “అస్పృశ్యత”ము మ్మగు గ్రంథములరచించి, మాన సంఘాభివృద్ధికిని, దేశకల్యాణమునకు తీరనినష్టము కలుగ జేయుచుండిరి. ఆదిమాంధ్రేతరులారా! ఇట్టి మాయమారీచ గుంత్రవాక్కుల గల్పనదవాలముల నమ్మి మోసపోయి మమ్ముల ప్రేమింపక, నీచులుగా జూడక, దేశ హితైకాభిలాషులై మా భావిభాగ్యోన్నతిని గుర్రెఱిగి సర్వవిధముల మాసంఘాభివృద్ధికి తోడ్పడి మమ్ము గాపాడుచుందురుగాక! సోదరులారా! ఇకనైనను మేల్కొనిండు సుహృదులు బోధనామృతము గ్రోలి స్వప్రయాన్నముచే నభివృద్ధికొంది ధన్యులమనుచుముగాక! “అంటరానినాగ్రు ముట్టరాదూళ్ళను ప్రవేశ పెట్టరాద” (కరతాళ ద్వయం) యని మోక్షని నమ్మి సర్వసోదర సమానత్వముమానీ, అస్పృశ్యతా పాపశిక్షామను అరించి దాని నన్యము గానపై ప్రయోగించుటచే, ఎనవరు కొండరు అపార్థినుండి తప్పించుకొనలేక హిందూమతముందు విశ్వాసహీనులై, క్రైస్తవ మహాగృహీయ ముములందు జేరు పెంతయు శోచనీయము. నేటిదేశ కాలపరిస్థితుల ననుసరించి మహాత్ముడు మాళవ్యుడు మమ్ముల ప్రముఖులు అస్పృశ్యతావోమ నివారణ చేయుచు, అన్ని సంఘములతోపాటు విద్యా ప్రదేశావళము లిచ్చుచు, రాజకీయ, ఆర్థిక, శిక్షణములందు మన పురోభివృద్ధికై నిమ్ము జాత్యుద్ధరగా నిమ్ము జాత్యుద్ధరగా యని నాగ్రుచ్చుచున్న వారి సబోధల నాలకించి నికనైనను సుతాంతరాయగాక కీర్తికొనినట్లై హిందూమతాభిలాషులై భారతమాతయొక్క నిజమను పుత్రరత్నము లనిపించు కొందురుగాక!

అహింసా-మద్యపానము

“అహింసా పరమోధర్మ” అను వారోక్తిని మరచి మనవారు చేపిహింసచేయుట చాల సంతాపకరము. భగవానుడు మనుష్యాచార నిమిత్తమై, శాంతియుతమగు కందముల ఫలది కాకాహారము సృజించియుండ వానినిత్యోచించి జీవిహింసచేయుచు, అసహ్యకరమైన, అపవిత్రకరమైన, రాక్షసాచారమును వంశాచారమును భుజించుచున్నారు. జీవిహింసయను ఘోరపిశాచమును దొలగింప భగవంతురమాత్రియగు బద్ధభగవానుడుదయించి సర్వోధామృతము నొంగి కింతరించెను. ప్రస్తుతము మన దేశోద్ధారకలనుగూడ తద్విషయమును పూర్తిగా వాచరణలోనుంచి నిరంతరము పాటుపడుచు, శాస్త్రాచారముండి తొలగింప యత్నించుచున్నాడు మహానాయకులు కొందరు మద్రాసు శాసనసభయందు రద్దపాన నిషేధకట్టు పములలోనికి దెచ్చి, దానిని నిర్మూలించుటకు ప్రయత్నించుచుండిరి. ఇంతకంటె నొక్కమారుగ పశుసంహారము, మన్యువాంశాలకులై నెక్కులు రద్దుచేయుట శ్రేయోదాయకముగ నుండును. కాన నట్లానర్ప శ్రీ దొరతనమువారిని ప్రార్థించుచున్నాను. మానవునివలె నాహార నిద్రాభయమైదునాగుల వంతు సమానత్వమును గలిగియు చునకింతకంటెయు నపాయముగ కలగజేయక సర్వకాలస్వస్థాస్థలయందు యె సహాయమునన్ని మానవశ్రేయస్సు నభిలషించు పశువులనున్నగు చకల శిశువలె హింసించుట న్యాయము కాదని నిరచుపూర్వకముగా జెప్పుచున్నాను. మనకు ప్రయోజనకరమైన నీది—యక్షులైన జంతువుల హింసించుటచేతనే మనల నితర గౌరవీయులు గ్రామంతురములు

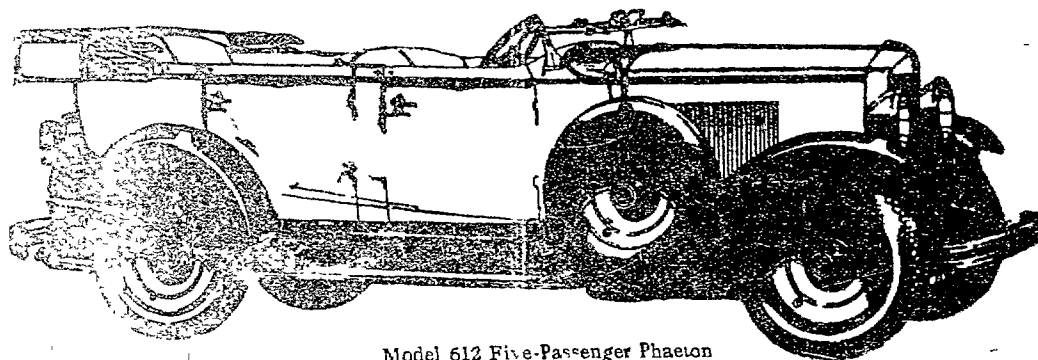

భీమా వ్యాపారములో నుండు వ్యవస్థాపకములగు పౌరకర్మములను, మిక్కిలి చతురతతో మీ కొనసాగి
యూనిక్ భీమా కంపెనీ (కలకత్తా)లో
మీ ప్రాణములను భీమా చేసుకొనుడు.
రూ 1000-కి రూ 50 లాభము పంచబడెను.

ముందు మదింపునందు, ఎక్కువ సూచనలు పొడచూపుచుండెను
నివారములకు సూపర్వైజరు, బ్రాంచి, బెజవాడ, లేక ఆర్డర్లజరు, వాడ్రేపుబ్రదర్సు, పితాపురం.

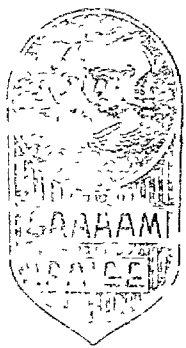
మీ స్త్రీసంతానపు హక్కులనెట్లు కాపాడెదరు?

సమిష్టికుటుంబములో మీ కుమార్తెలకు
ఒక యశశ్రమైనను దానముచేయుటకు వీలులేదు
కాని మీ వృద్ధాప్యమునందు మీకు సేవజేయునది మీ కుమార్తెలే!
వారి ఋణము మీరెట్లు తీర్చుకొనగలరు?
బందరు ఆంధ్ర యిన్నూరెన్ను కంపెనీలో భీమాచేసి
ఆపట్టాను వారికి దాఖలుపరచండి
దానివలన వారికి భరణమేర్పడగలదు.
వివరములకు కార్యదర్శిపేర వ్రాయండి.

Model 612 Five-Passenger Phaeton

నూ త న 612
న్యాయమైన ధర
గొప్ప శ్రేష్టత గలది

గ్రహం-పేజ్ కారులలో వివిధరకముల
వాడీలు రోడ్లలో, కాట్రోలెటో, హాట్,
ఫోర్ట్ ఫీబిక్, 5, 6 చాసింగులవిద కట్ట
బడెను. ధరలు కేరెయి. 612 మాదిరికి తప్ప
మిగతా వాటికి 4 స్పీడ్స్ అమర్చబడినవి.

మీ కొత్త కారు సిద్ధము.

నూతన గ్రహం-పేజ్ మాడెలు 612 ప్రపంచమునందంత
టను ఎక్కువ ఉత్సాహముతో ఆంగీకరించబడుచున్నది. ప్రతి
చోటను ఈ మాటలకారు అసాధారణమైన నిలువను గలిగి
యున్నట్లు అనుకూలమైనవార్తలు వచ్చుచున్నవి.

అనేకకారులు ధరయందు నూతన మాడెలు 612 తో
పోటీ చేయుచున్నది, అయితే కొన్ని కారులు వీటికంటెను
పెచ్చుధర గలిగియున్నను అదేతరగతికి చేరనదిగానే యున్న
ది. 612 మాడెలును జాగ్రత్తగా పరిశీలింపుడు, గ్రహం-పేజ్
మాడెలులందు సహజముగా కారునందంతటను ప్రత్యేకవైజాను,
ప్రత్యేకదృఢత్వమును, ప్రత్యేకశ్రేష్టతను మీరు కనుగొనగలరు.

Joseph B. Graham
Robert C. Graham
Ray A. Graham

మద్రాసు రాజధానికి, హైదరాబాదు, (డక్కన్) మైసూరు సంస్థానములకు :
హోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:—ప్రొడన్ బర్గ్ అండు కంపెనీ, 2/11, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.
బ్రాంచిలు:—బెంగళూరు, ఉదకమండలం, సికింద్రాబాదు.
ట్రావెలింగ్ ప్రతినిధులు:—ఉత్తరజిల్లాలకు:—సి. అబ్బాయి నాయుడు, హోల్ మకాం, విశాఖపట్టణం.
దక్షిణజిల్లాలకు:—టి. ఎన్. వెంకట్రామయ్యర్, హోల్ మకాం, తిరుచినాపల్లి.
పశ్చిమజిల్లాలకు:—కాప్టన్, ఏ. డన్నింగ్, హోల్ మకాం, త్రినామిడం.
సబ్ డిలర్లు అన్ని జిల్లాలలోను గలరు.

1736

GRAHAM-PAIGE

విశాఖపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

దయానందసరస్వతి నిర్యాణదినము

ఈ నగరమునది ఆర్యసమాజమువారు స్వామి దయానంద
సరస్వతిగారి నిర్యాణ దినోత్సవమును జరిపిరి. ఉదయము ఉదయ
క్రిందములును, మధ్యాహ్నము నగరోత్సవమును సాగించి సా
యంకాలము హిందూపరమ పండిరమున శ్రీయుత భూపతిరాజు
వెంకటపతిరాజుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద జరిపిరి. ప్రార్థనాంత
రము సమాజ కార్యదర్శి దయానందుని జీవితమును ముప్పటిందిరి.
పిమ్మట శ్రీ మార్గాల సత్యనారాయణగారు స్వామిలవారి
జీవిత ఘట్టములనుండి ప్రధాన విషయములను గట్టిగా చెప్పిరి.
శ్రీ అదితాదే సోమనాథరావుగారి పద్యములు చదువబడెను.
అధ్యక్షుల అంత్యోపన్యాసమైన పిమ్మట శ్రీదినుమర్తి రామ
స్వామిగారు సమాజముపట్టుమన వందనము లిచ్చించిరి.

దీపావళి ప్రమాదము

మరుపాము మార్కెట్టునందు దీపావళి సామానుల నిలువ
చేసిన యొక కొట్టుపైన తాళములు కేయబడియుండగానే ప్రమా
దవశమున అందరి మందుగుండు సామానునకు నిప్పంటుకొని
తగులబడినది.

గంగావతరణము

శ్రీరంగూరు ఆంధ్రజాతీయ నాటకసభవారిచే కొహినూరు
సినిమాహాలులో గంగావతరణ మనునాటకము జయప్రథముగ
ప్రదర్శింపబడినది. ఈ సభవారు పురుషులు పురుషపాత్రలను
స్త్రీలు స్త్రీపాత్రలను ధరించి ప్రస్తుత మాంధ్రనాటకరంగమున
సంచలనము కలిగించుచున్న యొక ప్రధానసమస్యను మార్గదర్శ
కులై తీర్చిరి. సినిమా ప్రదర్శనముల ననుసరించి ఈ సమాజము
వారు భావప్రకటనమునకును ఫేలనాకాశలమునకును ప్రాధాన్య
మిచ్చుట శ్రేష్టముగనున్నది. ఇందు కేంద్రపాత్రను ధరించిన
శ్రీయుత దొమ్మేటి నారాయణగారి నటనాకాశలము గమ
నింపదగినది. కాలమాట వివరపాసమున ఉన్నట్లుండగు కేంద్రుని
రంగస్థలమున గాంచుచున్న వీరి అభివ్యక్తి మరుసటి పేక్షకు
బుండురు. ఆంధ్రనాటకరంగమునందలి నేటి సుప్రసిద్ధ నటుల
తో వీరు పోల్చదగుదురు. గంగాపాత్రను ధరించిన మిన్. సి.
హెచ్. రాజరత్నముగా రీసభ కొక ఆలంకారము. ఈమె
గంభీరభావప్రకటనము, ప్రశాంతదృష్టి, కరుణ మృదువోసము,
పవిత్రముగ గంగాపాత్రమన కెంతయు తిగియున్నది. పార్వతీ
పాత్రనుధరించిన మిన్. సి. హెచ్. రాజమణిగారు పార్వతీకుండ
వలసిన గంభీరస్వభావమును ప్రకటింప లేకపోయిరి. నారదపాత్ర
ధారియు జి. సుబ్బారావుగారు తమ ఫేలనా నైపుణ్యమువలన
నాటకమునకు వన్నె తెచ్చిరి. వీరు నారదపాత్ర ధరించుచున్న
రుద్రాక్షమాలతోడను రుద్రాక్ష కర్ణకుండలములతోడను ఆలంక
రించుకొనుట యొకలోపము. విష్ణుభక్తుడగు నారదుడు తులసిమా
లాధారుడగుట ఉత్తమము. మిన్ అంజనీబాయిగారి నృత్యము
మిక్కిలి ప్రశంసనీయుము. ఈమెమాచిన నాట్యకాశలము ప్రత్యే
క గ్రహమార్గము. సాగరునిపాత్రను యయాళి గృహిణివేషమును
ధరించిన జి. వీరవెంకయ్యగారును, హాస్యపాత్రను ధరించిన
పి. ఏ. స్వామిగారును పేక్షకరంగమున కడుపుబ్బ నవ్వుపుట్టిం
పగలిగిరి. ఇతరపాత్రలును చక్కగ నిర్వహింపబడెను. నాటక
కర్త పెక్కుతావుల సత్విన లోపములవైతము కన్నడనీయక
నాటకమును ఈసభవారు ప్రదర్శించుట యొక విశేషము. నా
ట్యకళాప్రోత్సాహము నభివృద్ధిచేయు అంధులు ఈ సమాజ
మునకు తగు ప్రోత్సాహమును కలిగించుట యుచితము.

పెంబడి
జ్ఞాతును గొనిపోతవు

మీకేమి కావలసినను ఆన
గా కెమరా, ఫిల్మ్, ప్లేట్
లేక ఇతర యే పరికరము
ఫోటోగ్రాఫికి కావలసిన
ఎవ్వుడును మావద్దకు రా
ప్రార్థితులు.

AUTHORISED AGENTS
MAHOMED EBRAHIM

Stationers Paper Merchants
Photographic Dealers,
26-27, Rattan Bazaar, M.

ఏల? అటుల చెయవలెనని రాజప్రతినిధి మాకు సలహా
నిచ్చియుండుటయే ప్రథమ కారణము. శే నీ చిక్షామును
పండ్లములకుండ లేకుండుననినది. రాజప్రతినిధి శాంతిపండ్ల
కనారిన ఆంగ్లదేశమునకు వచ్చెను. మరల శాంతిసామ్రాజ్యమున
భారతదేశమున కేగెను. కావున నేను రాజప్రతినిధిని విక్రీ విక్ర
ప్రశంపించుచుండెను. ఇటుల శిష్యులగుట భాగ్యవంతులను రాజ

ప్రతినిధిమీద మోపుటలేదు. మే మతని మరుగున దాగగోరము. అతడు సలహా నిచ్చెను. కాని దానిని తిరస్కరించుటకు మాకు సంపూర్ణ స్వాంత్ర్యమే కలదు. ఆ సలహా మా నమ్మకములకు అనుకూలముగా నుండుటచే మేము దానిని తిరస్కరింపలేదు. ఈ ప్రకటన చేయబడవలెనని అతిదీల సలహానిచ్చెను. అతడే మాకు సేలచేసెను? మాంటాగ్యూ పద్ధతినిగూర్చి బ్రిటనుదేశ మునందలి రాజకీయపక్షముల సద్భావములపట్ల భారతీయులకు సంశయము కలిగియున్నది అని యతడుచెప్పెను. ఇటీవల కొన్ని నెలలముందుండి ప్రతికూలాభిప్రాయము కలుగుచుండే సను విషయమున సందేహ మెవరికైన కలదా? బ్రిటిషువారి పద్ధతిమారిపోవుచున్నది. వాటివాక్యసరళి మరియొక రీతిగానున్నది. వారికి మనపై సానుభూతి లేదు. మాంటాగ్యూ కాలము వెల్ల కియైన యాదార్థ్యమిప్పుడంతరింపనిది అని భారతనాయకులందఱును స్పష్టముగా నిరంతరమును చెప్పుచు నేయుండిరి. కావున యీ సంశయములను తొలగించుటకు ప్రస్తుత విధానమునుగూర్చి ఒక ప్రకటన ముఖ్యముగా చేయవలెనని రాజప్రతినిధి చెప్పెను. ఇది మొదటికారము కంక మేలుట్లు చేసితిమి, నైపుణ్యమును వారు నివేదిక త్వరలో ప్రకటింపనున్నారు. ఆ నివేదిక చక్కగా స్వీకరింపబడుటకు భారతదేశమునందు కాంతి నెలకొన వలెను. భారతీయులలో సద్భావము తలచూపవలెను. ఇప్పుడు మనమిట్టి ప్రకటనచేసి వారిసంశయములను తొలగించినచో అట్టి గాంతిసద్భావములు అచట నెలకొనగలవు. అచట అతడు తెల్పిన రెండవకారణము. ముఖ్యముగా భారతీయులలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు సహాయము చేయుచున్నట్టి యు మాంటాగ్యూ విధానమును కొనసాగించుటలో మనకు తోడ్పడుచున్నట్టియ నాయకులకు గల సంశయములను తొలగించుటకే యీ ప్రకటన యిప్పుడు చేయబడినది.

ఈ ప్రకటనయొక్క ప్రయోజనమిది—ఇట్లు చేయుటకు రాజప్రతినిధి బ్రిటను మంత్రివర్గము వారికి తెలిపిన కారణములివి. ఈ కారణములు సహేతుకముగను మంచిగను మాకు తోచుటచే మేమతనిసలహా సంగీకరించి ఇందులకు పూనుకొంటిమి.

కార్యశాలభ్యము గమనింపుడు

ఇందువలన మన సంకల్ప మిడదైనదా అను ప్రశ్న యిప్పుడు కలుగును. అది కలుగుట సహజమే. భారతదేశమునందున్న రాజకీయ పరిస్థితిని గూర్చి నేనిపుడు చెప్పవలయుననిలేదు. అది రానురాను మరింత అభ్యాస్తమే యగుచున్నది. ఈ విషయమును ధృవపరచుటకు నేను వెళ్ళు ప్రమాణములను చూపగలను. మార్చి 19 తేదీన వెలువడిన లండను ప్రైము ప్రతికలో వ్రాయబడిన యీ విషయమైన వ్యాసమును చదివి చూడుడు. ప్రస్తుతము భారతదేశమునందున్న రాజకీయ స్థితిని సరిగా వివరించుచు ఢిల్లీ విలేజురి వ్యాసము ఆ ప్రతికలో ప్రకటింపబడినది. అది చాల సంపాదకముగా ఉన్నది. నేను ఇండియా సంక్రిత న్యవహరించుటలో అనేక విషయములు నాకు తెలియనచ్చుచున్నవి. అచట రాజకీయ నేరములు మిక్కిలి హెచ్చుగా నున్నవి. అది యొక గొప్ప విషయము కాదు. దానివలన మనకు తొందర గల్గుటలేదు. యీ దొరతనమైనను యే దొరతనమైనను వాని నడచివేయ గలదు. ముఖ్యవిషయ మేమనగా బాధ్యతగల నాయకు లెవరును యీ నేరములు చేసినవారి నెవరిని నిరసింపకుండుటయే— ఇది మనకు చాల అందోళనకరమైన విషయము. భారతీయు లెట్లాలోచించుచున్నారని యీ సభ్యుడు నన్నడిగెను? ఈ సందర్భమున నెన్నియో ప్రశ్నలను వేసెను. ఈ సభ్యునికి విశ్వాసపాత్రులగు ఒకరిద్దరు తెలిసిన విషయములను మూత్రమే నేనిటు తెలుపగోరెదను. రాజప్రతినిధి ప్రకటనము చేసిన మరునాడు భారతదేశమునందలి రయిటరు కంపెనీ నుండి వచ్చిన తంతివార్తలో “మన ముతకొనిన వారికంటె మిక్కిలి హెచ్చుమందియే రాజప్రతినిధి ప్రకటనమును ఆమోదించి యున్నారు. ఈ ప్రకటనమునలన భారతీయులలో ప్రతికూలభావము తొలగి ఒక్కసారిగా విశ్వాసము సాడచూపినది. పాలితులకును పాలకులకును పరస్పరవిశ్వాసము ఏర్పడుచున్నది. అందువలన కాంగ్రెసువారిలో ఇదివరకు ప్రబలమున్న సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదమునకు తీవ్రవిఘాతము కలిగినది” అని యీ తంతివార్తలో ఉన్నది.

“బౌద్ధార్యముతో కూడిన సూచన”

“ఇండియా ప్రభుత్వమువారు బౌద్ధార్యముతో కూడిన సూచన చేసిరి” అని టైముస్ ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక వ్రాసినది. ఇది స్వరాజ్యపక్షమువారి పత్రిక కాదు. “ఇండియాప్రభుని ప్రకటనము భారత రాజకీయరంగమును మార్చివేసినది. ఇట్టి స్థితిలో దీనిని గూర్చి బ్రిటనుదేశమున లిబరలు పక్షమువారు ఆగ్రహమును వెల్లడించుటకు గల కారణము భారతదేశమునందలి భారతీయులకును పాశ్చాత్యులకును నూడ బోధపడుట లేదు”

అని లండను అబ్జర్వరు పత్రికలో ప్రకటింపబడినది. ఇది గార్వి నుగారు వ్రాసినవ్యాసము కాదు. ఢిల్లీ విలేజురి యీ ప్రతిక వ్రాసిన వ్యాసము. అబ్జర్వరు పత్రికగూడ స్వరాజ్యపక్షపత్రిక గాదు. “ఇటీవల రాజప్రతినిధి చేసిన ప్రకటనను మేము మనఃపూర్వముగా ఆమోదించుచున్నాము. ఇది అకాలమున చేయబడినది కాదు. విమర్శనాశక్తిగలవారందరికిని ఇదివరకే స్పష్టముగా తెలిసియున్న విషయము ఎల్లరకును స్పష్టముగా తెలియబడగలదు. నైపుణ్యమువారు విచారణచేయుటవల్ల నే రెండుదేశముల ప్రతినిధుల సంయుక్త సమావేశమును జరుపుట కవకాశ మేర్పడినదినిగూడ మేము భావించుచున్నాము” అని కలకత్తానుండి పాశ్చాత్య సంపాద్యుడు నాకు పంపిన తంతివార్తలో కలదు ఈ తంతివార్త మిగిలిన పత్రికలలోగూడ ప్రకటింపబడి యుండును.

ఈ ప్రకటనను చేయవలసిన కొందరు చెప్పిరి. కాని మేముచేసితిమి. ఇదియే మహాపరాధము. ఇదియే మేము కలిగించిన దారుణము ప్రతిబంధకము. ఇప్పుడు మీరు చక్కబరచిన నివహాని యిదియే. దీనివలన కలిగినఫలితము లివి. పనియేమోజరిగిపోయినది. దానిఫలితములు స్పష్టముగా కనబడుచున్నవి. మన సద్భావమును వారు చక్కగా ఆమోదించుటయే దీనిఫలితము. ఇది అనుకూలఫలితమని పార్లమెంటు సభ్యులలో చాలమంది అంగీకరించియే యున్నారు. ఇప్పుడు క్రొత్తమా ర్చేమైన కలిగెనాయని యీ సభ్యుడడిగెను.

ఉపోద్ఘాతమునుగూర్చిన ప్రశ్నకు నేను చాల స్పష్టముగానే ప్రత్యుత్తరమిచ్చియున్నాను. పద్ధతి యను శబ్దమునకు విపులార్థముగూడ చెప్పవచ్చును. అద్వైతంలో జూచినదెడల మార్పుకలిగినది. నూతనభావ ముదయించిన దనియే నేను చెప్పెదను.

లాన్సుబరీగారి సందేశము

వచ్చునట్లు కమిషనరు సందేశమును అపహసించుచు చాలమంది ఎగతాళిగా మాటలాడిరి. వారిలో ఎవరైన ఆసందేశమును పూర్తిగా చదివిరాయనుసంశయము నాకుకలుగుచున్నది. రసగ్రహణధురీణులలో నిపులు డను బర్మెన్ హెడ్డుప్రభువు ఆ సందేశమునుగూర్చి ఒక పరిపోస్తోక్తిని పర్చెను. నామిత్రుడు డు ఫ్లస్సు కమిషనరుగారి పద్ధతులు న్యాయప్రధానము లట. నిజమే. అందుల కెట్టిసందేహమునులేదు. కాని, అతడు ప్రేమను గూర్చి మాటలాడినపుడు బ్రిటిష్వారి పద్ధతికి అదియే కీలకము. బ్రిటిష్ కామరు వెల్లులో భారతీయులకు గల స్థానమును భారతీయులు స్పష్టముగా గ్రహింపగల్గుటకు ఇప్పుడు ప్రయత్నము చేయబడినది. తక్కిన దేశములవారితో భారతీయులనుగూడ సమానులే యని యిప్పుడు వాదనము చేయబడినది. నిన్న వెలువబడిన టైముస్ పత్రికలో ప్రకటింపబడిన సర్ ప్లాన్ రిడ్డుగారి లేఖను ఎదుటిరులోనన్న నామిత్రుడు నిజముగా చదివెనా? భారతదేశ విషయమునుగూర్చి అతడు నానలె అపరిచితుడు కాదు. భారతదేశమునందు రిడ్డుగారికి గలిగినంత యనుభవము మరెవరికిని లేదు. ప్రపంచమునందు అన్ని దేశములతోను సమానముగ స్థానము భారతీయులకుగూడ నుండవలెనను భావమే యిప్పుడు భారతదేశమునందు ప్రబలతనముగా నున్నది. అట్టి గౌరవస్థానమును వారికి మనము ఎన్నటికిని కలిగింపకున్నచో వారు మన సామ్రాజ్యముత్యజించిపోవుట నిశ్చయము అని ఆ లేఖలో ఉన్నది.

బర్మెన్ హెడ్డుప్రభుగారి

మొదటిమార్పు భావము మారుటయే బర్మెన్ హెడ్డుగారిలోని మేము పూర్తిగా తొలగించితిమి. బ్రిటను దేశమున ఎవరెట్టి అధికారమున నున్నారో భారతీయులకు సరిగా తెలియదుగాన నేనిపుడు నుడువనున్న వాక్యములు భారతీయుల కందగలనను నమ్మకముతో నే నీ విషయమును స్పష్టపరచుచున్నాను. ప్రస్తుతము బ్రిటనుదేశ ప్రభుత్వమునందు బర్మెన్ హెడ్డుగారికి ఎట్టి అధికారమును లేదు. బ్రిటిష్ రాజకీయములతో సంబంధములు పూర్తిగా త్యజింపవలెనని బర్మెన్ హెడ్డుప్రభుగారు కోరుచున్నారనిగూడ నాకు తెలిసినది. అతడు వాణిజ్యమునందు పనిచేయు గోరుచున్నాడనిగూడ నేను వింటిని.

మొదటి మార్పు భావములో కలిగినది. రెండవ మార్పు పద్ధతిలో కలిగినది. ఇది మరింత ముఖ్యమైనది. ఏలనగా భారతీయులకు ప్రధానమైనదియే. మేము కావించునున్న సంయుక్త సమావేశమే యీ ముఖ్యవిషయము. మే మేర్పరచిన సెనును సంఘమే యిది. మిక్కిలి కష్టపరిస్థితులలో మనకు తోడ్పడుటకు సాహసించి వచ్చిన సర్ శంకరునాయరుగారు మున్నగు సెంట్రలు కమిటీసభ్యులు సిద్ధపరచిన నివేదికగూడ మేము నిరీక్షించుచున్నాము. నైపుణ్య సంఘమువారి నివేదిక కొరకుగూడ మే మెదురుచూచుచున్నాము. అనివేదికకు చాల ప్రాముఖ్యత యుండగలదని నమ్ముచున్నాము. శంకరునాయరుగారు మున్నగువారు ప్రబాధిప్రాయము తమకు మిక్కిలి ప్రతికూలముగా నుండినవారి ముఖ్యస్నేహితులలోగూడ వెళ్ళుమంది ప్రతికూలుడుగా నుండినను సాహసించి నైపుణ్యసంఘమునకు తోడ్పడి శక్తివంచనలేకుండ పనిచేసిరి. ఈ ప్రకటనమునుగూర్చి నేను సెంట్రలు కమిటీవారితో చెప్పగా మా నివేదికను పూర్తిచేసిన పిమ్మట రెండుదేశములవారిని అధికమగు సమాకార భావమును

కలుగజేయుటకు తమ సర్వశక్తులను వినియోగించెదమని వారు చెప్పిరి. అందులకు నేను వారికి కృతజ్ఞుడనై యున్నాను. ఈ సభయే యిప్పుడు భారతీయులకు ముఖ్యతమముగా నున్నది.

రౌండు టేబిలు కాన్ఫరెన్సు

ఈసభనుగూర్చియే యీసభ్యుడు నన్ను ప్రశ్నించెను. ఇది మిక్కిలి ముఖ్యముగు విషయమగుటచే నేను చాలబాగతగా మాట్లాడవలసి యున్నది. భారతదేశమునందలి వివిధపక్షముల ప్రతినిధులు తమ భావములను, తమపద్ధతులగూర్చి వొక్కొక్కరిని చుట్టుకును మనకు దానివిధానమునందు నమ్మకముకల్గుటకు చెప్పవలసినసహేతుకములగు కారణములను చెప్పుటకును వారికిపుడనే కాళ మిగులబడును. ఇందువల్ల వారున్యాయముగా తమభావములను మనకెరింగించుటకు నీలుకలుగుచున్నది మంత్రివర్గమువారు అంతయును నిర్ధారణచేసికొన్న పిమ్మట కన్నీరుగుడుదుటకై యీ సభ జరుపబడుట లేదు. ముందుగానే చాల వ్యవధియుండగ నే మంత్రివర్గమువారు రెట్టినిర్ధారణయును చేయకపూర్వమే యీ సభ జరుగగలదు. కావుననే ఆ సభలో భారతీయులు చెప్పవలసిన దానిసంతమ మంత్రివర్గమువారు నిర్మలహృదయముతో అలకించెదరు. రాజప్రతినిధి ప్రకటనలో యీ విషయమై ప్రకటింపబడినది.

కావున, నైపుణ్య సంఘమువారును భారత కేంద్ర సహాయక సంఘమువారును నివేదికలను ప్రచురించిన తరువాత, ఈ నివేదికను, ఈ సమస్యకు సంబంధించిన యితర విషయములతో సహా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు భారత ప్రభుత్వముతో చర్చించినవిషయ బ్రిటిష్ పరిపాలిత భారతదేశముయొక్కయు, సంస్థానములయొక్కయు ప్రతినిధులను వ్యవస్థిగాగాని, సమష్టిగాగాని సమావేశపరచి ఆ సమస్యల నన్నింటిని ఆంగ్ల ప్రభుత్వము వారు చర్చించెదరు. ఈ మార్గమునలన బహుజనులకు అంగీకారముగ నూచనలను పార్లమెంటు సభవారికి నివేదించవచ్చును.

యీ ప్రకటననుగూర్చి “లాంగ్” నేను పలికినవాక్యములనే నేను ఇంకొకసారి పలుకగోరుచున్నాను. ఆ పదములకు అధికమగు నర్థముగాని అల్పమగు నర్థము కాని ఎంతమాత్రమును లేదు. సహజమైన ఆర్థమే కలదు. భారతదేశమునందలి వివిధపక్ష ప్రతినిధులను సంస్థానాధీశ ప్రతినిధులను ఆ సభకు పూర్తిగా నావ్యవహరింపబడుదురు. కడపటిమాట దీనివలన భారతదేశములో అనుకూలపరిస్థితి ఏర్పడినదని నేను చెప్పియున్నను అది నిశ్చయము.

కొంత సంఘర్షణము

నేను ఒక్క ప్రశ్ననుమాత్రమే అడిగితిని. నేను చాల ప్రశ్నల నడిగితిని ఇండియామంత్రి నడివెను. ఈ ప్రకటనమునకు భారత జాతీయనాయకులు చేసిన వ్యాఖ్యానమును మీరు ఆమోదించురా? అనిమాత్రమే నేను అడిగితిని” అని లాయిడు జార్జిగారు నడివెరి.

ఈ ప్రశ్నకు నేను స్పష్టముగానే ప్రత్యుత్తరమునిచ్చియున్నను రాజప్రతినిధి ప్రకటనమునందు కల విషయమే యధార్థమగు విషయము అని నేను చెప్పియున్నాను. చిక్కులను దెచ్చిపెట్టుటకు అడ్డు ప్రశ్నలను వేయవలసిన నేను యీ సభ్యుని కోరుచున్నాను.

ఈ సంస్కరణములకును యీ వాదనములకును వెనుక ప్రధానమంత్రిగా నుండిన నేను బాధ్యుడనని యిప్పుడు యిండియామంత్రి చెప్పుట సరిగాదు. దేశభక్తిని గర్హియుండుటలోను బాధ్యతను గర్హించుటలోను నెమ్మగారికి నేను తీసిపోను. చిక్కులను తొలగించుటకే నే నీ ప్రశ్నలను అడిగితిని. ఈ ప్రకటనకు భారతజాతీయ నాయకులు చేయుచున్న అన్యాయము సరియైనది కాదని తెలుపవచ్చునో ముందు చాలచిక్కలు కలుగగలవు. కావున వారివ్యాఖ్యానమును మీరు ఆమోదించితిరా అని నేను అడిగితిని. ఏలనగా భారతీయనాయకులందఱును ఒకప్రకటన చేసియున్నారు. ఈ ప్రశ్నను నేను కొన్ని వారములకు ముందే ఇతరత్ర అడుగుచుంటిని. ఈ విషయము యీ సభలో చర్చింపబడు నని నాకు తెలియకపూర్వమే సంశయమును తొలగించుకొనకోరితిని. అని లాయిడు జార్జిగారు నడివెరి.

కష్టములను కలిగించుటకై లాయిడు జార్జిగారు యీ ప్రశ్నల నడుగుచున్నారని నేను చెప్పియుండవచ్చును. అందులకు వారు నన్ను మన్నింపవలెదనను. అత డడిగిన ప్రశ్నలలోన చిక్కులుకలుగవచ్చునని నేను చెప్పియుండవలసినది. రాజప్రతినిధి ప్రకటన మును మీరందురు చదివి యున్నారు. అందుల కేమిమరగముకలదో అదియే లగ్ధము. అంతకన్న వేరు అర్థములేదు. అని వెడ్జిపుడ్ చెమ్మగారు నడివెరి.

ఈ ప్రకటననునకు ప్రత్యుత్తరముగా వేరొక ప్రకటన చేసిన భారతజాతీయనాయకులందఱును మిక్కిలి సమర్థులేకాని అసమర్థులుకారు. రాజప్రతినిధి ప్రకటనలోని అర్థము గ్రహింపజాలనివారు ఈ ప్రకటనకు మేము చేసికున్న అర్థము సరియేనాయని వారే అడుగుచున్నారు. దానిలో సందేహములేని యెడల వారు అట్లే యడిగెదరు. వారు చేసిన వ్యాఖ్యానములో ముఖ్యమైన దొకటి కలదు. అని లాయిడు జార్జిగారు నడివెరి.

రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటన మిక్కిలి జాగ్రత్తగా రచించబడినది. అది ఆమోదింపబడిన ప్రకటనబడినది. కాబట్టి 'నేనిప్పుడు' శ్రావ్యంగా చెప్పవలసిన దేమియు లేదని చెప్పివున్నాడు. అట్లే గాన నడిచి.

పాస్ పోస్టు ప్రభువు చెప్పినదానిని, మీరు ఆమోదింపరాదుని సర్వోద్ధేయము. ఇవిన్నవారు ఇండియామంత్రిని అడిగిరి.

నే నింతకంటే నేమియు చెప్పదలచుకోలేదు. నేను చెప్పదలచుకొన్న విషయములు మరెవరిని కలవు. కాని నాని వలన ప్రయోజనమేమియు కలదని నాకు తోచుటలేదు. దొర తనమునా రీతికటనము చేయుటకుగల కారణము తెలుపుటయే నా ముఖ్యోద్దేశము. భావినితి చాల విషయముగా యున్నది. మార్గమునందు పెక్కు నిరోధములు గలవు.

ఇట్టి నిరోధములకులనను విషయమును అంగీకరింపని వారు భారత స్వయంపాలనకు మిత్రులుకారు. ఇట్టి నిరోధములున్నవారు నిజమేకాని, నిష్కా-పట్టముతోను, సద్భావముతోను పూనుకొనినవారు యివి కులభముగానే తొలగగలవని చాలమంది నమ్ముచున్నారు. అని ఇండియామంత్రి నుడిచెను.

సర్జాన్ నైమనుగారి ప్రకటనము

సంఘసభ్యులందరును పూర్తిగా ఏకీభవించిరి

నైమనుసంఘము నియమింపబడినప్పుడు మాలో నొక నియమము జరిగినది. సంఘమువారు విచారణను పూర్తిచేసి నివేదికను ప్రకటించునంతవరకును సంఘసభ్యులలో నెవరును భారతదేశమునుగూర్చిన బహిరంగచర్చలలో పాల్గొనరాదని మే మందరము నొక నియమముచేసితిమి. ఆ నియమమును భద్రముగా ననుసరించితిమి. కావున యీ సభలోనూడ నే నేమియు మాట్లాడరాదని యే తలచితిని. కాని, యిది న్యాయస్థానముతో సమానమైన సభ కావున సంతకము నివారణము కొరకు ముఖ్య విషయములను కొన్ని తెలుపవచ్చునని నామిత్రులు అంగీకరించుటచే నేనిప్పుడు మాట్లాడ బూనితిని వీనినిగూర్చి ఎట్టి చర్చయును కలుగజోదని నేను నమ్మెదను. ఈసభలో సంఘములకు ప్రత్యేకస్థానములు ఏర్పరుపబడినచో నైమనుసంఘ సభ్యులను మేమందరము అచటనే కూర్చుండి యుండుము. మాలో నెట్టి భిన్నాభిప్రాయములును లేవు. మా సంకేతమును తొలగించుకొనుటకు మాత్రమే మాసంఘ సభ్యుల యనుమతితో నాలుగుమాటలు చెప్పగలమున్నాను. గాన యిదివిమర్శయును కాదు. వ్యాఖ్యానమును కాదు. మాసంఘమువారు మానమును పూనుటనుగూర్చి భారతీయులు దురభిప్రాయపడకుండురని నేను నమ్మెదను. భారతదేశ పరిస్థితులను, రాజప్రతినిధికి గల అపారమున బాధ్యతను, భారతదేశము నందుగల అత్యధికమున ఆపనమృతమును భారతీయులు అన్యధా భావించుటకుగల గొప్ప అనాకాశములను మనము సరిగా గ్రహింపగల్గినచో మనలో ఒకడు చాల సరిగా పనిచేసెను. ఇంకొకడు విషయస్థితిలో వివేకముతో నడుచుకొనెను, అనెడు వ్యక్తిసంబంధములను ప్రశ్నలు నిర్దేశములని మనకు బోధపడక మానదు. ఈ విషయ స్థితియందు పార్లమెంటు నారందరును ఏకీభవించి పని చేయుటయే కర్తవ్యము. భారతదేశమునందు గల అవిశ్వాసమును, విపరీతభావములను తొలగించుట మనకందరకును ముఖ్యకర్తవ్యమై యున్నది.

ఇప్పుడు భిన్నాభిప్రాయమున కవకాశ మిచ్చిన రాజప్రతినిధి తన ప్రకటన చేయుటలో నైమను సంఘమువారి సలహాను తీరును దొరతనమువారు గైకొనియుండ లేదని గత వారమున యిండియా మంత్రి తెలిపిన విషయమునందు అసత్యమెంతమాత్రమును లేదు. నైమను సంఘమువారు తాత్కాలికముగా ఒక సంగ్రహనివేదికను ప్రకటించిరి. అనునభిప్రాయము ఎన్వరికిని కలుగునట్లు నే నెంతమాత్రమును చేయదలచుకొనలేదు. ఈ విషయమును భారతీయులు బాగుగా గ్రహింతురు గాక. జరిగిన సంగతులను ప్రతిపక్ష నాయకుడు యీ సభలో తెల్పియున్నాడు. ఇప్పుడు యీ దొరతనమువారు యీ ప్రకటనము చేయ నన్నట్లు మాకు తెలియక ఆ ప్రకటనతో మేము ఎట్టి సంబంధమును పెట్టుకొన గూడదని మా సంఘమువారు నిశ్చయించిరి. ఈ సంగతి సెప్టెంబరు 24 తేదీని ఇండియా మంత్రికి తెల్పియున్నాను. అంతటితో యీ విషయమున మా బాధ్యత తేలి నది. మా నివేదిక పూర్తియైనతర్వాత ప్రకటించుటయే మా కర్తవ్యము.

1930 సం॥ రారంభమున నైమనుసంఘ నివేదిక ప్రకటించబడును

మాసంఘమును నియమించిన అధికారులకు సూతనసంతక రారంభమున మా నివేదిక నివేదింపబడును. మాసంఘమును నియమించుటనుగూర్చి యీసభలోను, ప్రభువులసభలోను భారతదేశములోను ప్రకటన జరిగి సరిగా రెండే యినది. ఈచేతములోని అన్ని పక్షములవారి ఆమోదముతోను మా సంఘ మేర్పడినది. మా సంఘము కంఠపార్లమెంటుల ఆమోదమును రాజాజ్ఞకునూడ భిన్నాభిప్రాయము. అని నైమనుగారు నుడిచిరి.

ఇట్లునుటవలన నైమనుసంఘము పార్లమెంటుకు పెగూడ ఘనమైనదని మీ యభిప్రాయమా? యని హేల్బర్డుగారు నుడిచిరి.

నా ప్రసంగమున కెవరును అడ్డురాగూడదని మీ రందరును తలచియుండురని నేను భావించితిని. మా సంఘము పార్లమెంటు చట్టము ప్రకారము ఏర్పరుపబడినను ఒక ప్రత్యేకకార్యముకొరకు ఏర్పడినది. ఆకార్యమును హెచ్చించుటకుగాని తగ్గించుటకుగాని ఏ అధికారియు ప్రయత్నింపలేదు. ఇక ముందు ప్రయత్నింపరు. మా నివేదికలో భారతదేశమునందలి సంస్థానములకును బ్రిటిష్ యిండియాకునుగల సంబంధమును గూర్చి చర్చించుటలో సంస్థానముల ప్రతినిధులను బ్రిటిష్ యిండియా ప్రతినిధులనుగూడ ఆహ్వానింప దగునని మావింప గోరితిని. అట్లునుటవల్ల మా విచారణయొక్క అవకాశము హెచ్చింపవలయునని నేను కోరుటలేదు. ఆ అవకాశమును యీసభలో నెవరును హెచ్చింపబాలరని ప్రధానమంత్రి ఎరిగియు యున్నాడు. కావున దేశహితమును కోరియే మేము వ్రాసిన లేఖలో ప్రధానమంత్రికి మే మివాదనను చేసియున్నాము. ఆ వాదనను యిప్పుడు దొరతనమువారును రెండు ప్రతిపక్ష పక్షముల వారును భారతీయులలో హెచ్చుమందియునుగూడ ఆమోదింపరని వినినందులకు మేము మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాము. 18 నెలలక్రిందట మేము తొలిసారి భారతదేశమునకు వెళ్లి యుండినపుడు నేనొక లేఖను వ్రాసియుంటిని. అందులో ఒక ముఖ్యవాక్యము కలదు. అది అప్పుడు రెండు సభలలోను చదునబడియే యుండును. అప్పుడు దానినిగూర్చి భారతదేశమున చాల విమర్శగూడ జరిగినది

నైమనుసంఘము తీరును ప్రభుత్వమువారిచేతను ఇండియాదొరతనమువారిచేతను కూడ నియమింపబడియుండలేదు. రాజాజ్ఞ వలన యీసంఘము పనిచేయు నారంభించినది. ఇది కేవలము స్వతంత్రమును నిర్బంధరహితము నగు సంఘము, అననదియే అవాక్యము.

దొరతనమువారు యిప్పుడేమి చేయదలచినను యీ విషయమున మాసంఘమునకెట్టి సంబంధమును లేకుండుటయే ఉత్తమము అని సెప్టెంబరు 24 తేదీని ఇండియామంత్రికి వ్రాసిన యుత్తరము సరియైనదేయని పరిష్కారపందరును ఆమోదింపరనియే నేను నమ్మెదను.

పార్లమెంటువారి ఆమోదముతోనే ఏర్పడెను

ఈ విషయమున నైమను సంఘముతో ఆలోచించి యుండవలసినదని అక్కడక్కడ కొందరు అనుచుండినను యీ విషయమున మా సంఘపక్షమున ఎవరును తీవ్రముగా వాదించనక్కరలేదు. ఈ ఆక్షేపాలకు సమాధానముగూడ చెప్పనక్కరలేదను నైమను సంఘసభ్యులమును మేము అందరము గూడ పార్లమెంటు సభ్యులమే. ఒక ముఖ్యమును పనిని నెరవేర్చుటకు మాసంఘమును నియమించిరి. దానిని నెరవేర్చుటకు మేముసద్భావముతో పూనుకుంటిమి. కావున యీవిషయమై పార్లమెంటు సభలో చర్చజరుగుట కోరనీయము. మాపనిని మేము పూర్తిచేయుటకు మీరు అవకాశము నొసంగవలెను.

ఈ ఘనకార్యమును తీర్చుటకు యీ రెండేండ్లును అంత ఎక్కువకాలముకాదని నేను చెప్పగలను. ఈ రెండేండ్లనుండియు పార్లమెంటువారు మాకుఅన్ని విధముల తోడ్పడిరి. నేను యీ సభలో అన్ని పక్షములవారును మాసంఘమును గూర్చి తెలిపిన సద్భావములకు నేను మిక్కిలి కృతజ్ఞుడను. మేము భారతదేశమునకును బ్రిటనుదేశమునకుగూడ ఘనమగునేపజేయుటకు మేము నిష్కా-పట్టముగా బూనుకొనియున్నాము. ఈవిషయము భారతీయులనుగూడ తెలిసియున్నది. మా సంఘమునందు పక్షభేద మానము లెంతమాత్రమును లేవు

మేము తొలిసారి ఢిల్లీ నగరమును చేరినపుడు యిప్పుడు ప్రధానమంత్రిగానున్న రాంసే మాక్డొనాల్డుగారు అప్పుడు కార్మికపక్ష నాయకుడుగానుండి భారత నాయకులకు పంపిన తంతివార్తవల్ల నే మా సంఘము పార్లమెంటుచే నియమింపబడిన సంఘమును విషయము భారతీయులకు స్పష్టమైనది. భారత భావిరాజకీయవిధానము అతిముఖ్యమును అతిక్లిష్టమునైన విషయముగానున్నది. నేను జరిగినచర్చవలన మా కార్యమునకు మరికొన్ని నిరోధములు కలిగిననుట నిశ్చయముగాని, మా కార్యము ను ను ద ము ట్టి ం చు ట కు మేమందరము కృతనిశ్చయములమై యున్నాము; అని నైమనుగారు నుడిచిరి.

ప్రధానమంత్రి ప్రకటనను సమర్థించుట

నేను నైమనుగారికి చాల కృతజ్ఞుడను. కొన్ని వారమున నుండియు జరుగుచున్న ముఖ్యతమములగు విషయములు భాలములు రహస్యములు మున్నగునవి పార్లమెంటుసభ్యులలో ఎవరికినిగూడ సరిగా తెలియవు. ఇప్పుడు ఈ ప్రకటనను చేయుటయే ముఖ్యకర్తవ్యము. దీని వలన నైమను సంఘమునకెట్టి నిరోధము ను లేదు. భారతీయుల వ్యక్తముననుండి ఇది చాల అభికారియే యగును అని బ్రిటను దొరతనమువారు నిశ్చయించిరి. మేము నిశ్చయము ప్రకారము పనిచేసితిమి. కావున యీ స్థితిలో యిండియా దొరతనమువారు తమ కర్తవ్యమును సరిగా నిర్వర్తించుటకు యీ సభవారు సరిగా అవకాశమును కలిగింతురుగాక అని ప్రధానమంత్రి నుడిచెను.

బర్మను హెడ్డు ప్రభువు తన తీర్మానము నుపసంహరించుకొనెను. ఈ సభకు రీకింపు ప్రభువు బర్మను హెడ్డు ప్రభువు కూడ వచ్చిరి.

డా॥ సత్యపాలుగారి అపీలు

కేసు సమాప్తి కాలేదు

లాహోరు నవంబరు 8 124 ఏ సెక్షనుక్రింద హోషియాద్గారు జల్లా మెజిస్ట్రేటుగారిచే 18 నెలల కఠినశిక్ష విధించబడిన పండా సంతారామ్ అనునతడు యాశిక్షపై హైకోర్టు వారికి ఆపీలుచేసెను. న్యాయమూర్తి దులిపింపగలరు యీఆపీలు విచారించెను. ప్రాసిక్యూషను తరపునను ముద్దాయి తరపునను చేయబడిన వాదనములు జడ్జిగారు విని శిక్ష 9 నెలలకు తగ్గించిరి. 2 సత్వరములు కఠినశిక్షయు 500 రూప జరిమానయు విధించబడిన డా॥ సత్యపాలుగారు చేసిన ఆపీలుకేసు న్యాయమూర్తి జఫరు ఆలీగారి ఎదుట విచారణకువచ్చెను. సత్యపాలుగారి తరపున డా॥ గోకులభంద్ నారంగుగారు వాదించిరి ప్రభుత్వము తరపు రషీద్ గారు వాదించిరి. ఆసనము వాదనలు ముగియకుండుటచే కేసు మరుసటిరోజునకు నాయివానే యుబడినది.

(ప్రీ. పే.)

వాతావరణ స్థితి

1929 సం॥ నవంబరునెల 9-వ తేదీ శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మరియు తెలంగాణలో అంతర్భాగములు	అత్యధిక అత్యల్పము	అత్యధిక అత్యల్పము	వర్షము	తేదీనుండి తేదీవరకు అవధి	తేదీనుండి తేదీవరకు సరియైన సరియైన
గోపాల్ పూర్	88	65	...	25.7	...	+ 15.7
విశాఖపట్టణము	85	67	...	10.1	...	+ 1.1
కాకినాడ	88	69	...	7.2	...	- 8.4
మచిలీపట్టణము	84	71	...	5.1	...	- 6.3
కర్నూలు	81	68	+	3.9	...	- 0.8
బళ్లారి	82	70	0.1	7.6	...	+ 2.6
అనంతపురం	...	...	+	5.4	...	+ 1.2
కడప	85	75	...	6.8	...	+ 0.5
నెల్లూరు	79	73	0.8	12.5	...	+ 0.5
గుంటూరు	83	76	+	13.5	...	- 2.9
కడపూరు	85	76	0.2	14.9	...	- 1.0
నెల్లూరు	84	74	0.4	11.5	...	+ 2.6
నీలము	87	70	...	5.1	...	- 3.8
కోయంబతూరు	83	71	+	6.6	...	- 0.9
తిరుచనాపల్లి	84	74	0.1	11.5	...	+ 2.9
నాగపట్టణము	85	77	...	13.3	...	- 2.6
మధుర	85	75	0.1	9.0	...	- 0.9
పాంబక్	87	77	+	11.3	...	- 0.8
పాలంకోట	...	...	0.5	11.4	...	+ 3.0
తిరువేండ్రము	83	76	...	12.9	...	- 0.1
కాచిపట్	89	77	...	25.7	...	+ 9.7
కాలికట్టు	94	76	...	9.6	...	- 2.9
మంగళూరు	91	76	0.3	17.4	...	+ 0.5
బెంగళూరు	81	65	...	9.1	...	+ 1.7
మేరకార	76	63	...	7.5	...	- 2.7
కొడైకనూర్	58	50	0.8	16.7	...	+ 4.9
కూమూర్	65	57	0.5	16.7	...	...

సర్కారులు:— ఆకాశము నిర్మలముగా నున్నది. గోపాలపురములో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. విశాఖపట్టణములో రాత్రివేడిమి 6 డిగ్రీలు తక్కువ.

డెక్కె:— కడపలో చినుకులు పడెను. బళ్లారిలో ముప్పు దల్లముగా నున్నది. పగటివేడిమి 5 మొదలు 7 డిగ్రీలు తక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కన్నాటకము:— నెల్లూరులో 1.3" కడపూరులో 0.2" పర్షి చేసెను. మద్రాసులో చినుకులు పడెను. ముప్పు విస్తారముగా నున్నది. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 7 డిగ్రీలు తక్కువ.

బి. కె. నారాయణ్,
మోయ వాతావరణ కార్యశాలకు ఉపాధ్యక్షుడు

ఆంధ్రదేశ ఆదిమాంధ్ర మహాజననభ, బెజవాడ

ప్రతిపాటి ఆదివారాచార్య, వి. వి. గారి,
అధ్యక్షుల వ్యాసము

ఈనెల 6వ తేదీని జరిగెను.

అగ్రజాతము సాధారణమహాజననభా!
వ్యాజాతము సాధారణమహాజననభా!

ఈ ఆంధ్రదేశ ఆదిమాంధ్ర మహాజననభకు నన్ను మీరు ఆంధ్రదేశముగా నమ్మకొనినందులకు మీకు నాకృతజ్ఞతము వలననే వినిపించబడును. ఇట్టి మహాసభాధ్యక్షుల నామములు ఏక యద్వితీయమైన గౌరవమును, అందునామములను గావ్యములను మిక్కిలిగ నే యుండుటచేసి, మనదేశమున నిట్టి బాధ్యతానింపగల సమర్థులను దైర్ఘ్యకాలుదును, అనభవనీయులును; జ్ఞానసంపన్నులును నాయకుల నేకమంది యున్న నాయకత్వమున భవించు నిట్టి మహాసభాధ్యక్షులవదికి నియమించినందులకు నిర్వహించుటకు నశక్తుడనయ్యు మీయాజ్ఞను తీరస్కరింపలేక తలయొగ్గి, యామహాకార్యభార నిర్వహణమునకు పూనిన నాకు మీరందరు చేయూతనిచ్చి క్షమించిన లేక తోడ్పడెదరని విశ్వసించుచు మీమాటపై కనుపరచిన మీకారు జ్యోతిశముమే, నాయకత్వము లోపములున్నను సమర్థించి తప్పక యాసభను నిర్వహించుగా కొనసాగించగలరని దైర్ఘ్యముతో నేనివిధి, నిర్వహించుటకు బూనితిని. సాధారణమహాజననభా!

తొలగిపోయినా జాతి ఆభ్యున్నతికొరకు యెట్టియాందోళనయు జరుగక మనపు యాసభ మేమారయు నిట్టియేమహాసభయు జరుగని దినములలో హైదరాబాదు వాస్తవ్యులను, ఆదిమాంధ్రసంఘనాయక శిఖామణియు, స్వజాతిసంఘాధికారి కయి శివరెడ్డి ధారవోపుయన్న మ.రా.శ్రీ.యం, వి. భాగ్యచైతన్యకారి ఆధిపత్యమున జయప్రథముగా కొనసాగింపబడిన ప్రథమ ఆంధ్రదేశ ఆదిమాంధ్రసభయొక్క భాగ్యము, ప్రథమ విజయము, ప్రతిభ గాంచినయా ఆంధ్రదేశమునకు ముఖ్యపట్టణమన బరగుకృష్ణావేణితీర్థపున నీవిజయవాడయందే యా ఆరవ ఆంధ్రదేశ ఆదిమాంధ్రమహాసభ జరుగుటయు కుదరనాచకమే? ఇదివరకెట్టిమహాసభలు జరిగినవి. ఇకజరుగనున్నవి గాని యిట్టిసభలు జరుపుటయందుగల యుద్దేశములు అందు మనకుగలబాధ్యతను గుర్తించి నానినామించునప్పుడే యాసభలు జయప్రథములును, కృతజ్ఞములు కాగలవు. తేనియో యెన్నిసభలుజరిగినను యెన్నియుపన్యాసము తిచ్చినను విట్టినిర్దిష్టములే యగును. నేడుజరుగుచున్న యాసభలు కేవలము సాంఘిక సభయేకాని యితరపరిస్థితులతో నేమాత్రముసంబంధములేదు. కాన యాసభయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము మనజాతియొక్క భావియాన్నత్యముకొరకు పాటుపడుటయే. అందులకయి నిలయుసాంఘిక, నైతిక మత విషయక ప్రచోదనలచే మనలోద్భవముగా నాటుకొనియున్న దురాచారములను దొంగించి నిలయుసంస్కారలచే సంఘమును సమదీర్ఘించి తగ్గిన జాతులతోపాటు మన జన్మహక్కులయిన మానవహక్కులన్నియు సంపాదించుటయే మనకర్తవ్యము. సర్వశక్తుడు ప్రపంచమునందు నానావిధ ప్రాణులను సృజించి యింద్రులబలమును విశేషించి మనోబుద్ధిబలమును గల్గించి మనుష్యుని సృజించెను. ప్రాణిజాలములో మనుష్యులకట్టికత్తి యధికముగా గల్గించిన జగదీశ్వరుని యుద్దేశము మనుష్యులు ప్రపంచమున కధికమయిన ప్రయోజనము గల్గింపవలయు ననుటయే. యని మన మాహింసపరులను, కాన నట్టివిచేకముతో, వికారాన్నితో మనయొక్క పూర్వోన్నత్యమును ప్రస్తుతీకరించి దలుసుకొనుట మనకర్తవ్యము.

ఆదిమాంధ్రుల ప్రాచీనత — అప్పటియాన్నత్యము ఆర్యులకు పూర్వము హిందూదేశమునందున్న ఆదిమనివాసులు మనజాతివాతయని చరిత్రప్రమాణము లున్నవి. అప్పటి మనవారి నాగరికతయు జాన్నత్యమును ఇప్పుడు రెగ్గించిచూచిన యెంతటి యాన్నత్యమునందే యెంతటి మహాగతికి వచ్చితిమో తెలుపడగలదు. మన యాసాంఘిక జాతిభేదములకు ఆర్యులు కారణభూతులని చరిత్రకారులందరంగీకరించినారు. ఆర్యులు నిరంతర ప్రయత్నములచే తమఆధిక్యమును నర్హభేదములను శాస్త్రముగా నిలబెట్టుకుంటు మనలో కొందర నగ్రభర్తములలో చేర్చుకొనిరి. మనలోని ప్రముఖులలో రాశిదేసికొనుటకు మన మతవిషయములను కట్టుబాట్లను తాముస్వీకరించి, కొన్ని విషయములలో మనవారి కాధిక్యమొసంగి వారిని చంపుచేపరచిరి. తుర్రీగ నార్యులు మనపూర్వులను జయించి వారిరాజ్యముల నాక్రమించినను, కొంతవరకు మనవారికిని మనవారి నాగరికతకు వారుబలపడినటుల చరిత్రకారు లాహిం

మనున్నారు. ఆర్యులొక్కపర్యాయమే ఈ ఆదిమాంధ్రులందు నర్హభేదము నెలకొల్పినట్లుకు వీలులేదు. ఈ వ్యవస్థలు క్రమక్రమముగ వృద్ధిచొందింపబడినవి. ఆర్యుల నైపుణ్యమంతయు నీ సాంఘికవిజయమును సాధించుటయందే వినియోగింపబడినది. ఆర్యులు ఈ ఆదిమాంధ్రులను ఉత్తరహిందూస్థానము కలే ఆర్యావర్తమునందే పారదోలిన తరువాత కొందరు దండకారణ్యమునకుపోయి అచ్చట కొండలలో వాసముచేయుచు ఆర్యులపైని అపహదప్పడు దండెత్తిపోవుచుండిరి. కొందరు ఆర్యులకు బానిసలై నేవకావృత్తి నవలంబించిరి. అప్పుడే యీ మాద్రజాతి యేర్పడినటుల తెలియుచున్నది. ఏదిఏమైనను క్రమక్రమముగా ఆర్యుల ఆదిమనివాసులను పూర్తిగా జయించి వారిని వశముజేసుకొని తాము పరిపాలించెడికాలములో తమ యిచ్చానుసారముగా జాస్త్రముల నిర్మించి యీ కులభేదముల నేర్పాటుజేసిరి.

హిందూమహాసంఘములో కులభేదములేవ్వ డేసందర్భములలో నెవరేర్పాటుగావించిరో తెలిసికొనుటకు విశ్వాసార్హమయిన చరిత్రలేదు. ప్రతిసంఘము ప్రథమమున నెట్లుండినను కాలక్రమమున నృపులనుబట్టి క్షత్రినామర్యముల ననుసరించి నీతిభావ్య మతాభిమానముల ననుసరించి తెగలేర్పడుట సామాన్యవిషయము. యూరపు అమెరికాదేశములందు పైజెప్పబడిన కారణములవలన నేర్పడినతరగతులు అనేకములకలవు.

అవి పుట్టుకవలన నేర్పడినవికావు. బ్రహ్మ, క్షత్రియ వైశ్య శూద్రులు బ్రహ్మయొక్క యవయవములలోనుండి జనించినవారని చెప్పబడుగాద విశ్వాసార్హముగాదు. బ్రాహ్మణేతరులుగ జనించినవారు గుణకర్మములవలన బ్రాహ్మణులైనట్లు పురాణనిదర్శనము లనేకములకలవు. బ్రాహ్మణులులోని కొంతమతగురువులుగానుండి హిందూరాజులయొద్ద పురోహితులుగానూ, మంత్రులుగానూ చేరి సంఘమును విభజనచేసి సంఘమున కగ్రశ్రమమహించి రాజులవలన కులభేదముల ననుసరించి ప్రజాపరిపాలనగావించుజేసిరి. అప్పుడు వ్రాయబడి కాననరూపముగా పరిణిల్లినదే మనధర్మశాస్త్రము. మనధర్మశాస్త్రములకు అభేదములను క్రోడీకరించి సంఘమునకు బ్రాహ్మణాగ్రతమ శాస్త్రతమగా నుండునట్లేర్పాటుగావించిన కానము. ఇది బ్రాహ్మణప్రాక్రమని చెప్పవచ్చురేదు. అదిన్నీగాక చాతుర్వర్ణం మయాస్పత్వం గుణకర్మ విభాగశః అని భగవద్గీతలో చెప్పియుండుటచే ప్రస్తుతిము వ్యవహరింపబడుచున్న పంచమ వర్ణమును భగవంతుడేర్పరచినట్లు కనుపడదు. ఏవోయొకవిధముగా నది యేర్పడినదనుకొన్నను, అది బ్రాహ్మణుల కుతంత్రములచేగాక మరియొకవిధముగా నది జరిగియుండదు. ఈ పంచమవర్ణ మేర్పడుటకు అనేకులనేక కారణములుచెప్పుదురు. అందేదియు విశ్వసించదగినదిగాలేదు.

మాలినగా మలయనపర్యవృత్తులలోనుండి వచ్చినవారని కొందరందురు. మలయనగా అరవములో కొండయని యర్థము. కావున కొండలలో నివాసము చేయువారని యర్థమగుచున్నది. ఆర్యుల దాడికొరవలేక పారిపోయి కొండలందుగాని నటుల యిదివరకే చెప్పియున్నాను. కావున మాలినగా కొండజాతివారని యర్థములేలచున్నది.

గాని నిజముగా మలయనగా పూలదండయనియర్థము. జవమలయనియర్థము. ఒకప్పుడుపూలదండలనలేనే సర్వమానవులకు గౌరవనియులయి అందరిచేతను పూజింపబడిన మన జాతి కాలక్రమమున నిట్టి నీచస్థితికిని సర్వమానవులచేతను గర్హింపబడుచున్నది. అప్పటికాలమున నీ అస్పృశ్యతా దోషముమందుకైనలేదు. అట్లుగానున్న సాటిరాజులలో మేటియై సత్యవ్రతానుచరణుండు నేటికిని ఆదర్శముగా గైకొనబడుచున్న సత్యహరిశ్చంద్రుడంతటి మహావక్త్రవర్తి మాలవాని యింట బానిసగా నుండుట కొప్పుకొనునా.

ముప్పులు

సమస్తజాతులచేత సమానగౌరవమునందే మతగ్రంథములకెల్ల మహాత్మాత్వగ్రంథముగా నెంచబడుచు నేటికిని యనుభవమైన యశస్సుచే విరాజిల్లెడి శ్రీరామాయణమును రచించినట్టియే హిందువులలో చాలామంది సగౌరవగా తమ మూలపురుషుడని యెరిగింపుకొనునట్టియు శ్రీ వాల్మీకిమానస మనకులమునకు శిందినవాడేగాదా? హిందూసంఘముచేత వెలలేనిగౌరవమందుచు సమస్తశాస్త్రములకు ధర్మముకునికీపట్టు యి అన్నింటికి మూలగ్రంథమై వెలయుచున్న నేడములను రచించినవైన నేడవ్యాసు డీజాతి నాయకుడుగాదా, వారందరు ఆనాడెట్టిగౌరవములపడసిరి. వీరుగాక పరాశర శుక కపిల మతంగమహామునులవంటియుపేతుంగపు లేకులమువారు? వారందరెట్టి మన్నన లందిరి.

భక్తులు

మనకు దేవుడులేడని భగవంతునియందట్టి భక్తిని మరలించుటకు విశ్వప్రయత్నములుచేసిన బ్రాహ్మణ యజ్ఞధానియే

యెదకు సట్టువిడక స్వామి సన్నిధిజేరిన పంచముడయిన నందమహామధ్యమని పూజింపలేదా! సత్యవ్రతమునందు సాటిలేనివాడని పేర్కొంది నేటికిని యగ్రజుల మెప్పువడసివారిచే సమస్త విధముల గౌరవింపబడుచున్న శ్రీతిరుప్పావీ యావ్యాయంతి మహాభక్తుడును వారివలెనే అగ్రజులవలె అనేకవిధముల పూజింపబడుచున్న శ్రీచోకామేశుడు, శోపాదానుడు మున్నగు మహాభక్తులందరు మనజాతికి చెందిన వారేగాదా;

వీరులు

మనపూర్వులయొక్క ప్రతాపశోభోద్ధమములు ఎదిరి వీరులకెల్ల ఫిరిగొల్పుచు వారు ఎల్లెడల అత్యున్నత వర్తించుట జూచి వారిని ముఖముఖిగా జయింపలేక అనేక మాయోపాయముల జయించినవల కనేక నిదర్శనము లున్నవి.

శత్రుగజకంఠివుడై సత్యవ్రతానురక్తుడై దానకంఠుడైన బలిదక్రవతికాని మాయోపాయమున పాతాళములకు గ్రొక్కివైచుటయు వారిని చెట్టుమాటున దాగికొని బరిమాగ్నుటయు జూడ నేడుమాడ మనలో నెవరైన తెలివిగలవారైనా ధీమంతులుగాని వృద్ధికివచ్చుచుండిన వారెల్ల అగ్రజులొక్కట కయి కాచుకొనియున్న యీ బ్రాహ్మణులకు తంత్రము నాటినుండియే ఎలకేపరచుకగా పచ్చుచుండుట తెల్లమగుచున్నది. వీరుకాక శ్రీరామునంతటి మహాపురుషునకు సాయమొనర్చి నేటికిని అగ్రజాతీయులచే రైవముగా పూజింపబడుచున్న వానరప్రముఖుడగు ఆంజనేయులు తదితర సుగ్రీవ ఆంగజాంబవంతాది నాయకులును మనవారేగాదా. అప్పటికొర్యము తాత్రయింకను నశించలేదనుటకు తార్కాణముగా మొన్న 1914 సంవత్సరమున జరిగిన యూరోపు మహాయుద్ధములో మనవారు కనుబరచిన ప్రతాపమే తార్కాణము.

కవులు

వీరుగాక మనలోని కవులెందరో యెన్నియో గ్రంథములవ్రాసి వన్నెకెక్కిరి. ప్రపంచమునందే మహాకవిసాహిత్యకలక యింకొక్కడు లేడని పొగడ్తగన్న కాలికానరప్రసాదుడగు కాలిదాను మనజాతీయుడేగాదా. ఇంక నిట్టికవులుకనకని వాకరాదు లెందరోగలరు.

పత్నివ్రతులు

పురుషులలోనేగాక స్త్రీలయందును హిందూసంఘములో అధిక గౌరవము గాంచి నేటికిని దేవతలుగా పూజింపబడు స్త్రీలెందరోగలరు. వసిష్ఠమహర్షి యొక్క యనుగు పత్నియైన అరుంధతి మహాసతి నేడు సమస్త జనులచేతను మన్ననల బడయుటలేదా. శిబి యెట్టికీర్తి బడసెను.

మనదుస్థితి

ఇంతటియాన్నత్యము సాటివారలలో నింతటిగౌరవము పొందినజాతి, నేడుభారతదేశములో చూడబడునంతటి నీచముగా భూలోకములో మరియెచ్చటను మరియెజాతీయుల చూడబడుట లేదనుట సత్యము. మరియొక్కచోట సాంఘిక భేదము లున్నవన్న నవితిరక్తస్థితి ననుసరించియో లేక మతభేదములనుబట్టి కలుగుచున్నవిగాని భగవంతునిచే సర్వజనులకు ప్రసాదించబడిన మానవజన్మహక్కు అగు మానవ స్వాతంత్ర్యము సహితము గోలుపోయి అనేకయిదుమలగుడుచుచు మనజాతి పొందుచున్న ఘోరహింస ఇచ్చటనేగాక మరియెచ్చటనుగానరాదు. దీనజనార్ద్రత్రాణ పరాయణుడును, పక్షపాతరహితుడునగు సర్వదయామయుడైన లోకేశుని సన్నిధికి పోవుటకే మనకు అర్హతలేనప్పుడు మనమింకను మానవుల మనుకొనుట యెట్లుఇదిసరిగదా సమస్తజనులకు సమానహక్కుగా యాశ్చర్యమిచ్చే ప్రసాదించబడిన ఉదకమును స్పృశించుటకు మనకుహక్కులేదు. స్వేచ్ఛగా తిరుగుటకు మార్గములేవు. కేవలము అనాగరికులకట్టుబట్టినలేన దేశమిప్పుడై స్థిరవాసస్థానములేక తిరుగు లంబాడి, లజ్జబండ్, కోయ, దొమ్మర, యేనాది; పాముల; చెంచు మొదలగువారికి హిందూసంఘములో స్వేచ్ఛయున్నది. స్థానమున్నది. త్రాగుబోతులు, జూదగాండ్లు, దొంగలు మొదలగు దుర్మార్గులకు స్వేచ్ఛయున్నది. స్థానమున్నది. గాని వారికంటె యెన్నియో రెట్లధికము నాగరికులయినను కొద్దిగనో, గొప్పగనో, విద్యావంతులయినను మనమెందులకును బనికిరానివారముగా యున్నాము. తుదకు మృగములన్నిటికంటె నీజాతి నీచముగా యెంచబడు మనకమానకున్న స్వాతంత్ర్యమును మనకు లేదన్న అతికయోక్తి కాజాలదు.

మనజాతి యంతటి యాన్నత్యమునందే యంతటియింకాగతికివచ్చుటకు బ్రాహ్మణులను వారివ్రాతలే ముఖ్యకారణములును నిర్వివాదాంశము. అయినను నేటిట్టిదురవస్థల పాలైతి మహానిర్భాగ్యస్థితియందున్న మనజాతి మరల పూర్వోన్నత్యము బడయుటకు మార్గములేవా? అనేకములున్నవి. చీకటినిబాపుటకు దీపములలేను, సమస్తము దాటుటకు నావలెను, మనమీ యజ్ఞాన దారిద్ర్యాంధకారమునందే విముక్తులగుటకు పరంబోధి యొక్కలేకలదు. అదియే విద్య. (సకేవము)

భారతీయాశయములయొడ సంస్థానాధిపతుల సానుభూతి

రాజప్రతినిధి ప్రకటనకు జామీనా హెబుగారు

సంతసము వెలిబుచ్చుట

బొంబాయి, నవంబరు 8:—అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వారితో ముచ్చటించుచు ఘనతపసించిన జామీనా హెబుగారిట్లు చెప్పిరి:—

ఇంకను నేను రాజప్రతినిధియొక్క సంపూర్ణ ప్రకటనము ను చూడలేదు. పొగయొడపై ఆ ప్రకటనయొక్క సంగ్రహవార్తనే నేను చూడగలిగితిని. భారతదేశముయొక్క గమ్యస్థానము అధినేత ప్రతిపత్తియనియు, రాండు లేబిల్ సభ సమావేశపర పబడుననియు నాకావార్తలన తెలిసినది. ఈ ప్రకటనలోని విషయమును సహజమున, రాజనీతియు నాకు సంతసము చే మార్చినవి. ప్రకటన యెట్టిసభ్యముతో చేయబడెనో అట్టి భావముతోడనే బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రజలును, సంస్థాన ప్రజలు ను దానిని గ్రహించెదరని నేను నమ్ముచున్నాను. సామ్రాజ్యములో భారతదేశము గౌరవనీయును స్థానము వహించవలెన నియు, యితర అధినేత రాజ్యములతో సమానస్థానమును బొం దవలెననియు నేనును, యితర సంస్థానాధిపతులను తలచుచు న్నాము. బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రజల యాశయములపట్లముకు సం పూర్ణముగ సానుభూతికలదు. బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రతినిధులును సంస్థాన ప్రతినిధులును సమాధానభావముతో నొక్కనో శ్రేయ మస్థలను చర్చించుచో రెండుభాగములకు యిష్టముగ రాజ్యాం గపద్ధతి నిర్ణయింపబడుట సాధ్యమగును. ప్రభుత్వమువారు, బ్రి టిష్ ఇండియా ప్రజలు సంస్థాన ప్రజలు పరస్పరము తమహక్కులను, బాధ్యతలను గ్రహించితేని అందరకు అనుకూలమును గౌ రవనీయునును అక్రమమును అను నొకపద్ధతి నిర్ణయింపబడుట సులభసాధ్యము. (ఆ. ప్రెస్.)

కీ. శే. నారోత్తమమోరార్జీగారి అంత్యక్రియలు
బొంబాయి నవంబరు 8:—నేటిదినము కీ. శే. నారోత్తమ మోరార్జీగారి మూవనాటి అంత్యక్రియలు జరుపబడెను. ఈసం దర్భమున చాలామంది ప్రముఖులూ గా. పటేలు సర్. పురుషోత్తదాస్ సర్. చునిలాల్ మేహతా సర్. పి. సి. నేతావాచాప్సా సర్. పద్మావతి నీస్వామి మొదలగువారు వచ్చి యుండిరి. (ఆ. ప్రె.)

భారత శాసనసభ స్టేటుకౌన్సిలు సమావేశముల
ముగింపు

శిర్డీ నవంబరు 8:—ఈ క్రింది ప్రకటన యీవారపు ఇండియా గెజటునందు ప్రచురింపబడినది.

భారత శాసనసభయొక్కయు స్టేటుకౌన్సిలుయొక్కయు సమావేశములు ముగింప జేయబడినవి. (ఆ. ప్రె.)

రెండు విమానములు పయనముజేయుటకు ప్రయత్న మును సల్పుచుండ ఒక దానితో నొకటి డీకొని నేలగూలెను.

గనులపనివాండ్ర ప్రతినిధులు ప్రభుత్వమువారి నూచ పల నంగీకరించిరి.

త్వరపడుడు!

కొలదిప్రతులు మాత్రమేమి గిలియున్నవి.

ఆత్మకథ

(గాంధీమహాత్మునిస్వీయచరిత్రము.)

ద్వి, త్రి, య స ం పు ట ము

క్రొన్ వైజా, పుటలు రగిం

మేలయిన కాగితము; ముచ్చటలు గూర్పు అచ్చు.

అమూల్యమైన ఈ గ్రంథమునకు

వెంటనే ఆర్డరులు పంపుడు.

శతావధాని వేలూరి శివరామ

శాస్త్రిగారు తెనిగించినది

వెల ఒక రూపాయ మాత్రమే.

తచాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

నెం. 7, తిరుకొండపేట, మద్రాసు,

ఇంజను డ్రైవరుల బుక్ (తెలుగు)

—)o(—

కోట. యజ్ఞరామశర్మ. మెకానికల్ ఇంజనీరు (ఆ. జా. ప.)

ఇది, స్త్రీయు యింజను డ్రైవరులకు, బాయిలరు ఫైరునులకు, ఫస్టులకు, ఇంజనీరింగు విద్యార్థులకు, మెకాని కల్ ఎంప్లొయీలకు, మొదలగువారికి చాల అవసరము. ప్రతియే మద్రాసు ఇంజను డ్రైవింగ్ పరీక్షకుబోవువారికి తప్పక సుందరగినది. దీని సహాయమున ఆపరేట్ సులభముగా గెలుపొందవచ్చును.

దీనిని పెద్ద అక్షరములతో, చక్కని, మందమ, ప్లైజా, ఆర్డు కాగితములమీద చక్కగా ముద్రింపబడి, పుల్ కాల్కోతో బైండు చేయబడినది. ఇంజనులు, బాయిలర్లు, వాటి స్థానముల బొమ్మలు అన్నియు మొత్తము 50 పేజీలకు చక్కగా వేయబడి, వాటికింద వాటి వివరములుకూడ వ్రాయబడినవి. వెల. రూ. 2-0-0 ఇప్పటికి 300 కాపీలు అమ్ముడైనవి:—త్వరపడుడు.

వలయువారు:— కోట. యజ్ఞరామశర్మ, చింతగుంటపాలెం, బందరు.

MASULIPATAM (Madras Presidency),

గొప్ప పాప్సిడే కార్ని వల్ పండుగ రోజున

అలంకరించబడిన కారు డోరేగునప్పుడు, మీరును మీకారులో

నెక్కి దానివెంబడి నడిపి

మద్రాసు గార్డు హెడ్ క్వార్టర్స్ వేవేరియందు

11-11-29 తేదిన రాత్రి 4 గంటలవరకు జరుగు పండుగకు దయచేయుడు.

ఈ ప్రదర్శనమును మీరు తప్పకూడదు.

అత్యద్భుత వైడ్ - ప్రదర్శన ములు

వాటికి ఈ దిగువ తెలుపబడిన అసాధారణమైన బహుగుతులు గలవు.

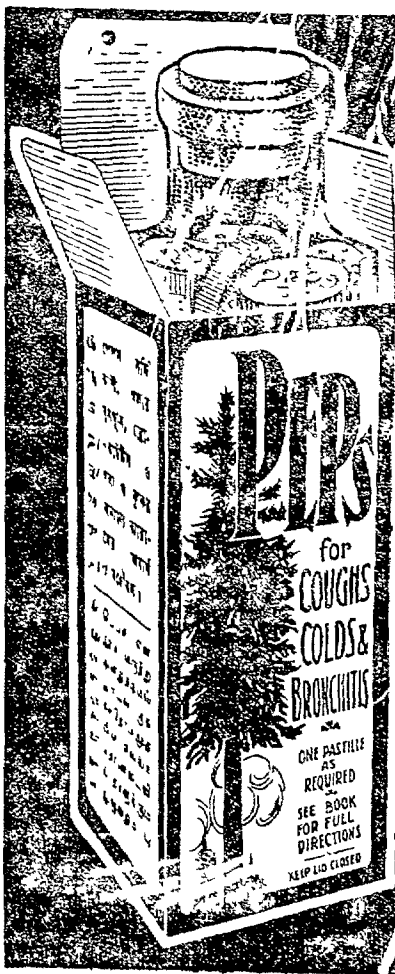
ఒక కేస్ విస్కీ, ఒక హాండ్రెడ్ వెల్ చక్కెర, టెన్నిస్ రాకెట్, బైసికిల్, మద్రాసు పందెములకు నీజ్ టిక్కెట్లు, 1/2 కేసు విస్కీ, గోడకుతగిలించు గడియారము, చుట్టలపెట్టెలు, సిగరెట్ల డబ్బాలు, 130 కలకత్తా స్పీడ్ టిక్కెట్లు, 48 బుక్ల గ్రమ్మినరల్లు గల కేసు వగైరాలు.

ఎక్స్-సెర్విసెస్ మెన్సు అసోసియేషన్ వారి ప్రాపకముక్తింద

ఆర్జుమైన కార్యమునకు తోడ్పడునట్టి ఈ ఉత్సవమునకు మీ మిత్రులతో దయచేయుడు.

వాన కురియుచున్నను పరవాలేదు. 10,646 చదరపు అడుగుల విస్తీర్ణమునకు

కాన్వాసు కప్పు గలదు.

పెన్సె

దగ్గులకు, జలుబుకు, శైత్యము, గొంతు

నొప్పి, తొమ్మవడిశము, ఉబ్బనము,

ఇన్ఫ్లుయెంజా మొదలైనవాటికి అద్భుత నివారణ

స్వల్ప పూదు పెన్సె సీసాను వెంటగొని పాండు, పెన్సె నోటిలో వేసుకొనిన వెంటనే అందుండి కొన్ని ధూచరణులు బయలుదేరును. శ్వాసనాళములలోని మృదులైన సన్నని పొరలకు గలుగు బాధ నువశంబించి, విషక్రిమిలలోనికి చేరి హానిగలుగకుండు నట్లునర్చును. మందలంగళ్లన్నిటి యంగును చొరుకును.

వెల సీసా 1 కి రు 1/-

సాహిత్యవార్తలు

విదేశ తపాలా:—10-11-29 తేదీ ఆదివారం ఉదయం 9-30 గంటలకు పోస్టాఫీసులుండి బహుశా చేయబడును.

సుగంధమిలిన నభి:—శ్రీయుత కె. వి. రామకృష్ణగారిచే రచియింపబడిన "స్వామినిష్ఠ" అను కన్నడనాటకమును శేపు 10 వ తేదీ ఆదివారం సాయంకాలం 5-30 గంటలకు విజ్ఞోరియా వల్లెస్ హాలునందు ప్రదర్శించెదరు.

దక్షిణ భారత బ్రహ్మసమాజము:—బ్రహ్మమతప్రచారకు లు శ్రీయుత కె. వి. నారాయణగారు శేపు 10-వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 6 గంటలకు సమాజమందిరముందు (97, అన్నాపిళ్ల వీధి, జార్జి టౌను) వై వారాధన సలిపి ఆంగ్ల భాషలో మతోపన్యాస మొనగెదరు.

మద్రాసు సంగీతవిద్యనృభ:—ఈశ్వరయజమాన్యమున శేపు సాయంత్రము 4-15 గంటలకు గోకేలహాలు నందు గానవివేచన జరుపబడును. విద్యార్థి లైగర్ వరదాచారిగారు గానము, నెంకటరామయ్యగారు ఫీడేలు, కుంభకోణం రంగస్వామి అయ్యంగారు మృదంగము.

రాకపోకలు:—శ్రీయుత వి. పరమ రామరావు యం. యల్. సి. గారు పల్లిటూ అశాస్త్రసాహిత్య సభయందు పాల్గొనుటకు మద్రాసునకు వచ్చియుండి నిన్నరాత్రి మరల నందలూరునకు వెళ్లిరి.

ఎఫ్. బి. జేమ్స్ ఎం. ఎల్. సి. గారు కలకత్తానుండి నేడెందుము మద్రాసుకు తిరిగివచ్చిరి.

విశాఖపట్నం కలక్టరు బ్రాకెసుగారు గతిరాత్రి మద్రాసువిడిచి విశాఖపట్నమునకు, గోదావరి కలక్టరు కె. వి. బ్రాహ్మగారు సామర్లకోటకు, సర్వేడెచ్చెరు ఎల్. బి. ఎఫ్. ఘర్తగారు కడపకు, ఇండియన్ జూలాజికల్ సర్వేడెచ్చెరు శై నిప్రసాదుగారు కలకత్తాకు, సర్ ఫెయిరెస్ బార్బరగారు కాలికట్టుకు, కర్నూలు మల్కమ్మగారు చేణిగుంటకు, డిప్టీ ఆడుటెంటు జనరల్ శ్రీకృష్ణగారు ఉదకమండలమునకు, బోయిరి.

ఇలామెదీను శవము

లాహోరు, నవంబరు 8:—రాజపాలహంతకు డగు ఇలామెదీను శవము నివ్వవలెనని కోరుటకు పంజాబు గవర్నరుగారి కడకు రాయబారము వెళ్లిన సర్. మహ్మద్ హుస్సేన్ గారి కోర్కె ననుసరించి పంజాబు ప్రభుత్వమువారు యీ విధముగ ప్రకటన గావించుచున్నారు. పంజాబు ప్రభుత్వమువారు ఇలామెదీను శవమును లాహోరునందు మియానిక్యూనమునకు తెచ్చి మహ్మదీయుల ఇతరులచేయునట్లును, ఏ విధమున ఊరే గొంతుగాని ప్రదర్శనములుగాని ఉండరాదని ప్రకటన తెలుపుచున్నది. శాంతిభంగము కలుగకయుండునట్లు చూచుకొను అయందు మహమ్మదీయ నాయకులు బాల్ సు కమిషనరుకు తోడ్పడెదరు. (అ. ప్రె.)

కుట్రకేసు

లాహోరు, నవంబరు 8:—నేడు కుట్రకేసు విచారణ యందు ఆఫ్రాజు జయగోపాలుని క్రాసుపరీక్ష జరిగెను. సాక్షి రివాల్యూరుల తుపాకులను సభ్యులు కొందరివద్ద జూచెను. పోలీసు ఉద్యోగిచ్చాటుగారి రాక కని పెట్టుచుండుటకై సాక్షి నాలుగుసార్లు కనిపెట్టుకొనియుండిన సాక్షిలు, సాండుకు ఒక యెత్తునందుమరి సాక్షి అభిప్రాయపబడెను.

ప్రాసిక్యూటరు సాక్షి జగన్నాధుని పిలిచి భగతుశింగ ఉపయోగించిన హాటు (టోపీ) అతనికి జూపిరి. అదితనదుకాణములో యెవరి కోనితో చెప్పబాలని సాక్షి తెలుపగా, అతడు ప్రతికూలదర్శనని ప్రాసిక్యూటరు వారనిరి. (అ. ప్రె.)

నోటీసు.

లేటు వేణూరి రామచంద్రరావుగారు, Central Bank of India లో డిపోజిట్ చేసిన సొమ్ముకున్న, life-insurance సొమ్మును చట్టపరమ పర్టికెట్టు నిమిత్తము అయక భార్య జానకమ్మగారు కాకనాడ మనసు కోట్టలో చాలు చేసిన కేసు 7/12/29 తేదీ 23-11-29 తేదీ వాయిదా గనుక ఆ కేసు ఉన్న వాడు ఆరోజు లోక్తుకు వచ్చి తెల్పుకొనువలెను.

టి. నెంకటరం, ఆదివారం లరపు క్షేత్రం.

పంజాబు జేయిల్స్ విచారణ సంఘము

ఫైదీలకు ఎక్కువ సౌకర్యములు కిఫార్తు జేయుట
లాహోరు, నవంబరు 7:—పంజాబు జేయిల్స్ విచారణ సంఘమువారు ఫైదీలకు విచారణయందున్న మద్రాసులకును ఎక్కువ సౌకర్యములను ఒసంగవలెనని కిఫార్తుజేరిరి. విచారణ యందున్న ఫైదీలందరికి సామాన్యముగా ఫైదీలకున్న భోజనము తోబాటు నూనెను బదులు నెయ్యి ఒసంగవలెను. చదువువచ్చిన వారు ఎవరి గ్రంథములను మాసపత్రికలను వారు జేయిలు నూపర్చుంటుగారు అనుమతించినవానిని చదువుకొనసేయవలెను. ప్రతి జేయిలునందు ప్రభుత్వమువారి ఖర్చుపై ఒక ఆంగ్ల పత్రిక, ఒక దేశభాషాపత్రిక పట్లయి చెయవలెను. పంజాబులో జేయిల్స్ పత్రిక యొకటి ప్రచురింపవలెను. ప్రత్యేకతరగతి ఫైదీ లనగా నుండులందు స్వభావమునందు విద్యయందు ఉన్న తపదత్తుల నవలంబించు క్రొత్త నేర్పులు, అనవసర దౌర్జన్యము దురాశ నీచత్వము వల్ల ప్రేరక పింపబడని నేరము లొనర్చు వారును, అని సంఘమువారు నిర్ణయించిరి.

ప్రత్యేక తరగతి ఫైదీలకు యీదిగువసౌకర్యముల నొసంగిరి:—ప్రత్యేక నివాసము, సామాన్యములకు పరువు వంటసామానులు, పక్షమనకొకసారి బంధువులచూపుట, వారమున కొకతేళి, రాత్రి 10 గ వరకు దీపములు, గ్రంథములు, పత్రికలు జేయిలు నూపర్చుంటు అనుమతిపై దినమునకు 12 అణాల విలువయగ భోజనమును ఫైదీకొరినది. అనవసరమగుచో వారిఖర్చుపై యెక్కువ తెప్పించుకొనుట, పంజాబుటకు ప్రత్యేక సౌకర్యములు, వ్యామనమునకు తన ఆవశ్యకములు, మతాచారములవలంబించుటకు సదుపాయములు ఒసంగవలెను. కఠినశిక్ష విధింపబడు ప్రత్యేకతరగతి ఫైదీలకు వారివిధ్యాభ్యాసములకు తగిన పనులనే చెప్పవలెను. సుమారు నూరుమందికి సరిపావు ప్రత్యేక తరగతి జేయిలును గురుదాసుఖానా ముగ్గుపూరునందు నిర్మించవలెనని సంఘముచరు.

కొద్ది సంవత్సరములనుండి ముఢ్యతరగతి పంజాబీల జీవిత విధానము ప్రాప్తించినందున, యూరోపియనులు, యూరేషియనులు, విదేశీయులు, ఉత్తమునకుమతరగతి భారతీయులు యెట్టి నేరములకైన శిక్షింపబడినను సరే ప్రత్యేకముగ నొకతరగతియందు దుంచవలెనని విచారణసంఘమువారు చెప్పిరి.

అనీగారికి జయకరుగారి ప్రత్యుత్తరము

రాండుటేబిల్ సమావేశమునకు అసలు మరతులేకూడదు

యథోచిత సహకారపక్షమునుండి రాజీనామా నివ్వవలదు
బొంబాయి, నవంబరు 8:—అనీగారి ప్రకటనకు ప్రత్యుత్తరము వ్రాయుచు శ్రీయుత యమ్. ఆర్. జయకర్ గారు, యథోచిత సహకారపక్షమునుండి రాజీనామానిచ్చు సుద్దేశమును తెలియజేయుచున్నారు. ఢిల్లీ నాయకుల ప్రకటనలోని కొన్ని మరతులను తా నంగీకరించుననియు, కాని రాండుటేబిల్ సమావేశమునకు పూర్వము మరతులను చెప్పబడవలెననియు, వివేకముగ పద్ధతియను విషయమై తనకు భేదాభిప్రాయము కలదనియు వారు తెలుపుచున్నారు. అనీగారు పత్రికలలో చేసిన ప్రకటన తనస్వంత అభిప్రాయము తప్పకేదకదనియు, పార్టీసభ్యులందరుయొక్కయు సభజరిగిన మీదటనే! జాతీయపక్షమువారు సమస్యనుగూర్చి తెలిసికొంగరనియు వారు తలచుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి పర్యటన కార్యక్రమము

ఢిల్లీ, నవంబరు 8:—ఈశ్రీంది రాజప్రతినిధి పర్యటన కార్యక్రమము యీవారపు ఇండియా-గెజటునందు ప్రచురింపబడినది ఇర్విన్ ప్రభువును, ఇర్విన్ ప్రభువును పర్యటనము సులభుటకు యీనెల 15 వ తేదీన ఢిల్లీనుండి బయలుదేరెదరు బొంబాయి, సాంగ్లీ, కొల్హాపూరు, మైసూరు సంస్థానము మెర్సూరా (కూర్గ) క్యానెరూరు, క్యాశీకెట్టు, కొచ్చి సంస్థానము, తిరువాన్కూరు సంస్థానము, కన్యాకుమారి, తిరునల్వేటి, మధుర తిరుచూరుపల్లి, తిరుచాపూరు, చుద్రాసు, చౌదరాబాదు, యానగరములందు పర్యటనగావించి డిసెంబరు 23 వ తేదీన ఢిల్లీ చేరెదరు సాంగ్లీ, కొల్హాపూరు యన్కాక్షరం, చుద్రాపల్లి, చౌదరాబాదు, యానగరములందు శాంతిప్రతినిధిగారు బహిరంగ గమ్యం కిచ్చేయవలదు. (అ. ప్రె.)

అల్పసంఖ్యాక సంఘములకు ప్రాతినిధ్యముండవలెను

రాజప్రతినిధి ప్రకటన చాల అస్పష్టముగానున్నది

ఆంగ్లో హైందవ, యూరోపియన్ సంఘాభ్యుదయభిప్రాయము
అలహాబాదు, నవంబరు 7:—ఈ దేశములో నివాస మేర్పరుచుకొనిన యూరోపియనులయొక్కయు, ఆంగ్లో హైందవ సంఘముయొక్కయు అభ్యుదయ మోచి. సి. డెసాంసుగారు ఆంగ్ల దేశమునుండి తిరిగివచ్చి శ్రీవెన్ వారితో ముచ్చటించుచు రాజప్రతినిధి ప్రకటననుగూర్చియు, లార్డు, సభలో చర్చ ను గూర్చియు నీ క్రింది యభిప్రాయమును వెల్లడించెను:—దీపావళి సమయమున భారతదేశమునకు ఆధినివేశ ప్రతిపత్తియు సంగెదమని చెప్పుటవలన భారతదేశమునకు కొంతమేలు జరిగిన మాట వాస్తవమే. కాని ఆ ప్రకటనయర్థము అస్పష్టముగానున్నది. ఈ ప్రకటన 1917 సంవత్సరము ప్రకటనను మరల తెల్పుట యేనా, అంతకుంటే నేమైన విశేషమున్నదా? ఆ ఆశయముకంటే నది హెచ్చుగా భారతదేశమునకు ప్రసాదించవలదునో నది నైపుక్ సంఘమువారి కృషిని వమ్ముచేయును. నైపుక్ కమిషను అభిప్రాయమునకును కృషిని యేమియు నభ్యంతరముకలుగజేయనినో అది నేటి బీరకాయవంటిదగును. ప్రకటన నిజముగా భారతదేశమునకేమైన ప్రసాదించగలిగిననో భారతదేశమునకు శాంతిసౌఖ్యము లొదవును. అది నేటిబీరకాయయై ననో భారతదేశములోని యశాంతి ప్రబలును. నాయకులకు లార్డుసభలో జరిగినచర్చ తెలిసియున్నచో రాజప్రతినిధి ప్రకటననెట్లు గ్రహించవలెనో అట్లే గ్రహించియుండురు. రాజప్రతినిధి మాటలకు వారు పూర్తియైన విలువ నొసంగిరి. భారతదేశమునకు త్వరలో మేలుజరుగకపోయిననో ఢిల్లీలో నాయకులుచేసిన వ్యాఖ్యానమునకు రాజప్రతినిధిని కట్టిజేయవలెనని వారట్లు చేసియుండురు. రాండుటేబిల్ సమావేశము భారతీయులకు చాలసంతసము కలుగజేసినది. రెండు సంవత్సరములనుండి భారతీయు లిట్టిసమావేశమును కోరుచుండిరి. ఈ సభలో భారతీయుల యభిప్రాయము బాగుగా వివృతమగును. ఈ పందర్భవములో భారత ప్రతినిధులైనను ప్రశ్న యుండును. అల్పజనసంఖ్యాక సంఘములకు తగిన ప్రాతినిధ్యము యిచ్చబడునా? ఆంగ్లో హైందవులకు ప్రాతినిధ్యముండు? న్యాయము జరుగవలెననిననో అల్పజన సంఖ్యాక సంఘములకు ప్రాతినిధ్యముండవలెను అల్పజనసంఖ్యాక సంఘముల హక్కులను సంగ్రహించిననో భారతీయులకు తృప్తికలుగుని అల్పజనసంఖ్యాక సంఘమువారే స్పష్టముగా చెప్పవలెనని యుండురు (శ్రీ ప్రె.)

నవనగర్ జామ్ సాహేబ్ గారు నల్ల జెండాలతో

ఆహ్వానింపబడుట

బొంబాయి, నవంబరు 8:—నర్మదా స్త్రీమరులో నవనగర్ జామ్ సాహేబుగారు నేటి ఉదయము బొంబాయికి విచ్చేసిరి. సంస్థానప్రజలు కొందరు వీరికిగౌరవముగాను కొందరు అగౌరవముగాను స్వాగించిరి. జామ్ సాహేబ్ గారిపట్ల అసంతృప్తి జెందినవారు 50 మంది అగౌరవవిష్ణుములను నల్ల జెండాలతో వీరిని ఆహ్వానించిరి. వీరు జామ్ సాహేబ్ గారికి సిగ్గు సిగ్గులని కేకలుచేయుచుండిరి పోలీసువారు వీరను యాధిలమునండుండి వెడలగొట్టిరి. ఇతరులు వీరిని సగౌరవముగా ఆహ్వానించి పుష్పమాలాంకృతుల జేసిరి.

ఈ అగౌరవ ఆహ్వానింపునకు కారణము

జామ్ సాహేబ్ గారు ఇంగ్లాండునుండి లంకా మరునందు తయారగు సాధునుల 20 లక్షలపానులు మొత్తమునకు నవనగర్ సంస్థానముందు తెప్పించుటకు విదేశేత్రకులతో ఒడంబడిక చేసికొనెనను వార్త యీ అసంతృప్తులకు తెలియుటచే వీరు యీవిధముగా జామ్ సాహేబుగారికి అగౌరవముగా స్వాగించిరి. యథార్థములో వైవిధ్యముగా విదేశేత్రపాకులతో ఏలాటి ఒడంబడికగావించవలెదనియు వారు నవనగర్ సంస్థానమునందు వ్యాపారము జేయుట కుత్తరు పడిగినందున వారికి అనుమతిసంగిలిననియు పత్రికాప్రతినిధితో జామ్ సాహేబ్ గారు నుడివిరి. నేటిరాత్రి జామ్ సాహేబ్ గారు నవనగరునకు వెళ్లెదరు. (అ. ప్రె.)

పామర్రకోటలో 10-11-29 వ తేదీ ఆదివారము పగలు 11 గంటలకు శ్రీవేదమూర్తులైన బ్రహ్మశ్రీ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు కవిసార్వభౌమ బిరుదాభిషేకపదసభ శ్రీమంతులగు భీమేశ్వరస్వామివారి, యాలభువనభూమి భద్రపాదము.

దేశీయవార్తలు

డా॥ బి. యస్. మాంజీగారు

హిందుమహాసభోద్యమమును గూర్చి
గుంటూరులో ఉపన్యసించిరి

గుంటూరు నవంబరు 8:—డా॥ బి. యస్. మాంజీ యం. యల్. పి. గారు నిన్న గుంటూరునకు విచ్చేసిరి. సాయం కాలమున మ్యూనిసిపల్ గ్రంథాలయ ఆవరణయందు హిందుమహాసభోద్యమముగూర్చియు, భారతదేశ భావిరక్షణముగూర్చియు ఉపన్యసించిరి. శ్రీయుత ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

డా॥ మాంజీగారు మాట్లాడుచు హిందుమహాసభ భారతజాతియొక్క ఏకత్వమునుకూర్చుటకు పాటుపడుచున్నదని యా, భారతీయులు వ్యాయామమునంబలి ఉత్సాహమును, ఆవశ్యకతను పెరుగవలెననియు, అనిరి. భారతదేశమున సంరక్షించు యోగ్యత హిందువులకు కలుగవలెననియు స్వరాజ్యముగాని అధినివేశప్రతిపత్తిగాని భారతదేశము బడసిన సమయమున ఈ యోగ్యత సాహాయ్యకారిగ నుండుననియు, అందుచే హిందువులై వ్యాయామముజేసి దార్ఢ్యము గాంచవలెనని మాంజీగారు ఉద్ఘోషించిరి. (అ. ప్రె.)

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యపతాక నెగురవేయుడు

లాద్దసభలో జరిగిన చర్చవలన అంతయు నటన యని తేలినది. ఆశాబంధము తెగిపోయినది

సుభాష్ చంద్రబోసుగారి ప్రకటన

లాద్దసభలో జరిగిన చర్చను గూర్చి బెంగాల్ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘాధ్యక్షు డగు శ్రీయుత సుభాష్ చంద్రబోసు గారిట్లు చెప్పిరి.

ఇంకను మనము గంకెదాళతో నుండ నవసరములేదు. నిజపరిస్థితులను మనకు పార్లమెంట్ ప్రభువు తెలియజేసెను. మొత్తం రాజప్రతినిధిచే ప్రకటనచేయబడినపుడు ఆంగ్ల దేశములో లిబరల్ పక్షమువారు, కాన్సర్వేటివ్ పక్షమువారు కోపాద్రేకమును వెడలగ్రక్కిరి. ఇందువలన లేబరు ప్రభుత్వమువారికి చేయూత యొసంగవలెనని మనదేశీయులు కొంతమంది తలచిరి. కడుశీఘ్రముగా క్రోధానలము చల్లారినది. అంతయునటనయాయ సుభాష్ మనకు గలుగుచున్నది. అసలు ప్రకటనములో నున్న యర్థముకంటె పెచ్చు అర్థము తీయబడినవారు పొరబడిరిని పార్లమెంటుగారి యుపన్యాసము స్పష్టముచేసినది వారు సమాజేశ్వరచదిలించిన సంగతులు నిజమయిన రౌండు టేబిల్ సంఘము కా దని స్పష్టముగానే యొప్పుకొనబడెను. సైమన్ సంఘము నివయమై నిర్ణయింపబడిన కార్యక్రమమంతయు, మాంటెగ్యూ ఛాలమ్మస్థైర్య సుస్మరణములసమయమున నవలంబింపబడినపద్ధతి యంతయు అత్యయంతుగాని, మారదని తెలియజేయబడెను. పైకార్యక్రమమందు రెండు అవస్థలకు మధ్య ఈసభ ప్రవేశ జేట్టబడెను. ఈ సభవారు చేసెడి తీర్మానము ఉభయపక్షముల వారిని బాధించదు. సభజరిగినతరువాత ఆసభాతీర్మానములను పార్లమెంటుసభవారు పునర్విమర్శించెదరు. పార్లమెంటు ప్రభువు చేసిన ప్రకటనవలన భారతీయులు పెట్టుకొనిన యాశలు కేవలము అడియాసలని స్పష్టమైనది. ధైర్యముగా మనము ముందంజ వేయకండ యీ ప్రకటన అడ్డుపడినది కావున లాహోరులో సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యపతాకము ఎత్తుగా నెగురవేయుదురు గాక యని కోరుచున్నాను. (అ. ప్రె.)

శిల్పీనాయకుల ప్రకటనమును సవరింపుడు

ధార్వారు ప్రజాప్రతినిధుల తీర్మానము

ధార్వార్, నవంబరు 8:—శిల్పీలో గాంధీమహాత్ముడును, యితర నాయకులును సమావేశమై చేసిన ప్రకటనను చర్చించుటకు ధార్వార్ ప్రజాప్రతినిధులసభ నిన్న సాయంత్రము జరిగెను. ఆ సభకు ధార్వారులోని రాజకీయ నాయకులందరును ఆహ్వానింపబడిరి. కాసనసభ్యుడగు బాగ్ గారు అధ్యక్షతవహించిరి. అధిక సంఖ్యాకులచే నీక్రింది తీర్మానము గావించబడెను:—

రాజప్రతినిధి ప్రకటనమును లాద్దసభలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు సరిగా సమర్థించని కారణమున శిల్పీ నాయకులు తమ ప్రకటనమును తిరిగి ఆలోచించవలెనని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు. (శ్రీ ప్రెస్)

విక్టోరియా క్రానుపతకములను బొందినవారి విందుసంభరమున ఎక్కువతక్కువలులేక ఆంద్రుడు యువరాజుతో సమానముగ ప్రక్కప్రక్కనే కూర్చుండుటకు ఏర్పాటుజేసిరట.

ఆంధ్ర సెనేటు

సిండికేటు ఎన్నికలు

జిల్లా లక్ష్మీనారాయణగారి రాక

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెజవాడ, నవంబరు 9:— సేతుజరిగిన సెనేటు ప్రవేశకసభయందు క. వీరరాఘవస్వామి నాయకుగారు, యర్రా సత్యనారాయణ, పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారు జయంతి సత్కార నారాయణగారిగారు సిండికేటు సభ్యులుగ ఎన్నికొనబడిరి.

జయంతి గంగన్న పంతులు, డా॥ ఎ. ఎల్. నారాయణం. డి. నరసూరిగారు అకడమికు కొన్నిసభ్యులుగ ఎన్నికొనబడిరి.

రా. బి. డి. లక్ష్మీనారాయణగారు, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సెనేటుసభకు సేతు విచ్చేసిరి. ఆంధ్రవింఖానావారు వారికి సాయంకాలము అల్పాహారం ల విందొసంగిరి. వారు, యీ క్లబ్బుకు పోషకులైరి: హజమాడిగారు వీరిగౌరవార్థము విందుజేసిరి. (తంతి)

బిడ్డ ఏ దున్ను

చిరునవ్వుగా మార్చుము

బిడ్డకు కడుపులోని బాధను తొలగించి ఉపశమనము గలిగింపుము. హాయిగా నిద్రను పొందనిమ్ము. ఉడ్వర్డు గ్రైప్ వాటరు నిమ్ము.

70 సంవత్సరములుగా వైద్యులు, నర్సులు అమోఘముగా వాడుచున్నారు. బిడ్డ కెట్టిబాధ లేకుండ హాయిగా కాపాడగలదు.

WOODWARD'S "GRIPE WATER"

బిడ్డ అజీర్తికి నమృతమైన ఇంగ్లీషునందు. కడుపులో పసరు చేరుట, ఆహారము పులిసి, వెక్కిరింతలు, నుండెడడ, అజీర్తి మొదలైనవి రాకండ కాపాడగలదు.

W WOODWARD LTD, LONDON, ENGLAND

క్రాంత్రగా కనిపెట్టిన జర్మనీ గవేరియా క్యాపుచుల్లు

6

ధయంకరమైన పెగోగములను ప్రపంచములో అంతరింపజేయుటకు సిద్ధపరచబడినది. ఎంతకాలమునండి కాపురమున్న కోగయినను 9 ట్యూబులతో ఆకోగ్యవంతులుగా జేసి యెక్కువబలమును గలిగించి రక్తమును శుభ్రపరచును. మూత్రసాగమునండి వెలువడు స్రావమును నిలిపివేయును. మంటను తగ్గించును. స్త్రీలకు గర్భము జేడి తెలుపు విస్తారముగా పడుట, మూత్రసంబంధమును నితర బాడ్లములు బర్మా గవేరియా, అనుభవించలేని పెగోగములవలన రా మానుగుచున్నవి. సందేహించిన నాకోగ్యవంతులు కాలేదు. విస్తారమును పొగడ్త లనవలయును. 80 క్యాపుచుల్లు అమరియుండు పెట్టె రూ 2-9-0, 8 పెట్టెలు రు. 6-12 0. రమించుటకు బలమును మాత్రలు ప్యాకెట్టు 20, రు. 2.

Dr. A S. MURTY COY., Chicacole City, Ganjam Dt.

పెద్దపెజ్జ

పాతశాల కథాపటములు.

వెలనరన.

ఈపటములతో బాలకు కథను వివరించు బొమ్మపటములు మరసగా అప్పువేయించియున్నాము. బాలకు పటములు చూచినప్పుడే, కథను గ్రహించునట్టి యిచ్చును. 24 పటములు చేరిన పెట్టు 1-కి రూ 2-0-0. మూడు డ్రాయింగు చిత్రపటములు:—స్వర్గములు, పక్షులు, వృక్షములు 24 పటములుచేరిన పెట్టు 1-కి రూ 1-0-0. కృష్ణ అందు కో, చిత్రారుణిల్లా, తిరుత్తణి.

విదేశవార్తలు

బ్రెయిల్స్ పద్ధతి గారి ప్రకటన

కామన్వెల్త్ లో బ్రెయిల్స్ గారి యువనాగ్రహము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవం 8:—భారతదేశమును గూర్చి గ్రేటు బ్రిటన్ చేయుచున్న గొప్ప ప్రభుత్వమునకు బ్రెయిల్స్ గారు గ్రేటు బ్రిటన్ ను తప్పించిరి. గౌరవము, స్వచ్ఛంద నిర్వాహము నెరిగినవారిట్లు చేయుట విధి. ఆవిధిని గ్రేటు బ్రిటన్ వారు నిర్వహించిరి న్యూఢి డ్స్ ప్రతికలో బ్రెయిల్స్ పద్ధతి గారు వ్రాయుచున్నారు:— ఇండియా విషయము ప్రాంతవాసములను నిరంకుశ భావములను విభజనాధిక నిరోధమును జూపుచుండ వారి సంకల్పము లన్నిటిని బ్రెయిల్స్ గారు భగ్నపరచుట ఎంతయు ప్రశంసార్హము. బ్రెయిల్స్ గారు ఈవిషయము గొప్ప చిక్కిన సమస్యగా నిలుచుట విశేష. ఒక వేళ బ్రెయిల్స్ పద్ధతిని పరిమితముగా గ్రేటు బ్రిటన్ వారు ముఖ్యపద్ధతిగాను నిర్ణయించి పుణ్యము గట్టుకొనిరి. మరింత మహాపరాధము మరల ఇండియాపట్ల చేయకుండు బ్రెయిల్స్ గారు.

రెజిస్ట్రేషన్ ప్రకటనమును వివరించుచు, బ్రెయిల్స్ పద్ధతి గారు రెజిస్ట్రేషన్ చేయుచున్నారు. రాజప్రతినిధి ప్రకటనము ప్రాంతపాతే యయిరను దాని నీ సమయమున గావించుట ఎంతయు మంచిదనిది. ఆ ప్రకటనములో దెలిపిన గమ్యస్థానమును అమలులోనికి తెచ్చుట కుభయపక్షములవారు దృఢసంకల్పముతో ప్రవేశించుచున్నారని గోచరించుచున్నది.

భగ్నపరచు బ్రాక్స్ గారు ఇట్లు చెబుచున్నారు:—ఒక కాలం కాంగ్రెసు నాయకులను నరుగుల చెరసాల కొలుచుండగా కాంగ్రెసు నాయకులు రాజప్రతినిధి ప్రకటనము నెట్లు అంగీకరించె దని ఇర్విన్ ప్రభువు, బ్రెయిల్స్ గారు అనుకొనెదరు. కాంగ్రెసు నాయకులను రహస్యముగ వెంబడించి వారి నిర్ణయలను కనిపెట్టుచుండుట నీ పంజాబు ప్రభుత్వమువారు తీరుచుచున్నట్లు దెలియుచున్నది. నేడు కాంగ్రెస్ కార్యనిర్వాహక కమిటీలో నన్ను నాంబూర్తిగారినింటి సభ్యులు కలకాలము దున్నారు.

మెయిలు, మార్చింగు పోస్టు ప్రతికలు

ఇండియాకు కొమినియన్ ప్రభుత్వము నిచ్చుచో ప్రమాదము వచ్చునని బ్రిటిషుపక్షములకు నూరిపోయెటకు మొదలైనది. ఈ సందర్భమున ప్రత్యేక వ్యాసములు ప్రకటించుచున్నవి.

ప్రభువులనభిలంబు చర్చ

ఇందా బర్మన్ హెడ్ ప్రభువు విద్యుత్తును అగ్రాధి కలగజేసిరి. పశుసామగ్రిని గూర్చున్న విద్యుత్తును ప్రభుత్వమునకు చెల్లుచున్నది అంతకు ముందు తక్కువగా చెల్లుచున్నది. వ్యాపక ప్రభుత్వము వ్యాపకము చేసిరి. అయ్యది చువనరము ప్రైవేటుకు చెల్లుచున్నది ప్రకటించువరకు భారతదేశ ప్రభుత్వ విధానమును గూర్చి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించలేక పోవచ్చును. కాని, కొమినియన్ ప్రభుత్వమునకు త్వరలో సమకూర్చుట నిశ్చయించినట్లుకు సందియము లేదు.

కామన్వెల్త్ లో చర్చ

కామన్వెల్త్ లో జరిగిన చర్చయందు ఆయిదుగురు ఢిల్లీ కాంగ్రెసుభాగ్యములును, మురిపి ఈశ్వరసరస్వత్యులును, గోస్వామి గారును, పండిత ప్రొద్దుటూరి నాగయ్యగారును గలరు. రంగ నాథులుగారును గలరు. చాలమందికి చర్చ తృప్తికరముగ పోయెను. ప్రభుత్వమువారు తికరణకుద్ధితో ప్రవర్తించుచున్నారని తోచుచున్నదని ఈశ్వరసరస్వత్యులు చెప్పిరి. రాజప్రతినిధి ప్రకటనము జాగ్రత్తగా పరిశీలించి స్వవహారము వదిలుదుకుగ ర్యకుండు ఈ సమయమున భారతనాయకులు జాగ్రత్త ప్రవర్తించెదరుగాక. కాండు పేటిలసభ జరుగులోపు భారతీయులు 50 విభేదములను అంతరింపజేసిరి సభ్యుల బడెదరుగాక యని ఆశించుచున్నారు.

ఇరాకు ప్రజలు స్వపరిపాలనము

(రూటరు)

లండన్, నవంబరు 9:—ఇరాకు ప్రజలు బ్రిటిషుసలహా, యములేకుండ పరిపాలించుకొను శక్తిని సామర్థ్యమును ను చిరని ఇరాకు ప్రతినిధి హతిమాలి వ్యాంజ్జుకమముతో నున్నాడు.

కామన్వెల్త్ లో చర్చ

భారతదేశపు వ్యవహారము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవం 8:—కామన్వెల్త్ లో జరిగిన చర్చయందు సంగతులన్నియు తేలికయినవి. కన్వెన్షన్లు లిబరల్స్ ప్రస్తుతము తమ నిరోధమును మానుకొనిరి. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమువారు రాజప్రతినిధి ప్రకటనమును నిండు మనసుతో బలపరుచుచున్నారు. దానిని శిలాక్షరములుగ అమలుజరుప నున్నారు. రాబోవు కాండు పేటిలసభలో భారతీయులలో నిజముగ నాయకుల మనిరి. కాని కార్యనిర్వహణమున దక్షులైన వారందరికిని అవకాశమునువని ఇర్విన్ బ్రెయిల్స్ గారు దృఢసంకల్పము.

ఇటలీ సెర్వీయా పరిస్థితులు

(రూటరు)

లండన్, నవం 9:—ఒక హోటెలులో ఇటలీ సైన్యానికి దొకడు సెర్వీయన్ వ్యక్తియను కన్నానాగారిని కొట్టిరనియు, ఆతడు తిరుగా ఇటలీ వ్యక్తి ముఖమువీగ నొకైననియు దెలియుచున్నది. ఇటలీయన్ సెర్వీయా విశేషాంగయంత్రుని జూచి మాట్లాడెను. మరింతవ్యవహారము చెడుననుకొనుచున్నారు.

బుధవారము నాడు నల్లలో జర్మనువిమానము మనిగిపోయి చనిపోయినవారినిగూర్చి పంచాయితీని ప్రారంభించిరి.

ఇండియా అంతయు యువై టేట్ స్టేట్స్ ఆఫ్ ఇండియా నుండి వీరాజ్యమువారు నారీచుట్టుకు స్వతంత్రముగ పరిపాలించుచు బ్రిటిషుఇండియావారు వారిదారిని నాడునడుచుచు ఇతరుల వ్యవహారములలో ప్రవేశింపక అందరును ఒకే ఆశయమును చూచుచు ఒకమై ప్రవర్తించుచుండుటయే తనకు కావలసినదని ఆశ్చర్యరూపముగా దెలిపిరి.

ఇదివరలో పోయిన మార్చి-టులను మరల సంపాదించుకొనుటకు అనగా ఇదివరకు కొనుట మానిన దేశములందు మరల తమసరకులను దింపుటకు లంకాపైకునేతన ద్రకులు ప్రయత్నించుచున్నారు.

ఆర్. 101 నాకావిమానము 8 తేది మధ్యాహ్నము కార్బింగ్ నుదగ్గర ఆ చుట్టుప్రక్కలనున్న దేశమునకు బయలుదేరిపోయెను. చెడ్డపడ్డ పురపాలకాధ్యక్షుడు, మరి యితరసభ్యులందున్నారు.

పూర్వము కాంగ్రెసునాగ్రహము సర్ ఆర్థుర్ నేలు మెయిల్లండుగారు టాంసెర్త్ ఫిర్యాకు ఎన్నికలలో అభ్యర్థిగా నుండురలు.

అధినివేశకార్యాలయమున ఆర్థికవిషయములలో సలహా నిచ్చుటకు పూర్వము ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసులోనున్న సర్ జాన్ క్యాంబెలుగారిని ప్యాన్జీల్ ప్రభువు నియమించెను.

బందరు సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

I. P. 17/29.

పిటిషనింగు క్రిడిటరు:—చావలి వుద్దండం యెదిరి

రెస్పాండెంటు:—బొక్క నారాయణమూర్తి. ఆన 1920 ఫలిరం 5 వ ఆక్టో-9 వ సెక్షన్ ప్రకారం పైన వుదహరింపబడిన రెస్పాండెంటుని ఇన్ సాల్వే వేంటుగా జైక్లరుచేయుచున్న పిటిషనరు మోషను 17-10-29 వ తారీఖున దాఖలు చేసినాడు. సదరు పిటిషను నాయకా 16-11-29 అయివున్నది. అఫ్ఫీషియల్ రికవరగారిని రికవరగా ఆప్యాయింటు చేయడ మయినది. క్రిడిటరు తమ ఆశ్రయమును ఖుద్దునగాని పీడరు ద్వారాగాని సదరు తేది వుదముం 11 గంటలకు యా కోర్టుకు హాజరయి తెలియపరచుకొన వలెను.

బందరు } సి. వరదరాజులు, సబ్ జడ్జి
6-11-29 }

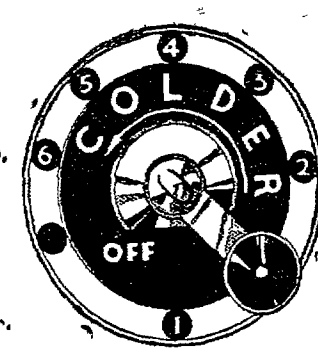
ఫ్రీ గి డేర్

నూర్మెటునందున్న వాటిలో

మిక్కిలి నరసమైన, గృహోపకరమైన దిక్కిజరేటరు.

మిక్కిలి తక్కువధర రుప్ 595.

బొంబయి, మద్రాసు, **VOLKART BROS ENGINEERS** కరాచి, లాహోరు.

For Lung Troubles

శ్వాసకోశ సంబంధమైన వ్యాధులను దగ్గులకు, రొమ్మపడిశిక్షణకు, కుంభావ్యాధికి తక్షణ శ్వాససంబంధమైన వ్యాధులన్నింటికీ అందరిచేతను మున్నలపొందిపెప్పగాంచినది ఆంగర్స్ యెముల్స్. అది దగ్గులనివారించి, శ్వాసకోశములనుబలముకలుగునట్లుగా చేయును. అజీర్ణ వ్యాధుల నన్నిటిని, అంతమొనర్చి ఆకలిని పెంచుచి, శరీరమునాగోళ్యములను వృద్ధిపొందించును. కుయరోగము నిర్ణివునిగా జేయునట్టి వ్యాధులను నిర్మూలించుటలో యితర రసాయనము లెవ్వియు, ఆంగర్స్ యెముల్స్ నుకు సాటిరావు. వైద్యులందరిచేతను, అనేకవేల యోగ్యతావ్రములను బడసినది, ఆంగర్స్ యెముల్స్ తప్ప మరేదియునులేదు. ఆంగర్స్ యెముల్స్ దేశమంతటను ఖ్యాతిపొంది, ముఖ్యపట్టణములన్నింటిలోను విక్రయింపబడుచున్నది. మీ స్నేహితులనుడిగికనుగొనెదరు.

ఆంగర్స్ యెముల్స్ కొన్ని భింతులను సంబంధమొనముచుండును లేదు తయారను పుష్కలముగ చేతిలో నింటబడదు. అందువలన అన్ని వయసుల, అన్ని వర్గాల వారు నేకరింపుట కెట్టి అశక్తలేదు.

ANGIER'S EMULSION

Of all Chemists and Bazaars.

హిందూదేశమునందు ఇతర కారులు లేక
ట్రక్కులు ఒకటి అమ్మకమైన, ఇది రెండు చొప్పున
హెచ్చుగా అమ్మకమగుచున్నది

ఎందుకు?

ఏలననగా చివ్రాలెట్ కు 4 సిలండరు కారుకంటెను అధిక ధర నివ్వవసరములేదు,

మతియు దానికంటెను దీర్ఘకాలమువరకు చక్కగా పనిచేయును.

హెచ్చుశక్తి—నిశ్శబ్దత—సరళత—హెచ్చుగమన వేగము—సౌఖ్యము.
కంపనములేక స్వేచ్ఛగానుండుట, వగైరాలు ఆఱునందు మాత్ర మే గలవు

మేము వీటిని ఋజుపరచునట్లు చేయుదు.

మరియు:—సేవయందుగల సులభత, విడిభాగములు నిల్వలోనుండుట వగైరాలు
ప్రాచ్యదేశమునందు మరెచ్చటను దీనితో సరితూగజాలదు.

ఆంధ్ర ఎంజినీరింగు కంపెనీ, లిమిటెడ్, విశాఖపట్నం.

వి. జి. ఆస్క్విత్, ఔలాది.

జి. హెచ్. బూలె అండు కో లిమిటెడ్, సాత్ పారేడ్ బెంగుళూరు.

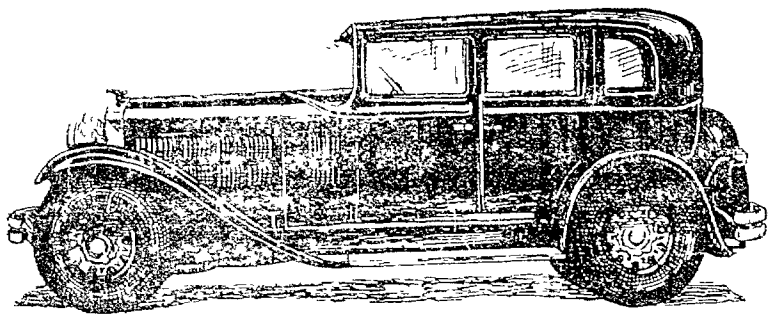
టి. స్టేన్సు అండు కో లిమిటెడ్, రెడ్ ఫీల్డు, పోస్టు కోయంబత్తూరు.

హార్మన్ జీ అండు కో, వెస్టుపారేడ్, సికింద్రాబాదు.

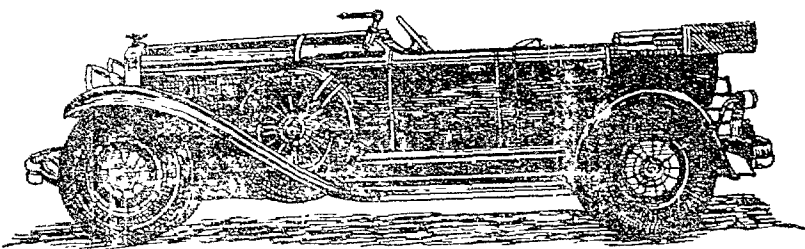
సబుడిలర్లు కానలెను

లొల శ్యము చేయకుడు గార్డెనర్ కారులు

త్వరలో దరఖాస్తు
పంపుకొనుడు

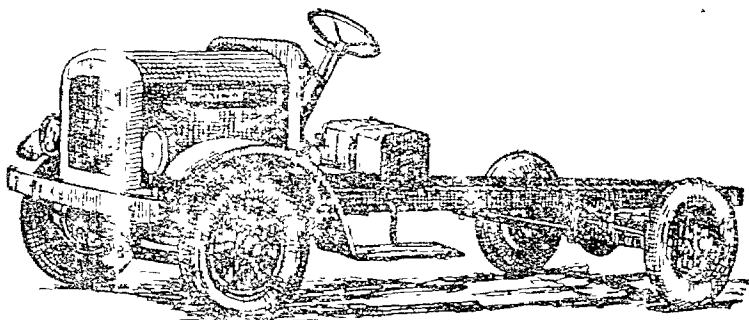

వాంఛనీయత, దీర్ఘకాలము
మన్నుట నమ్మిక మొదలగు
నాటికి సుప్రసిద్ధమైన సామా
నులు.

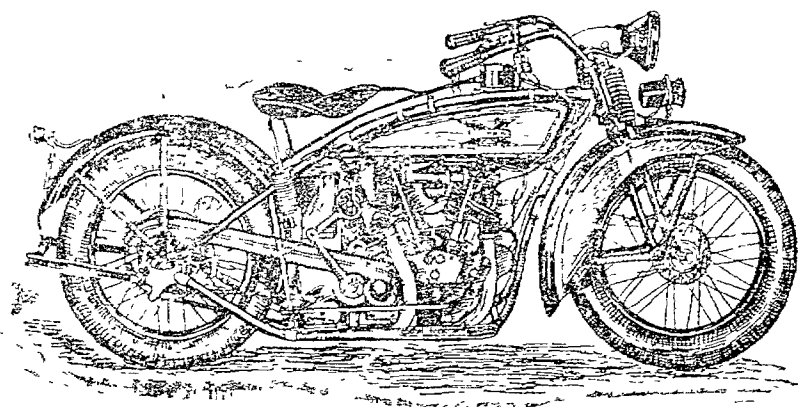
టూరింగు & మూయబడిన
మాదిరీలు సాగపైనవి, డం
బము గలవి. మీరు వెచ్చించు
వైకమునకు ఎక్కువ ఆటో
మొబైలు గలవి.

ఫిషర్ మోటారు ట్రక్కులు

కమర్షియల్ బండ్లని ర్యాణము
నందు 42 సెల్లల అనుభవము
గలదు. 1 టన్నునుండి—3½
టన్నులవరకు పలురకములు
గలవు. 4 లేక 6 సిలిండరు
బాలర్ ఇగ్నిషన్ మాదిరీలు
సిద్ధముగా నున్నవి.
అట్టమొబైల్ క్రేయము.

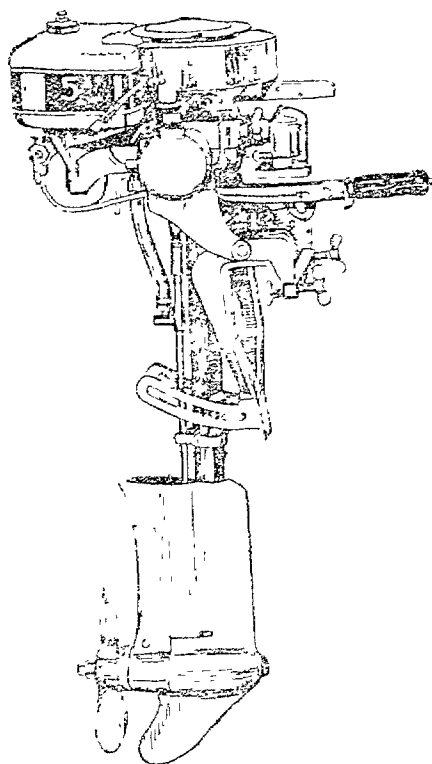
ఎక్స్ లెసియర్ మోటారు సైకిళ్లు

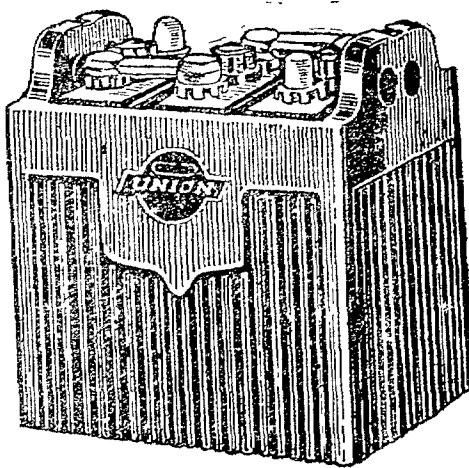
సూపర్ స్పీడ్స్ X Super X
మాదిరీలు భద్రమైనవి, త్వరిత
మై, సరళమైనవి. ఇదివర
కున్న నాటికంటెను శ్రేష్ఠ
తరమైనవి. పూర్తిగా అమర్చ
బడినవి. బాటవైన పోవుటకు
సిద్ధముగా నున్నవి.

కెయిలి టెంట్-టోప్ మోటారు యూనియను & కన్ సాలిడేటెడ్

బ్యాటరీలు

మాడెలు జూని
యర్ 5 స్పీడ్
ట్యూన్, మాప్టర్
5 స్పీడ్ ట్యూన్.
4-36 మైళ్లవర
కు గమనవేగ
నూ మాగను.

ఆటో మొబైల్ & రేడియో 3 పేజీవచ్చు
6, 12 వోల్టు చేనింపబడినది, డ్రైడి గలవు.

అమెరికన్ ట్రక్ అండ్ ఆటో మొబైల్ కంపెనీ, మద్రాసు.

తంజిలిలాసము :—A M T A C భవనము నెం. 374.

సీనియర్ ఇంజనీరు, క్యూబిక సెంటిమీటరుల, 2 బాల్వూల్ డోడింగ్ సోల్ డిస్ట్రీబ్యూషన్—ఎన్ని ప్రదేశములం
గను కంపెనీ కావడము, ప్రాంతీయములక, మగతలను కంపెనీ కంపెనీ ముఖ్యమైన.
కీ బరసలను క్యూబిక సెంటిమీటరులను కంపెనీ కంపెనీ.

బెజవాడపట్టణ కాంగ్రెసుసంఘ వినతిపత్రము

శ్రీయుత దేశభక్తులగు

డాక్టరు బి. ఎన్. మూన్ జి ఎమ్ ఎల్. ఎ. నాగపురం

పండిత జగత్ నారాయణలాల్

యం. ఏ., యం. యల్. బి. బీహార్ గార్లకు

మర్యాద!

చిరకాలమునుండి పీర్లమై, కృశించుచున్న హిందూ
మతోద్ధరణకై పాటుబడు హిందూమహాసభాధ్యక్షులగు తమ
కుక్కు, కార్యనిర్వాహకులగు పండిట్ గారికిన్ని పట్టణకాంగ్రె
సుసంఘముపక్షమున శ్రీ కృష్ణానదీ పావనజలంబులచే మనః
పూర్వకమైన స్వాగతమర్పించు భాగ్యము మాకు గలిగినందులకు
ఎంతయు సంతోషించుచున్నాము.

మీ రీ నగరమునకు హిందూసహాసభాధ్యక్షులై పహింప
వచ్చుట కిదే తొలిసారి. మీ నిష్కళంక దేశభక్తి మీ నిరుమాన
త్యాగము, మీ ధైర్యశీలములు, మీ సాహసోత్సాహములు మా
హృదయపీఠికల నలంకరించి మమ్ములను ఉత్సాహభరితుల జేసి
ప్రస్తుతము హిందూదేశమున ఆవరించియున్న దాస్యశిశాచ
మును భారద్రోలేజేయుట కెంతయు సాయపడునని విశ్వసించు
చున్నారము.

హిందూమహాసభా సంఘమును మా ఆంధ్రదేశమున స్థా
పించి తద్వారా హిందూమతమును, భారతజాతిని పునరుద్ధరించి
వ్యవస్థాభివృద్ధిచేయుట విరాజిల్లు చేయుట కెంతయు తోడ్పడు
టకు తమకు భగవానుడు ఆయురారోగ్యముల బ్రసాదించుగాక
మన బ్రార్థించుచున్నారము.

బెజవాడ, 6-11-29. పట్టణ కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులు.

* * * *

స్వాగతపత్రము

మృ. రా. శ్రీ నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు

పంతులు యమ్. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి. బారిష్టరు

ఆటోలా గారి కర్పింపబడిన స్వాగతపత్రము

ప్రియసాదరుడా !

నేడుమీకు విజయవాడ నగర కాంగ్రెసుసభా పక్షము
న మా హృదయపూర్వక స్వాగత మర్పించుట మా అదృష్టవశా
వచ్చును. కృష్ణ కావలి యొద్దనున్న తాము నివసించుచున్నందున,
మాయాజేష్ భావమునకు కారణభూతులయి సత్కారమారు
లయితిరి.

మీయందు మాకు నిష్కళంక గాఢానురాగమే కల
దు. ఇది నవ్యభారతయుగము. భారతయువకులు కార్యరంగ
మున కుటుకుచున్నారు. ప్రతిచోటను ధీరయువకుల సాహాయ్య
మనవర మగుచున్నది. ఇది పరీక్షా సమయము. లాహోరునకు
పండిత జవహరిలాలు శ్రావణాగారును ఆంధ్రదేశములోని విజ
యవాడకు తమరు ఇట్టి సందేహకారణమునందు యువకులను
నడపించుటకై పిలిపింపబడియున్నారు. ప్రధమము నుండియు
మీ జీవిత చారిత్రమును నత్కంఠ శ్రద్ధతో కుతూహలముతోను
రిలోకించుచున్నాము. నిరంకశ ప్రభుత్వముతో బ్రతిదినమును
మీకసల్పు యుద్ధమును కేము నీక్షించుచున్నాము. మీకు
గల దేశాభిమాన కేత్తియును సహజ నిజానసంపదయు నాంధ్ర
రాష్ట్ర సభలను జయప్రదముగ నిర్వహింప దోడ్పడ గలవని
మా దృఢవిశ్వాసము.

ఆంధ్రదేశ విప్లవ ధైర్యోత్సాహ తేజంబులును, ప్ర
జాసేవాభిలాషయు గల యువకులను కోరుచున్నది. ఇప్పుడనే
క విషయ సమస్యలు పరిష్కరింప బడవలసి యున్నవి. స్వయం
నిర్ణయ రాజకీయ విధానసమస్యలేకాదు. ఆర్థిక నైతిక, సాం
ఘిక సంస్కరణ సమస్యలనేకములు కూడ మీరు పరిష్కరింప
వలసియున్నారు. మీరు నాయకత్వము వహించుట నాకు గౌ
రవదాయకముగాను భుజివలయును.

మేమెల్లప్పుడును మీ యాజ్ఞాబద్ధులమై మీకు జాతీయ రా
గములకు పాత్రులమై ఉన్నాము. మాకు మీయందలి అవ్యాజా
నురాగము వెల్లడియగుటకై ఇప్పుడు మేము మీకిచ్చు స్వాగ
తము నంగీకరింప బ్రార్థించుచున్నాము.

బెజవాడపట్టణ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు.

గుంటూరు

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

న్యాయవాదిసంఘము

నవంబరు 8:—గుంటూరు న్యాయవాది సంఘము గత వారము సమావేశమై బార్ కౌన్సిలువారు పంపిన నూచలపై నాలోచించుటకు నిర్ణయింపబడిన ఉపసంఘనివేదికను అంగీకరించెను. అందు చుండల ప్రధానస్థానములందును యితరచోట్లను గూడ ఆద్యోకేట్లపట్ల అప్రెంటిసులు పనిచేయుకొనుటకు సౌకర్యముండవచ్చునని నూచింపబడిన గతవారము జరిగిన సభయందు న్యాయవాదిసంఘమును రిజిస్టరు చేయునలెననియు ఆ సంఘమునకు సిగరెట్లను వాపాదించునలెననియు సవరణను డి. గోపాలకృష్ణమూర్తి గారు గమనించిరిగాని త్రోసివేయబడినది. కాన ఎట్టి సవరణలు లేకనే ఉపసంఘ నివేదిక అంగీకరింపబడినది.

మానభంగ నేరము - ముద్దయి విడుదలగుట

చేబ్రోలువద్దనున్న పోలీస్ థాటంలో 21-7-29 వ తేదీన చుండునాయక కల యంత్రమును అంకమ్మకు 15 యేండ్లదానిని తెలగయినను 22 యేండ్లవాడు చిన్నం పీరయ్య మానభంగముగావించెనను నేరముపై ఒంగోలు జాయింట్ మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించి ఐ. పి. సి 376 సెక్షన్ క్రింద సెషన్స్ కు విచారణకు బంపగా అసిస్టెంటు సెషన్స్ జడ్జి సంపత్ అయ్యంగారు నూడురోజులు విచారించి నిన్ననే తీర్పుచెప్పచు ముద్దయిని విడుదలచేసిరి. అసెస్సంవరును ముద్దయి సర్వోపియని చెప్పినతీర్పునే జడ్జిగారు గూడ సమ్మతించిరి. ముద్దయిపక్షమున భీమరాజు శ్రీనివాసరావుగారు యం. ఏ. బి. యల్. వాదించుచు ముద్దయిపై అన్యాయముగ నీసేరమాపాదించబడెననియు, తెలగరెడ్డి తగాదాతో యిందుకు మూలకారణమనియు నిరూపించిరి. ప్రాసిక్యూషను పక్షమున అసిస్టెంటు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగారు వాదించిరి.

నమ్మకమగు బంగారు,
వెండినగలు, కావలయునన్న
శ్రీ. ఎక్స్. జ్యూయలరీ కంపెనీకి
దయచేయుడు
ప్రాచైన్సు, బెజవాడ

అజీర్తిని
అలక్ష్యము చేయకుడు

అజీర్తిని ఎప్పుడును నిర్లక్ష్యము చేయరాదు. ఎల నగా అది ఉదరమును పాడుచేయునట్టి పనురు ఉన్నట్లు నూచించుచున్నది. నిర్లక్ష్యముచేసిన ప్రాణమును గల్గించును. నిశ్చయముగా పడు బాధనుండి, అరోగ్యము పొందుటకు కొంచెము బై సురేట్ మెగ్నీషియాను "Bisurated Magnesia" భోజనానంతరము, లేక బాధయున్నప్పుడు పుచ్చుకొనుటయే. ఇది తక్షణమే ఎక్కువగా నన్ను పడరును నిస్సారముగా చేసి, పొంగును నిలుపును. మరియు పడరుచే ఉదరమునందు వాపు గలిగినట్టి భాగమునకు శమనమును గల్గించి, అరోగ్యమును గల్గించును. వైద్యులు ప్రపంచముదంతటను అజీర్తికి బై సురేట్ మెగ్నీషియాను "Bisurated Magnesia" నిర్ణయించుచున్నారు.

బై సురేట్ మెగ్నీషియా
'BISURATED' MAGNESIA

సీ మ క మ ల ము లు !!!

సీ మ క మ ల ము లు !!
సీ మ క మ ల ము లు !

దివ్యమైన బ్లూజాగర్ రకము

నూతన సరుకు యూరోపు నుండి క్యారెట్టుకు

2-100 మణుల చొప్పున వచ్చి యున్నది

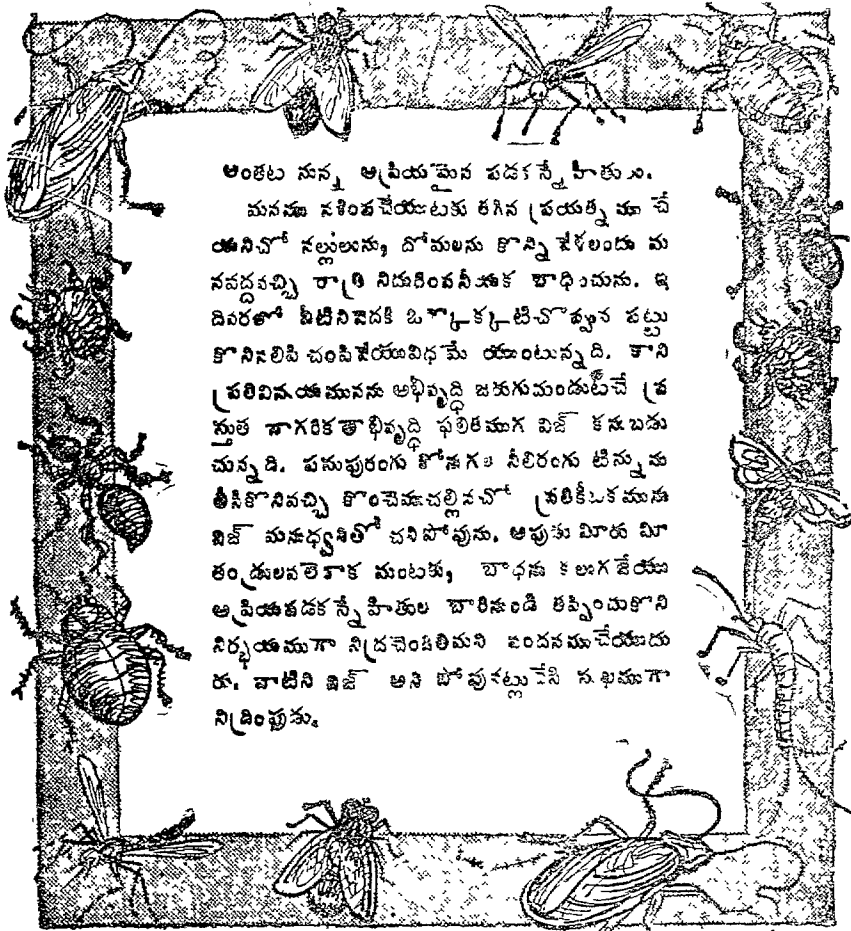
సంతయమునకు గురిగాకుడు!!

మేలైన వాటినే కొనుడు!

మా సీ మ క మ ల ము లు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి. మాధరము మిక్కిలి సరసము. కమునుబట్టి ధరలుండును. ప్రతిమీ మా 80 సంగీరముల ప్రఖ్యాతిని గలిగియున్నది. అన్ని మణులు మా యూరోపియను నిపుణులచే ఏర్పరచి యిచ్చబడును.

ఉత్తరమువ్రాసిన ధరలు తెలుపబడును. ప్రస్తుతము మావద్ద నిల్వకొనున్న సాఖ్యుగాకమునుపే కొనుడు.

P. ORR & SONS Ltd.,
MOUNT ROAD, MADRAS.

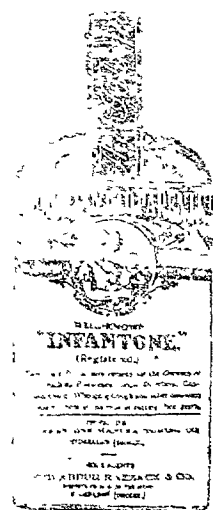
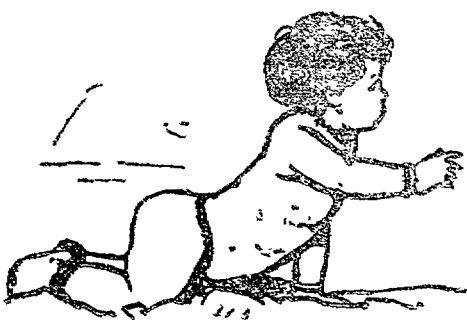
అంతట నున్న అపరిమితమైన పడకన్నే హితును.

మనము నశించిపోయెదము కనిన ప్రయత్నము చేయనిచో నల్లలను, దోమలను కొన్ని కీటకములు మనవద్దవచ్చి రాత్రి నిదురింపనీయక బాధించును. ఇదివరలో వీటిని నడక బిచ్చకట్టిచొప్పున పట్టుకొనినవిషి చంపివేయబడినవి యంటున్నది. కాని ప్రతివిషయమునను అభివృద్ధి జరుగుచుండుటచే ప్రస్తుత బాగరికతాభివృద్ధి ఫలితముగ విజ్ కనబడుచున్నది. పసుపురంగు కోడగల నీలిరంగు టిన్నును తీసికొనివచ్చి కొంచెముచల్లినచో నరతీక్రమును విజ్ మనస్థితిలో చవిపొవును. అప్పుడు మీరు మీ తండ్రులవలెవాక మంటకు, బాధను కలుగజేయు అపరిమితపడకన్నే హితుల బారినండి తప్పించుకొని నిర్భయముగా నిద్రచెందితిమని జంపనముచేయెదరు. వాటిని విజ్ అని పోవుట్లుచేసి గుళిముగా నిడింపుడు.

ఆర్. యమ్. హాలింగ్స్ హెడ్ కంపెనీచే తయారుచేయబడినది.

కామడన్ యన్. జె., యు. ఎస్. ఎ.

మదరాసులో నరకుగల వారు మార్బిన్ అండు హారిస్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

ఇన్ ఫెన్ టోన్ (రిజిస్టర్డ్) చీల్డ్రన్ రిడ్యూసేషన్

చీల్డ్రన్ రిడ్యూసేషన్

చీల్డ్రన్లకు పాలు తీర్చించుటకు తోడ్పడును. వారికి గలుగుచున్న ఉదరవ్యాధుల నన్నిటిని అపివేయును. మిక్కిలి సులభమైన టూనికు. చీల్డ్రన్లకు గలుగునట్టివ్యాధు లన్నిటికిని ఇది నిరపొధానకరమైన మందు. ఉపయోగించుట కడు సులభము.

ఇన్ ఫెన్ టోన్ మాన్యుఫాక్చరర్ కంపెనీవారిచే తయారుసర్పబడుచున్నది

మీగి మదరాసుకు కనెక్టును విజ్చయించుటకు ప్రయత్నించు.

250, China Bazaar Road,

స్తాక్ ట్టో అనంవహార్మసి గొనుగువేటు, మచిలీపట్నము.

DADHA & Co., Chemists & Druggists,
Mr. Shukur Haji Abdulla, African Shop, Bezvada

MADRAS.

ప్రాణిసుధ

బలవర్ధకములగు ఔషధములకంటెను శ్రేష్ఠమయినది!

నరములకు నూతన బలమునచ్చును. క్షీణించిన వీర్యశక్తిని స్థిరముగా పూర్తి చేయును. మెదడు చే పని చేయువారికి ఉత్తమమయిన మిత్రము.

ధర 6 అవునులబుద్ధి 2-8-0.

Consulting Physician:

ఆయుర్వేదాచార్య N. మాధవమేనన్, A.M.A.C.,

మలబార్ ఆయుర్వేదిక్ స్టోరు,

Catalogue free.

107, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

విజయవాడ కళావంతులక్షణ

సంస్కరణ తీర్మానములు

శ్రీమతి ముత్తలక్ష్మమ్మగారి కన్యకావహింస

వివాద, నవంబరు 1:—ఆంధ్ర మహిళాసభ కన్యకావహింసను తీవ్రముగా కడచెంచిన శ్రీమతి ముత్తలక్ష్మమ్మగారి ఆగమమును పురస్కరించుకొని విజయవాడ కళావంతులు నిన్న సాయంత్రము ప్రమ్మల, లక్ష్మీబాయిమ్మగారి మేడయందు సమావేశమై తమ పురోభివృద్ధి కవసరమగు విషయముల గురించి చర్చించిరి. పలువురు కళావంతు లీసభకు హాజరై చాల చిత్తాహుతితో కాగ్యక్రమమున పాల్గొనిరి. కళావంతుల శ్రీ లా. శ్రీమతి ముత్తలక్ష్మమ్మగారికి, ముగ్గుళాచార్యుల నర్పించి తమకులము సుధరించుట కామెకు చిరతరాయరాజోగ్యముల సోపనకాలెనని ప్రార్థించిరి.

భాషా-రత్న కన్యకాదుగారు ముత్తలక్ష్మమ్మగారిని పరిచయమొనర్చుచు తనవంతుల సుధరించుటకు ఆమె యొనర్చుచున్న కృషిలన్నియును నేలల ప్రశంసించిరి ఆమె నధ్యక్షునిము సహించగోరగా, సంబూరు నామభూషణముగారు బలపరచిరి.

అధ్యక్షుని వ్యాసము

కరతాళధ్వనులు చెలరేగుచుండ శ్రీమతి ముత్తలక్ష్మమ్మగారి అధ్యక్షునిము స్వీకరించి తనను ప్రశంసించుచు నుడువచుచిన వాక్యములకు కృతజ్ఞతను తెలిపి, కళావంతులు ప్రత్యేక సంఘముగావనియు హిందూసంఘములో నొకభాగమనియు, కళావంతుల హిందూత్వ, హిందూసంఘమున కంతకను వర్తించుననియు, పాశ్చాత్యులుగూడ హిందూసంఘమును కళావంతుల సంఘమును ఒకటిగానే పరిగణించుచున్నారనియు నుడిచిరి. దేవదాసి పద్ధతిని సంస్కరించి, అమాయకలగు బాలికల సుధరించుటకు ఇప్పుడు శాసనసభలో జరుగు ప్రయత్నములు శ్రోత్రుగావు. 60 శిష్యులుగా నీ ప్రయత్నములు ప్రారంభమయ్యెను. 1887 సం॥ నండి రోజునం దీనికి ప్రారంభములలో ఆ నేకశిష్యుల మహానుభావులయందొరగ నొనసాగించుచుండిరి. వారి శిష్యులమే ఇప్పుడు శాసనసభలోని బిల్లు. ఇండియను పీసలు కోడును గావించబడిన భవరాలుగూడ వానిశిష్యులమే కాని ఆసవరాలవలన, సంఘదురచారమును నిర్మూలించకపోయెను. సంఘమునందలి ప్రజల అజ్ఞానమును, ప్రయత్నలోపమును, బాపములు పోవునను భయమును ఇందుకు కారణము. ఇప్పుడు శాసనము ఇట్టిప్రజల కెంతవరకు పయోగపడునో నాకింక ను చెప్పియదు. ఇందుకు నిరంతర మశ్వంత సేవచేయుచున్న నాగభూషణముగా రావిచయమును చెప్పులెను. కొందరు దేవదాసిలను మతసంస్కారమును చేయతో దుర్వృత్తి నలంబించిన రావము లేదనుకొనుచున్నారు. ఇది హిందూ సంఘము యెడల చాల అన్యాయము. హిందూమతము గోరినది, దేవదాసిలు యీ లక్షణము ఆ సభితమగు బ్రహ్మచర్య జీవితమును ఇకపల దేని యుద్దేశించబడెనగాని, యిట్టి దుర్వృత్తి నవలంబించువారెవరిని కాస్త్రకాశ బుద్ధిశితులని యెం ను.

మీలో కొందరు, మీరు కేమించిన యొక పురుషునితో సంసారులై ప్రవర్తించుచున్నారనువిషయము నాకు తెలియదు. ఈ సందర్భములో ఆంధ్రశత మిత్రప్రాంతముల కంటె చాల ముందడుగు వేసియున్నదను విషయము నాకు తెలియదు. అందుకు మీరిప్పుడు గన్పరుచుచున్న ఆదరణ సంస్కరణాభిలాషయే నిదర్శనము. దక్షిణాదియందెట్టి యుత్సాహము గన్పడుట చాల అరుదు. మీరందరు నిష్కల్మషమగు హృదయముతో నీ సంస్కరణకు తోడ్పడవలెను. కానిచో నా చట్టము నిర్వకము. మీలో ఎవరైన నింతవర కిట్టిసంస్కరణము నవలంబింపనియెడల ఇకమీదలైన సంస్కరించుకొని మీ మనూ కైలసు గౌరవ ప్రదమును జీవితమునకు నిదమరుపవలెను. మీరెటులగుదునెవల ఇకమీద మీ బాలికలగుడ కడ హిందూగానే పరిగణింపబడుదురు. సంఘములో న ర్యాదయ్యుండదు. మీ సంగీతమును, విద్యను, సంకల్పమును, వారానందిస్తారగాని, యితర కులస్త్రీలవలె కౌరవించెదరా?

మీరు భూస్థితిని గమనించి నాయుద్ధము నామోదించుట ఎంతయు సంతోష వాయకము. మీ బాలికలను విడదలచు ఈ దుర్వృత్తిలోనికి దిగకుండచేయవలెనని గోరుచున్నాను. చిన్న బాలికలను పడుపువృత్తి కనియో తయారుచేయుట కడు ప్రారబ్ధమే. వారు పెద్దవారైన తరువాత ఏ ధనాధ్యునికో కట్టిపెట్టి రోగభూయిష్టమును పాపభూయిష్టమును నికల్పజీవితమునకు పాల్పరుపబడుచున్నారు. తుదకు వారు భయంకరమును జీవితమునకు నురియై అకాలవరణము పాలగుచున్నారు. అట్టి దుష్ఫలికంటె మరణమే మంచిది.

ఈ విషయమున స్థితిభిన్నులైన నందరినైన యెడల మీరందరును సహాయమొనర్చవలెను. శాసన సభ్యులలో శ్రీ సభ్యులారా నీ నొకతెనైనను, పురుషసభ్యులందరు నానత్రియత్నములకు తోడ్పడుచున్నారు. మీ బాలికలపైన కనిరమును జూపుదు. అటులకనికరము జూపి విద్యాబుద్ధులగునైన యెడల నాయుండే గుణముల గాంచి నన్ను మీరు గౌరవించున్నారో మీ బాలికలు గూడ నట్టిగుణులు పుంజుకులతో నలరారుచుందురు, అనినుడువును ముత్తలక్ష్మమ్మగారి లిగిలైన యెడల గన్పరచిన ఆదరణకు కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. ఇదివరకే దుర్వృత్తియందుండి తన జీవితమును సంస్కరించుకొనవలచు ఏ రొక పురుషునితోనే జీవించవలెననియు అది సాధ్యముకాని ఏదయిన ఆశ్రమమునకు ప్రవేశించి, ఏదైన నొక వృత్తివిద్య నేర్చుకొని స్వతంత్ర జీవితమును గడపవలెననియు, ముత్తలక్ష్మమ్మగారు హెచ్చరించిరి.

విష్ణుల ముత్తలక్ష్మమ్మగారికి సన్మానపత్రము అర్పించబడెను.

విదప ఈసభయందు దీ క్రింది తీర్మానము లొనర్పబడెను.

తీర్మానములు

1. హిందూమత ధర్మానాయుత్పమునకు సవరణపట్టముగా దేవదాసిబిల్లు చెప్పి 4 బాలి సుధరించిన శ్రీమతి డా॥

ముత్తలక్ష్మమ్మగారిని సదరు గట్టము నామోదించిన శాసన సభలకును ప్రభుత్వమువారికిని ఈ సభవారు హృదయపూర్వకమైన సందనములు చెప్పి పుమా సదరుపట్టము వెంటనే అనులు జరుపవలయునని యీ సంఘమువారు మద్రాసు గవర్నమెంటువారిని మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నారు.

(2) బాలిస్థితిని నురించి పెల్లెట్టకమిటివారు చేసిన రిపోర్టును ఈ సభవారు ఆమోదించుచు శ్రీమతి డా॥ ముత్తలక్ష్మమ్మగారికి అమ్మతో గారు, ఎ. రంగనాథంమొదలయినారు, సయ్యదు తాజ్ దీన్ గార్లు మొదలగువారు ఇచ్చిన సలహాలను సవరణలనుగా చెప్పి సదరు బిల్లును ఆమోదించి వెంటనే అనులు జరుపవలయునని శాసనసభ్యులను ప్రభుత్వమువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

(3) ఐ. పి. సి. 372, 373 క్షేత్రములు ఆవరణయొగ్యములు కాకండుటచే ఈ దిగువనీతిగా సవరింపవలయును.

(4) పెంపుడుబాలిక నైనను, ఇంటపుట్టిన బాలిక నైనను, అదేవాహితగా దేవదాసి, కళావంతుల శాఖలలోనుండి సానిచ్చితికి సంబంధించిన అటు పాటు నేర్పి మేళములవెంట ద్రిప్పినను గజ్జెలపూజ తాలికట్టు గుడిమద్ర ఇవి మొదలుగాగల అవినీతికరముల ఏకాగ్రములు చేయించినను జేసినను ప్రాశ్నాహుపర్వము, పడుపువృత్తికి మూలకారణము గనుక అట్లుచేసిన నేరముననిపై నెక్కును సవరించిగాని లేక నూతనవట్టమును చెప్పినకేగాని ఈజాతిమగ్ధులందరు రక్షింపబడరు గాన ఎస్సెరల్లీసభ్యులను ఇండియా గవర్నమెంటువారిని నూతన ట్టులను జేయవలయునని ఈ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

(4) ఈ సంఘములను సంస్కరించుటకు అన్నివిధముల సహాయములు చేయుచున్న ఆంధ్రకృష్ణా, ఆంగ్లేయపత్రికలు, వైకౌర పత్రికాధిపతులకు ఈ సంఘముగారు కృతజ్ఞతా పూర్వకపదనములు అర్పించుచున్నారు.

ఆంధ్ర కార్తిక మహాసభ, బెజవాడ

ప్రథమ ఆంధ్రకార్తికమహాసభ యీనెల 15 వ తేదీ బెజవాడ పట్టణమున శ్రీదుర్గకా మందిరమునందు జరుగును శ్రీయుత వి. వి. గిరిగారు ప్రారంభోత్సవము జరుపుదురు. శ్రీయుత దాసు త్రివిక్రమరావుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. (స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రకటన

పుడకశిరా బోర్డు మిడిల్ స్కూలునందు, తెలుగుపంతునిపని కాలీయన్నది. జీతము నెలకు రూ. 35/- విద్యార్థి పరీక్ష పాస్ అయినపాటు మాత్రము ఈ నెల 20 వ తేదీ వల దరఖాస్తులు పంపుకోవలసినది. డిస్ట్రిక్టుబోర్డు ఆఫీసు, అనంతపురం. జి. లక్ష్మణరెడ్డి. తేది 4-11-1929. జెడి